

NOAH - FOR DYRS RETTIGHETER
Dronningens gate 13
0152 OSLO

Trondheim, 26.10.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/928

Saksbehandler:
Anders Braa

Vedtak i klagesak om skadefelling av jerv i deler av Rana kommune

Vi viser til klage fra NOAH – For dyrs rettigheter på Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak 15. august 2022 om skadefelling av jerv i deler Rana kommune. Klagesaken ble oversendt til oss 20. september 2022. Klagen er fremsatt innenfor tidsfristen.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalterens vedtak.

Vedtaket er fattet etter rovviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Statsforvalteren vedtok å gi tillatelse til skadefelling av 1 jerv etter søknad fra Rana kommune 15. august. Årsaken var flere påviste skader på sau av jerv i løpet av få dager i et beiteområde med om lag 400 sauer. Statsforvalteren legger til grunn at området har stor betydning som beitemark.

Klagen deres

Dere mener tillatelsen til skadefelling må oppheves. Begrunnelsen for klagen er fordelt på tre hovedbolker:

- Vilkåret om at felling ikke truer bestandens overlevelse er ikke oppfylt. Føre-var-prinsippet bør tillegges stor vekt.
- Vilkåret om skade er ikke oppfylt. Påvist tap av 6 sauer er ikke tilstrekkelig for å iverksette skadefelling.
- Vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte er ikke oppfylt. NOAH viser til flere forslag til forebyggende tiltak som de mener ikke er vurdert av Statsforvalteren.

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til Statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Miljødirektoratet viser til at målet med skadefelling primært er å håndtere akutte skadesituasjoner eller der hvor skadepotensialet er overhengende.

Jerv er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Skadefelling skal kun iverksettes dersom uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. naturmangfoldloven § 18. Vi viser i den forbindelse til rovviltnemnda sine vurderinger i forbindelse med vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv av 31. mai 2022, der det ble fastsatt en kvote på seks jerver for region 7 for perioden 1. juni 2022 til 15. februar 2023. Denne kvoten er ikke belastet fram til 15. august.

Nemnda har samtidig fastsatt kvote for lisensfelling av jerv på i alt 18 jerver. Lisensfellingsperioden er fra 20. august til 15. februar. Alle felte dyr på skadefelling vil bli belastet lisensfellingskvoten i tillegg til skadefellingskvoten etter at lisenskvote er vedtatt.

Vedtaket om betinget kvote har gitt Statsforvalteren i Nordland myndighet til å vurdere skadefelling i konkrete situasjoner. Ved vurdering om det skal gis tillatelse til skadefelling skal Statsforvalteren vektlegge føringene i regional forvaltningsplan, samt drøfte de opplistede skjønnskriteriene i rovviltforskriftens § 9 i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Skadeomfang og potensiale for skade

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Sentralt for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises som tatt av rovvilt. Dersom det er sannsynlig at skadesituasjonen vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene potensielt kan oppstå.

Ved vedtakstidspunktet var det seks ferske kadaver av sau eller lam der jerv ble påvist som tapsårsak i det aktuelle området i Rana kommune. I området hvor skaden er registrert var det om lag 400 sau/lam på beite i 2022 ifølge Statsforvalteren. I tillegg var det flere sauer på beite i et nærliggende område.

For beitesesongen 2021 utbetalte Statsforvalteren erstatning for tap av 55 sau og lam som tapt til jerv i Rana kommune. 2 tap av sau og lam og 13 tamrein ble påvist tapt til jerv i Rana kommune i 2021. I alt 9 tamrein er påvist tapt til jerv i Rana kommune i 2022 fram til 15. august.

Miljødirektoratet sin vurdering

Statsforvalteren vurderer at området er et viktig beiteområde for sau, og at potensialet er stort for fremtidig skade. Direktoratet er enig i at skadepotensialet kan være stort. Vi er også enig i at det er vanskelig å iverksette formålstjenlige og effektive forebyggende tiltak såpass tidlig i beitesesongen. Vi viser også til at det er påviste tap av tamrein i det samme området, både i 2021 og i år.

Fellingsområdet er i beiteprioritert område, jf. prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Forvaltningsområdene for jerv i region 7 er imidlertid ikke egnet til å ivareta forvaltningsmålet for regionen. Det betyr at det ikke vil være forsvarlig å ha en like tydelig differensiert forvaltning i region 7 som i regioner med velfungerende forvaltningsområder for å opprettholde jervebestanden på forvaltningsmålet.

Det er påvist 11 ynglinger av jerv i region 7 i 2022, I gjennomsnitt siste tre år er det registrert 10 ynglinger i region 7, som tilsvarer forvaltningsmålet for regionen. Direktoratet kan ikke se at felling av 1 jerv er skadelig for bestandens overlevelse eller for muligheten til å nå bestandsmålet i 2023. Kunnskapen om jerv i landet og i regionen er god, og vi anser av den grunn føre-var-prinsippet som mindre relevant.

En ev. felling vil bli belastet også lisensfellingskvoten, og vil dermed ikke utgjøre et større uttak av bestanden enn det som er tatt til vurdering i forbindelse med vedtak av skadefellings- og lisensfellingskvote. Skadefelling er imidlertid vesensforskjellig fra lisensfelling, både når det gjelder formål og vilkår. I dette tilfellet er vedtaket om skadefelling gjort tett opp mot starten av lisensfellingsperioden. Det betyr at sannsynligheten for tap av valper ved en eventuell felling av morder er mindre enn tidligere i beitesesongen.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet. Direktoratet mener at skadene og skadepotensialet tilsier at rovviltforskriften § 9 gir hjemmel for å iverksette forsøk på skadefelling.

Etter en helhetsvurdering gir vi ikke klagen medhold.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
RANA KOMMUNE	Postboks 173	8601	MO I RANA
STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	BODØ
Roviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ

[MottakerNavn]
[Adresse]
[PostNr] [PostSted]
[Kontakt]

Trondheim, 26.10.2022

Deres ref.:
[REF]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/5904

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Avgjørelse av klage - klage på vedtak om fellingstillatelse på gaupe i Rana kommune

Vi viser til klagen på Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak 22. juli 2022 fra NOAH, Rovviltets røst og Aktivt rovdyrvern (ARV). Klagesaken ble oversendt til oss 20. september 2022. Klagen er fremsatt innenfor tidsfristen.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalterens vedtak.

Vedtaket er fattet etter rovviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Statsforvalteren gav muntlig søknad om skadefelling fra Rana kommune. Bakgrunnen for søknaden var påviste tap til gaupe i perioden 15.-20 juli i Bjørnådal og omegn beitelag.

Søknaden ble innvilget 22. juli og det ble gitt tillatelse til skadefelling av én gaupe avgrenset til beiteområdene til Bjørnådal og omegn beitelag i Rana kommune.

Det ble ikke felt gaupe på denne tillatelsen.

Klagene

NOAH

Klagen fra NOAH har følgende hovedpunkter:

- Skadefellingen vil true bestandens overlevelse
- Vilkåret om at "formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte" ikke er oppfylt
- Vilkåret om skade er ikke oppfylt

Rovviltets røst

Rovviltets røst påpeker at bestandsmålet er ikke oppnådd i region 7.

Videre mener de "vi at hensynet til gaupebestanden ihht samme paragraf må gå foran «næringsutnyttelse» og det mer generelle punktet som omhandler «samfunnsinteresser»".

Roviltets røst påpeker at påviste tap er begrenset til et relativt lite område, og mener at skadebegrensende tiltak må tillegges større vekt.

ARV

ARV anfører "at området til dels er roviltprioritert område og slutter seg til ovenfor nevnte siste passus om at bøndene må forholde seg til at de driver næring i områder med gaupe. Dette innebærer at andre tiltak skal være forsøkt og antakelig at en bør satse på annen næring som ikke kommer i konflikt med rovvilt. En skal også være sikker på at en har med reell skadevolder å gjøre, noe som er uklart her".

ARV anmoder om at tillatelse trekkes tilbake umiddelbart.

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Gaupe er fredet. Det er likevel mulig å felle gaupe, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Miljødirektoratet viser til at målet med skadefelling primært er å håndtere akutte skadesituasjoner eller der hvor skadepotensialet er overhengende.

Skadefelling skal kun iverksettes dersom uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. naturmangfoldloven § 18. Vi viser i den forbindelse til våre vurderinger i forbindelse med vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i regionene 4, 5, 7 og 8 i brev av 31. mai 2022, der det ble fastsatt en kvote på fire gauper for region 7.

Vedtaket om betinget kvote har gitt Statsforvalteren i Nordland myndighet til å vurdere skadefelling i konkrete situasjoner. Ved vurdering om det skal gis tillatelse til skadefelling skal Statsforvalteren vektlegge føringene i regional forvaltningsplan, samt drøfte de opplistede skjønnskriteriene i rovviltforskriftens § 9 i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Skadeomfang og potensiale for skade

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises som tatt av rovvilt. Dersom det er sannsynlig at skadesituasjonen vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene potensielt kan oppstå.

Per 22. juli er det så langt i beitesesongen påvist tap av fem sau til gaupe i det aktuelle området. I tillegg er det opplyst fra beitebrukere om mange manglende lam. De påviste tapene til gaupe ble funnet i perioden 15.-20. juli 2022, og i et relativt begrenset område. Det ble funnet ytterligere to kadaver den 24. juli i i beiteområdet, hvorav ett er påvist tapt til gaupe og ett har ukjent/usikker dødsårsak.

Det går om lag 750 sau og lam på beite i Bjørnådal og omegn beitelag.

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan for region 7 avsatt som byrdefordelingsområdet for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Det betyr at beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe.

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurdering om at skadeomfanget er vesentlig og at forelå et betydelig potensial for fremtidige skader i den aktuelle situasjonen, dersom gaupa fortsetter å oppholde seg der. Dette i lys av tidligere erfaringer med gaupe som tar sau i områder med mye sau på utmarksbeite.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Bjørnådal og omegn beitelag fikk tilsagn om midler til utvidet tilsyn ved akutte tap, og har iverksatt dette.

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurderinger knyttet til mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade, og at det i den aktuelle situasjonen ikke var andre tilfredsstillende forebyggende løsninger enn å iverksette skadefelling.

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurderinger.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet og vi tiltrer i det vesentlige statsforvalteren sine vurderinger av saken. Vi finner ikke grunn til å endre Statsforvalteren sitt vedtak om felling av gaupe i deler av region 7, datert 22. juli 2022.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	Bodø
Roviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Rana kommune	Postboks 173	8601	Mo I Rana

ROVVILTNEMNDA I REGION 6

Møre og Romsdal, Trøndelag

Deres ref.:

Vår dato: 04.11.2022

Vår ref.: 2022/11128

Arkivnr: 434.11

adresseliste

Melding om oppstart - revidering av forvaltningsplan for rovvilt i rovviltsregion 6 Midt-Norge

Rovviltnemnda i region 6 sender herved ut melding om oppstart av arbeidet med revideringen av gjeldende forvaltningsplan for store rovdyr i region 6 Midt-Norge. **Frist for å komme med innspill er satt til 1. mars 2023.**

Forvaltningsplan for rovdyr i region 6 ble første gang vedtatt i november 2006. Revideringen av forvaltningsplanen skal ta utgangspunkt i gjeldende plan som ble godkjent av rovviltnemnda den 22. mars 2018. Gjeldende forvaltningsplan kan lastes ned her:

<https://www.statsforvalteren.no/Trondelag/Miljo-og-klima/Rovvilt/Rovviltnemnda-region-6/>

Forvaltningsplanen skal være i samsvar med nasjonalt vedtatt rovviltpolitikk. Rovviltnemndenes ansvar og arbeidsoppgaver er hjemlet i Forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005. I henhold til § 6 i forskriften skal rovviltnemnda utarbeide en forvaltningsplan som skal legge til rette for at bestandene av rovvilt ligger på det regionale bestandsmålet, samtidig som en sikrer forutsigbarhet for berørte parter, herunder landbruk, reindrift og utmarksbaserte næringer. Rovviltnemnda skal i forvaltningsplanen legge vekt på en langsiktig geografisk differensiering som innebærer et best mulig skille mellom beitedyr og faste forekomster av rovvilt basert på en avveining av de kryssende hensyn som skal ivaretas. Rovviltforskriften med dens kommentarer finner dere her: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-03-18-242?q=rovviltforskriften>

Med bakgrunn i nemndenes nedfelte ansvar og arbeidsoppgaver har gjeldende forvaltningsplan en tredelt målsetting om at den skal bidra til:

- Sikring av rovviltartenes overlevelse gjennom oppfylging av Stortingets bestandsmål
- Sikre næringsdrift gjennom målrettede virkemidler, herunder redusere tap forvoldt av fredet rovdyr og sikre aktivt bruk av utmarksbeite for å ivareta den todelte målsettingen
- Senke konfliktnivået og øke forutsigbarheten

Etter at gjeldende forvaltningsplan ble godkjent påpekte Klima- og miljødepartementet (KLD) i brev 26. april 2018 klare mangler i forvaltningsplanen, og ser det som nødvendig at rovviltnemnda gjør endringer i denne. KLD ber rovviltnemnda om å gjennomgå forvaltningsplanen på nytt, og i denne prosessen utbedre følgende punkter:

- *Rovviltnemnda skal se på muligheten for en tydeligere soneforvaltning, med større overlapp av områder prioritert til store rovdyr.*
- *Forvaltningsplanens avgrensning av forvaltningsområde for bjørn må ha en størrelse som er egnet til å ivareta en stabil bjørnebestand på nivå med forvaltningsmålet for regionen.*

Postadresse:
Rovviltnemnda i region 6
c/o Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Leder for rovviltnemnda:
Kari Anita Furunes
karfu@trondelagfylke.no

Saksbehandler:
Inge Hafstad
74 16 80 66
fntliha@statsforvalteren.no

- *Forvaltningsområdene for jerv må bringes i tråd med departementets oppdrag om en bedre arrondering av forvaltningsområdene for jerv i Sør-Norge, og bør ikke medføre at en større del av bestandsmålet oppnås i områder med samisk tamreindrift.*

KLD ba rovviltnemnda om å opprette en dialog med Miljødirektoratet, slik av forvaltningsplanen på best mulig måte kan endres i tråd med føringene.

Under møte mellom Miljødirektoratet og rovviltnemnda den 25. september 2018 ble rovviltnemnda og Miljødirektoratet enige om at følgende kunnskapsinnhenting bør gjennomføres og hensyntas før neste planrullering:

- *Nødvendig arealkrav for å oppnå bestandsmålet på bjørn bør estimeres. Dette for å kunne vurdere om dagens forvaltningsområde har tilstrekkelig størrelse av egnet habitat. Tilsvarende rapport er utarbeidet for rovviltregion Nordland.*

NINA Rapport 1952 konkluderer med at forvaltningsområdet er stort nok, men at egnet habitat er adskilt av geografisk av fjellområdene til et østlig område inn mot Sverige og et vestlig område. Egnet habitat utenfor forvaltningsområdet både i Sverige og vest for E6 skaper utfordringer med at det er veldig få binner som kun befinner seg innenfor forvaltningsområdet.

- *Når det gjelder forvaltningsområdene for jerv, viser partene til det samordningsoppdraget for den sørvestnorske jervebestanden som er gitt til rovviltregion 3. Vi er kjent med at nemnda i region 3 tar sikte på å besvare oppdraget med brev til KLD i høst. I forbindelse med dette oppdraget er det utarbeidet et kunnskapsgrunnlag, inkludert et GIS-basert planleggingsverktøy for en arealdifferensiert jerveforvaltning i Sør-Norge. Modellen vil være et viktig verktøy i arbeidet med arealdifferensiert forvaltning framover. Det er viktig at jerveområdene har en arrondering som er koordinert med øvrige regioner knyttet til den sørvestnorske delbestanden.*

NINA Rapport 1538 beskriver dette GIS-baserte planleggingsverktøyet for en arealdifferensiert jerveforvaltning i Sør-Norge.

Revideringen gjelder hele forvaltningsplanen. Imidlertid ble spørsmålet om eventuelt å etablere forvaltningsområde for bjørn utenfor gamle Nord-Trøndelag utredet av NINA (NINA-rapport 1123) ved en tidligere revidering av forvaltningsplanen. NINA konkluderte med at det ikke er hensiktsmessig å etablere forvaltningsområde for bjørn utenfor daværende Nord-Trøndelag, noe forrige rovviltnemnd tok til følge.

Med bakgrunn i at NINA Rapport 1952 konkluderte med at forvaltningsområdet er stort nok, er rovviltnemnda i utgangspunktet enig med tidligere nemnds vurdering, og signaliserer allerede nå at det skal være tungtveiende grunner til å endre avgrensningen av dagens forvaltningsområde for bjørn.

NINA-Rapport 1952 sier at svensk forvaltning av bjørn i grenseområdene inn mot Norge og rovviltsregion 6 har stor betydning for mulighetene til å oppnå det regionale bestandsmålet for bjørn i region 6. Fellinger av binner i Sverige med tilhold i Norge er sannsynligvis den viktigste årsaken til at man ikke har hatt en økning av bjørnebestanden i Trøndelag (region 6). NINA-Rapport 1952 sier videre at avskytingen i Sverige sannsynligvis vil fortsette å påvirke den fremtidige bestands-utviklingen i forvaltningsområdet. En oppnåelse av bestandsmålet på 3 årlige ynglinger vil dermed sannsynligvis være mer avhengig av en økning i antallet binner i de vestre delene av forvaltnings-området sammenlignet med områdene på grensen mot Sverige. Rovviltnemnda vil ta initiativ til et møte med Länsstyrelsen i Jämtland for å diskutere forvaltning av bjørn i grenseområdene.

For forutsigbarheten sin del bør avgrensningene av forvaltningsområdene for gaupe og jerv i all hovedsak følge dagens avgrensninger, men justeringer av grensene kan skje som følge av innspill og høringsuttalelser. Eventuelle endringer bør ikke medføre at enn større andel av

bestandsmålet for de to artene må oppnås i områder med sørsamisk tamreindrift enn hva som er tilfellet i gjeldende forvaltningsplan. For å sikre den sørvestlige jervebestanden legger rovviltnemnda til grunn at det i utgangspunktet skal være fylkesvise bestandsmål for jerv.

Følgende fremdriftsplan er lagt:

2022

31. oktober: Vedtak om oppstart av revidering av forvaltningsplan
November: Kunngjøring av oppstart med varsling av berørte offentlige myndigheter, lag, organisasjoner, institusjoner og andre interesserte.
Nov. – feb. 2023: Innspillperiode med fylkesvise innspillmøter der kommuner, organisasjoner m.fl. inviteres. Tematiske innspillmøter vurderes etter behov. Eget møte med tilgrensende rovviltnemnder (region 3 Oppland, region 5 Hedmark og region 7 Nordland)

2023

1. mars: Frist for skriftlige innspill
Mars: Møte i rovviltnemnda med gjennomgang av innspillene
Mars – mai: Sekretariatet utarbeider planforslag
April: Arbeidsmøte mellom rovviltnemnda og sekretariatsgruppen
Møte i mai: Vedtak om at planforslaget legges ut på offentlig høring med høringsfrist 1. september 2023.
Juni: Fylkesvise høringsmøter
September – oktober: Vurdering av uttalelsene og innspillene. Arbeidsmøte mellom rovviltnemnda og sekretariatsgruppen i denne perioden.
Møte i oktober: Vedtak om forvaltningsplan. Forvaltningsplanen oversendes Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet til faglig uttalelse.
Møte i desember: Rovviltnemnda fatter vedtak om godkjenning av forvaltningsplanen.

Rovviltnemnda vil til enhver tid vurdere behovet for å revidere fremdriftsplanen.

Alle som ønsker det, kan komme med skriftlige innspill til oppstartsmeldingen.

Oppstartsmeldingen kan også lastes ned her:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/Trondelag/Miljo-og-klima/Rovvilt/Rovviltnemnda-region-6/revidering-av-forvaltningsplan/>

Innspill sendes til:

Rovviltnemnda i region 6
c/o Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Eller på e-post til: sftlpost@statsforvalteren.no

Merk: saksnummer 2022/11128

Frist for å komme med innspill er satt til 1. mars 2023

Med hilsen

Kari Anita Furunes
leder

Inge Hafstad
sekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrifter

Adresseliste:

Naturvernforbundet i Trøndelag	Sandgata 30	7012	TRONDHEIM
Roviltnemnda i region 7 c/o	Postboks 1405	8002	BODØ
Statsforvalteren i Nordland			
Namsskogan kommune	R. C. Hansens vei 2	7890	NAMSSKOGAN
Malvik kommune	Postboks 140	7551	HOMMELVIK
Lierne kommune	Heggvollveien 6	7882	NORDLI
Indre Fosen kommune	Postboks 23	7101	RISSA
Orkland kommune	Postboks 83	7301	ORKANGER
Nærøysund kommune	Postboks 133, Sentrum	7901	RØRVIK
ØRSTA KOMMUNE	Dalevegen 6	6153	ØRSTA
SURNADAL KOMMUNE	Bårdshaugvegen 1	6650	SURNADAL
NORGES BONDELAG	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Nord-Trøndelag Sau og Geit	Blæstervollveien 66	7530	MERÅKER
NORGES NATURVERNFORBUND	Mariboegs gate 8	0183	OSLO
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus, Postboks 2560	7735	STEINKJER
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Osen kommune	Rådhusveien 13	7740	STEINSDALEN
Røros kommune	Bergmannsgt. 23	7374	RØROS
Midtre Gauldal kommune	Rørøsvien 11	7290	STØREN
Melhus kommune	Rådhusveien 2	7224	MELHUS
Flatanger kommune	Lauvsneshaugen 25	7770	FLATANGER
Inderøy kommune	Vennalivegen 7	7670	INDERØY
Åfjord kommune	Øvre Årnes 7	7170	ÅFJORD
Kristiansund kommune	Vågeveien 4, PB 178	6501	KRISTIANSUND N
VANYLVEN KOMMUNE	Rådhusvegen 1	6143	FISKÅ
SMØLA KOMMUNE	Postboks 34	6571	SMØLA
NORSK BONDE- OG SMÅBRUKARLAG	Akersgata 41	0158	OSLO
Sør-Trøndelag Sau og Geit		7288	SOKNEDAL
NATURVERNFORBUNDET I MØRE OG ROMSDAL	c/o Øystein Folden Rasta 4	6630	TINGVOLL
Blåfjella/Skjækerfjella - Lierne nasjonalparkstyre	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Trondheim kommune	Postboks 2300 Torgarden	7004	TRONDHEIM
Namsos kommune	Stavarvegen 2	7856	JØA
Tydal kommune	Tydalsvegen 125	7590	TYDAL
Grong kommune	Postboks 162	7871	GRONG

Ørland kommune	Postboks 43	7159	BJUGN
HUSTADVIKA KOMMUNE	Tingplassen 1	6440	ELNESVÅGEN
GJEMNES KOMMUNE	Nordmørsvegen 24	6631	BATNFJORDSØRA
NORSK SAU OG GEIT	Postboks 104	1431	ÅS
Nord-Trøndelag Bonde- og Småbrukarlag	Vassbygdvegen 289	7512	STJØRDAL
BIRDLIFE NORGE	Sandgata 30B	7012	TRONDHEIM
Roviltnemnda i region 5 c/o	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Innlandet			
Statsforvaltaren i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	MOLDE
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset, Postboks 2500	6404	MOLDE
Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER
Skaun kommune	Postboks 74	7358	BØRSA
Høylandet kommune	Vargeia 1	7877	HØYLANDET
Leka kommune	Leknesveien 67	7994	LEKA
Heim kommune	Trondheimsveien 1	7200	KYRKSÆTERØRA
Rindal kommune	Rindalsvegen 17	6657	RINDAL
HERØY KOMMUNE	Silvalveien 1	8850	HERØY
HAREID KOMMUNE	Rådhusplassen 5	6060	HAREID
AVERØY KOMMUNE	Postboks 152	6538	AVERØY
	Bruhagen		
Møre og Romsdal Bondelag	Fannestrandveien 63	6415	MOLDE
Møre og Romsdal Sau og Geit	Remevegen 5 C	6154	ØRSTA
Roviltnemnda i region 3 c/o	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Innlandet			
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Holtålen kommune	Bakkavegen 1	7380	ÅLEN
Verdal kommune	Postboks 24	7651	VERDAL
Ålesund kommune	Postboks 1521	6025	ÅLESUND
VOLDA KOMMUNE	Stormyra 2	6100	VOLDA
GISKE KOMMUNE	Valderhaug 4	6050	VALDERØYA
AUKRA KOMMUNE	Kommunehuset	6480	AUKRA
	Nyjordvegen 12		
TINGVOLL KOMMUNE	Midtvågvegen 2	6630	TINGVOLL
Trøndelag Bondelag	Skolegata 22	7713	STEINKJER
Skardsfjella og Hyllingsdalen verneområdestyre	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Statsforvaltaren i Vestland	Statens hus, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Raarvihken Tjjelte/ Røyrvik kommune	Røyrvikveien 5	7898	LIMINGEN
Oppdal kommune	Inge Krokanns veg 2	7340	OPPDAL
Selbu kommune	Gjelbakken 15	7580	SELBU
ULSTEIN KOMMUNE	Postboks 143	6067	ULSTEINVIK
SULA KOMMUNE	Postboks 280	6039	LANGEVÅG
Møre og Romsdal Bonde- og Småbrukarlag	Brakstadstranda 345	6636	ANGVIK
Sør-Trøndelag Bonde- og Småbrukarlag	Endalsveien 476	7298	BUDALEN
BIRDLIFE AVDELING TRØNDELAGE	Postboks 139	7401	TRONDHEIM
Birdlife avdeling Møre og Romsdal	Idrettsvegen 9	6413	MOLDE
Byrkijø nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	Postboks 2600	7734	STEINKJER

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Verneområdestyre for Trollheimen	postboks 2600	7734	STEINKJER
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Rowiltnemnda i region 1 c/o	Statens hus,	6863	LEIKANGER
Statsforvaltaren i Vestland	Njøsavegen 2		
Frøya kommune	Postboks 152	7261	SISTRANDA
Rennebu kommune	Myrveien 1 Berkåk	7391	RENNEBU
Frosta kommune	Fånesvegen 1	7633	FROSTA
Levanger kommune	Postboks 130	7601	LEVANGER
STRANDA KOMMUNE	Øyna 13	6200	STRANDA
RAUMA KOMMUNE	Vollan 8A	6300	ÅNDALSNES
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Dovrefjell nasjonalparkstyre	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Verneområdestyret for Geiranger- Herdalen landskapsvernområde	Postboks 2520	6404	MOLDE
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Meråker kommune	Rådhusgata 7	7530	MERÅKER
Stjørdal kommune	Postboks 133 / 134	7501	STJØRDAL
Snåasen Tjielte/ Snåsa kommune	Sørsivegen 6	7760	SNÅSA
Overhalla kommune	Svalivegen 2	7863	OVERHALLA
Hitra kommune	Rådhusveien 1	7240	HITRA
Molde kommune	Rådhusplassen 1	6413	MOLDE
SANDE KOMMUNE	Rønnebergplassen 17	6084	LARSNES
FJORD KOMMUNE	Postboks 144	6211	VALLDAL
SYKKYLVEN KOMMUNE	Kyrkjevegen 62	6230	SYKKYLVEN
VESTNES KOMMUNE	Rådhuset Brugata 10	6390	VESTNES
SUNNDAL KOMMUNE	Postboks 94	6601	SUNNDALSØRA
AURE KOMMUNE	Postboks 33	6689	AURE

NOAH - FOR DYRS RETTIGHETER
Dronningens gate 13
0152 OSLO

Trondheim, 10.11.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/4835

Saksbehandler:
Anders Braa

Vedtak i klagesak om skadefelling av bjørn i Grane kommune

Vi viser til klager på Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak 11. juli 2022. Klagesakene ble sendt 13. og 28. juli fra Statsforvalteren, men mottatt hos oss 12. oktober 2022. Rovviltets Røst, Aktivt rovviltvern og NOAH - for dyrs rettigheter klagde på Statsforvalterens tillatelse til skadefelling av bjørn i Grane kommune i brev datert henholdsvis 12., 11. og 27. juli 2022.

Vedtak

Miljødirektoratet endrer Statsforvalterens vedtak. Statsforvalterens vedtak om iverksetting av skadefelling av bjørn i Grane kommune 11. juli 2022 oppheves.

Vedtaket er fattet etter rovviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Grane kommune søkte 10. juli 2022 om tillatelse til å skadefelle en bjørn. Bakgrunnen var tap av sau på utmarksbeite i Fiplingdalen.

Klagene

NOAH - for dyrs rettigheter

NOAH viser til at bjørn er kategorisert som sterkt truet på Norsk rødliste og at skadefelling er skadelig for bestandens overlevelse. Bestanden er under nasjonalt bestandsmål for landet og for region 7. I tillegg er den tilgrensende svenske bjørnebestanden i nedgang. NOAH forventer at det legges fram en plan for når og hvordan bestandsmålet for bjørn skal nås.

Føre-var-prinsippet må komme til anvendelse i saken. Levedyktigheten til bestanden på lang sikt er usikker, og kravet til kunnskapsgrunlaget blir desto større.

Vilkåret for skade er ikke oppfylt. Kun 3 kadaver av sau er påvist tapt til bjørn. Selv om dette er utenfor forvaltningsområdet for bjørn, må risikoen for skade være av et visst omfang og alvorlighetsgrad for å åpne for skadefelling. Skadefelling står ikke i forhold til skadepotensialet, og NOAH viser til at det er urovekkende at felling tillates midt i yngletiden.

Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt. Prinsippet om geografisk differensiert forvaltning kan ikke tolkes på en måte som ugyldiggjør kravene fastsatt i naturmangfoldloven § 18 innenfor prioriterte beiteområder. NOAH mener det finnes andre tilfredsstillende løsninger som ikke er prøvd, og nevner rovviltavvisende gjerder, skremming, sanking og sanking til nattkve. Endring av driftsform er tiltak som bør vurderes på sikt innenfor områder med regelmessig forekomst av bjørn.

Det er svært kritikkverdig at forvaltningsområder for bjørn i region 7 ikke sammenfaller med områder som biologisk sett ikke ligger til rette for bjørn. NOAH ber om at det blir utarbeidet en forvaltningsplan som ivaretar rovviltbestandene i regionen.

Det er anbefalt bruk av hund under fellingen. NOAH mener bruk av hund forårsaker stress og påkjenninger, også fra spisskunder. Bruk av hund er i strid med ynglefredningsprinsippet og med viltloven § 19 og naturmangfoldloven § 15.

Rovviltets Røst

Klager mener at skadefellingen ikke er rettet mot den aktuelle skadegjøreren, men mot bjørn generelt innenfor området. Rovviltets Røst mener vedtaket er ugyldig.

Aktivt rovdyrvern

Viser til at bjørn er sterkt truet i Norge, og bestanden ligger langt under det nasjonale bestandsmålet på 13 årlige ynglinger. Det er ikke forsøkt andre forebyggende tiltak, så langt Aktivt rovdyrvern vet. Aktivt rovdyrvern mener vedtaket er i strid blant annet med naturmangfoldloven og ber om at tillatelsen trekkes tilbake.

Vi viser til klagene i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Vi viser til Statsforvalterens behandling av klagene i oversendelser datert 13. og 28. juli 2022.

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Bjørn er fredet. Det er likevel mulig å felle bjørn blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene å iverksette felling er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte. Det første vilkåret ble vurdert når Miljødirektoratet fastsatte kvote for betinget skadefelling av bjørn blant annet i region 7 Nordland 31. mai i år. Kvoten ble satt til 1 bjørn, og vår vurdering var at den ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Vedtaket ble klagebehandlet av Klima- og miljødepartementet 8. juli 2022, uten at kvoten for region 7 ble endret.

Områdets betydning som beitemark / Betydning som rovviltprioritert område

Rovdata estimerte at det mest sannsynlig var 8,1 ungekull av bjørn i Norge i 2021. Ingen kull var estimert i region 7, Nordland, hvor det er fastsatt et bestandsmål på 1 årlig ungekull. I alt 2 bjørner ble identifisert i region 7 i 2021, begge hannbjørner. Siden bestandsmålet ikke er oppnådd er det Miljødirektoratet som har myndighet til å fastsette kvoter for felling av bjørn i regionen.

Området er innenfor beiteprioritert område i forhold til bjørn.

Ifølge søknaden er det sluppet 1710 sau og lam fordelt på tre sauebruk i skadeområdet i 2022.

Skader og skadepotensial

Det er beitesesongen 2021 påvist 27 sau og lam drept eller skadet av bjørn i Grane kommune. 3 sauer og lam er påvist tapt til bjørn i kommunen i 2022 fram til 11. juli. I tillegg er 1 tamrein påvist tapt til bjørn i april i år. 159 sau og lam ble erstattet som tapt til bjørn i Grane kommune i 2021.

NOAH skriver at felling uansett ikke vil gi ønsket effekt, ettersom nye bjørner vil komme inn i det samme området, og at skadeproblematikken av den grunn vil vedvare. Vi er enige i at området har vært, og trolig vil fortsette å være, et attraktivt område for bjørn. I 2021 ble det påvist 12 bjørneskader på sau vest for Fiplingdalen og sør for fylkesveg 73 fra Trofors, som er i nærheten av det aktuelle skadeområdet.

Statsforvalteren mener at skadepotensialet er stort såpass tidlig i beitesesongen. Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet sett er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av rovviltforskriften § 9, som er statsforvalteren sitt hjemmelsgrunnlag for å vedta skadefelling. Men bestemmelsen åpner også for at skadefelling kan tillates utover dette, dersom omstendighetene tilsier det.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

På denne tiden av beitesesongen er det begrensede virkemidler som er tilgjengelig for å redusere tapene på beitedyr til bjørn. Det mest aktuelle tiltaket, sanking, for å skille beitedyr fra bjørn, er lite aktuelt i begynnelsen av juli. Sauenæringa i Grane har mottatt tilskuddsmidler til utvidet tilsyn kombinert med bruk av vokterhunder og kadaverhunder.

Geografisk differensiert forvaltning

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning (se § 9). Det forutsetter at forvaltningsplanen for regionen har kartfestet områder som er prioritert for de aktuelle rovviltartene, og områder som er prioriterte for beitedyr. Formålet er å skille mest mulig mellom beitedyr og rovdyr. Videre må rovviltprioriterte områder ha en tilstrekkelig størrelse, utforming og kvalitet til at de kan ivareta bestandsmålet for den enkelte art i regionen.

Den geografisk differensierte forvaltningen av bjørn i region 7 er ikke tilfredsstillende. Forvaltningsområdene for bjørn dekker ikke områder som normalt vil bli brukt av bjørn, og vil derfor ikke kunne huse det antall bjørner som skal til for å oppnå bestandsmålet for regionen. Når vilkårene for å utøve en forsvarlig differensiert forvaltning ikke er til stede, må forvaltningen legges til rette for en bestandsvekst mot bestandsmålet i områder der bjørn faktisk finnes.

Dersom kriteriene for iverksetting av skadefelling av bjørn i region 7 blir de samme som for beiteprioriterte områder i regioner med en velfungerende forvaltningsplan, vil det kunne resultere i fellingstillatelser på stort sett alle forekomster av bjørn i Nordland. Utviklingen av bjørnebestanden i Nordland har vært negativ siden 2014, da det ble registrert 11 ulike bjørner.

I vårt vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn av 31. mai 2022 har vi lagt inn ulike føringer for bruken av kvotene, blant annet

- *Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert. For region 7 gjelder dette generelt som følge av at regionen ikke har egnet forvaltningsområde for bjørn. Vi viser til Miljødirektoratets uttalelse til forvaltningsplanen om forvaltningsområde for brunbjørn og områdenes egnethet samt regionens bestandsmål.*

Konklusjon

Direktoratet er enig med Statsforvalteren i Nordland at det forelå et potensial for ytterligere skade fra bjørn, og at det var begrensede muligheter for effektive forebyggende tiltak i begynnelsen av juli. Imidlertid vil vi vise til bestandssituasjonen for bjørn i regionen og den manglende muligheten for å utøve en geografisk differensiert forvaltning av bjørn. Det tilsier at Statsforvalteren må avgrense bruken av skadefellingskvoten på 1 bjørn til situasjoner som ligger klart innenfor kjernen av § 9 i forskriften. I dette tilfellet kan vi ikke se at skadeomfanget og skadepotensialet, slik det framsto 11. juli, var vesentlig og tilstrekkelig for å iverksette skadefelling.

Miljødirektoratet endrer Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak. Statsforvalterens vedtak om iverksetting av skadefelling av bjørn i Grane kommune 11. juli 2022 oppheves.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kopi til:

GRANE KOMMUNE	Industriveien 2	8682	TROFORS
STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	BODØ
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
LANDBRUKS- OG	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
MATDEPARTEMENTET			

LANDBRUKSDIREKTORATET
MATTILSYNET

Roviltnemnda i region 7

Postboks 1450 Vika
Felles postmottak Postboks
383

Moloveien 10

0116 OSLO
2381 BRUMUNDDAL

8002 BODØ

STATSFORVALTEREN I NORDLAND
Postboks 1405
8002 Bodø

Trondheim, 10.11.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/4835

Saksbehandler:
Anders Braa

Avgjørelse i klagesak - vedtak om skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 14. juli 2022

Vi viser til klage fra Aktivt rovdryvern på Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak om skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 14. juli 2022. Klagesaken ble sendt 26. juli fra Statsforvalteren, men på grunn av en feil i vårt system mottatt hos oss 12. oktober 2022.

Vedtak

Miljødirektoratet endrer Statsforvalterens vedtak. Statsforvalterens vedtak om iverksetting av skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 14. juli 2022 oppheves.

Vedtaket er fattet etter rovwiltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Hattfjelldal Sau og Geit søkte 13. juli 2022 om tillatelse til å skadefelle en bjørn. Bakgrunnen var tap av sau på utmarksbeite i Skarmodal.

Klagen

Klager viser til at bjørn er sterkt truet i Norge, og bestanden ligger langt under det nasjonale bestandsmålet på 13 årlige ynglinger. Felling vil bidra til utryddelse av en sterkt truet art. Fellingen er ikke rette mot et bestemt individ.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Vi viser til Statsforvalterens behandling av klagen i oversendelse datert 26. juli 2022.

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Bjørn er fredet. Det er likevel mulig å felle bjørn blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene å iverksette felling er at fellingene ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte. Det første vilkåret ble vurdert når Miljødirektoratet fastsatte kvote for betinget skadefelling av bjørn blant annet i region 7 31. mai i år. Kvoten ble satt til 1 bjørn, og vår vurdering var at den ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Vedtaket ble klagebehandlet av Klima- og miljødepartementet 8. juli 2022, uten at kvoten for region 7 ble endret.

Områdets betydning som beitemark / Betydning som rovviltprioritert område

Rovdata estimerte at det mest sannsynlig var 8,1 ungekull av bjørn i Norge i 2021. Ingen kull var estimert i region 7, Nordland, hvor det er fastsatt et bestandsmål på 1 årlig ungekull. I alt 2 bjørner ble identifisert i region 7 i 2021, begge hannbjørner. Siden bestandsmålet ikke er oppnådd er det Miljødirektoratet som har myndighet til å fastsette kvoter for felling av bjørn i regionen.

Området er innenfor beiteprioritert område i forhold til bjørn.

Ifølge Statsforvalteren slippes det over 10 000 sau og lam i Hattfjelldal kommune. I Skardmodalen slippes det om lag 700 sau og lam fordelt på tre sauebruk.

Skader og skadepotensial

Det er beitesesongen 2021 påvist 11 sau og lam drept eller skadet av bjørn i Hattfjelldal kommune. 5 sauer og lam er påvist tapt til bjørn i kommunen i 2022 fram til 14. juli. Det er ikke påvist bjørneskade på tamrein i 2022 i kommunen. 184 sau og lam ble erstattet som tapt til bjørn i Hattfjelldal kommune i 2021.

Statsforvalteren mener at skadepotensialet er forholdsvis stort såpass tidlig i beitesesongen. Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet sett er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av rovviltforskriften § 9, som er Statsforvalteren sitt hjemmelsgrunnlag for å vedta skadefelling. Men bestemmelsen åpner også for at skadefelling kan tillates utover dette, dersom omstendighetene tilsier det.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

På denne tiden av beitesesongen er det begrensede virkemidler som er tilgjengelig for å redusere tapene på beitedyr til bjørn. Det mest aktuelle tiltaket, sanking, for å skille beitedyr fra bjørn, er lite aktuelt i midten av juli. Sauenæringa i Hattfjelldal har mottatt tilskuddsmidler til utvidet tilsyn kombinert med bruk av vokterhunder og kadaverhunder.

Geografisk differensiert forvaltning

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning (se § 9). Det forutsetter at forvaltningsplanen

for regionen har kartfestet områder som er prioritert for de aktuelle rovviltartene, og områder som er prioriterte for beitedyr. Formålet er å skille mest mulig mellom beitedyr og rovdyr. Videre må rovviltprioriterte områder ha en tilstrekkelig størrelse, utforming og kvalitet til at de kan ivareta bestandsmålet for den enkelte art i regionen.

Den geografisk differensierte forvaltningen av bjørn i region 7 er ikke tilfredsstillende. Forvaltningsområdene for bjørn dekker ikke områder som normalt vil bli brukt av bjørn, og vil derfor ikke kunne huse det antall bjørner som skal til for å oppnå bestandsmålet for regionen. Når vilkårene for å utøve en forsvarlig differensiert forvaltning ikke er til stede, må forvaltningen legge til rette for en bestandsvekst mot bestandsmålet i områder der bjørn faktisk finnes. Dersom kriteriene for iverksetting av skadefelling av bjørn i region 7 blir de samme som for beiteprioriterte områder i regioner med en velfungerende forvaltningsplan, vil det kunne resultere i fellingstillatelser på stort sett alle forekomster av bjørn i Nordland. Utviklingen av bjørnebestanden i Nordland har vært negativ siden 2014, da det ble registrert 11 ulike bjørner.

I vårt vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn av 31. mai 2022 har vi lagt inn ulike føringer for bruken av kvotene, blant annet

- *Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert. For region 7 gjelder dette generelt som følge av at regionen ikke har egnet forvaltningsområde for bjørn. Vi viser til Miljødirektoratets uttalelse til forvaltningsplanen om forvaltningsområde for brunbjørn og områdenes egnethet samt regionens bestandsmål.*

Konklusjon

Direktoratet er enig med Statsforvalteren i Nordland at det forelå et potensial for ytterligere skade fra bjørn, og at det var begrensede muligheter for effektive forebyggende tiltak i begynnelsen av juli. Imidlertid vil vi vise til bestandssituasjonen for bjørn i regionen og den manglende muligheten for å utøve en geografisk differensiert forvaltning av bjørn. Det tilsier at Statsforvalteren må avgrense bruken av skadefellingskvoten på 1 bjørn til situasjoner som ligger klart innenfor kjernen av § 9 i forskriften. I dette tilfellet kan vi ikke se at skadeomfanget og skadepotensialet, slik det framsto 14. juli, var vesentlig og tilstrekkelig for å iverksette skadefelling.

Miljødirektoratet endrer Statsforvalterens vedtak. Statsforvalterens vedtak om iverksetting av skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 14. juli 2022 oppheves.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsleder

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kopi til:

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
HATTFJELLDAL KOMMUNE	O.T. Olsens vei 3A	8692	HATTFJELLDAL
Roviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ
Hattfjelldal Sau og Geit	v/Olav Elsvatn, Elsvassveien 1099 B	8695	Hattfjelldal

NOAH - FOR DYRS RETTIGHETER
Dronningens gate 13
0152 OSLO

Trondheim, 10.11.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/4835

Saksbehandler:
Anders Braa

Vedtak i klagesak om skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 22. juli 2022

Vi viser til klage fra NOAH – for dyrs rettigheter på Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak om forlengelse av skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 22. juli 2022. Klagesaken ble sendt 27. juli fra Statsforvalteren, men ved en feil i vårt system ikke mottatt hos oss før 11. oktober 2022.

Vedtak

Miljødirektoratet endrer ikke Statsforvalterens vedtak. Statsforvalterens vedtak om iverksetting av skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 22. juli 2022 står ved lag.

Vedtaket er fattet etter rovwiltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Hattfjelldal Sau og Geit søkte 21. juli 2022 om forlengelse av tillatelse til å skadefelle en bjørn, samt utvidelse av fellingsområdet. Bakgrunnen var nye tap av sau på utmarksbeite. To kadaver er funnet utenfor fellingsområdet.

Klagen

NOAH viser til atnaturmangfoldloven § 18 setter strenge krav til å kunne iverksette skadefelling av truede arter. I dette tilfellet er ikke vilkårene for felling fylt, og NOAH ber om at tillatelsen blir omgjort. Argumentene kan oppsummeres i følgende bolker:

- Skadefelling vil true bestandens overlevelse
- Førre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 er ikke tatt i bruk
- Vilkåret om skade er ikke oppfylt
- Vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte er ikke oppfylt
- Bruk av hund under fellingsforsøk er brudd på naturmangfoldloven § 15

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Vi viser til Statsforvalterens behandling av klagen i oversendelse datert 27. juli 2022.

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Bjørn er fredet. Det er likevel mulig å felle bjørn blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene å iverksette felling er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte. Det første vilkåret ble vurdert når Miljødirektoratet fastsatte kvote for betinget skadefelling av bjørn blant annet i region 7 Nordland 31. mai i år. Kvoten ble satt til 1 bjørn, og vår vurdering var at den ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Vedtaket ble klagebehandlet av Klima- og miljødepartementet 8. juli 2022, uten at kvoten for region 7 ble endret.

Områdets betydning som beitemark / Betydning som rovviltprioritert område

Rovdata estimerte at det mest sannsynlig var 8,1 ungekull av bjørn i Norge i 2021. Ingen kull var estimert i region 7, Nordland, hvor det er fastsatt et bestandsmål på 1 årlig ungekull. I alt 2 bjørner ble identifisert i region 7 i 2021, begge hannbjørner. Siden bestandsmålet ikke er oppnådd er det Miljødirektoratet som har myndighet til å fastsette kvoter for felling av bjørn i regionen.

Området er innenfor beiteprioritert område i forhold til bjørn.

Ifølge Statsforvalteren slippes det over 10 000 sau og lam i Hattfjelldal kommune. I Skardmodalen slippes det om lag 700 sau og lam fordelt på tre sauebruk.

Skader og skadepotensial

Det er beitesesongen 2021 påvist 11 sau og lam drept eller skadet av bjørn i Hattfjelldal kommune. 13 sauer og lam er påvist tapt til bjørn i kommunen i 2022 fram til 22. juli. Det er ikke påvist bjørneskade på tamrein i 2022 i kommunen. 184 sau og lam ble erstattet som tapt til bjørn i Hattfjelldal kommune i 2021.

Statsforvalteren mener at skadepotensialet er forholdsvis stort såpass tidlig i beitesesongen. Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet sett er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av rovviltforskriften § 9, som er Statsforvalteren sitt hjemmelsgrunnlag for å vedta skadefelling. Men bestemmelsen åpner også for at skadefelling kan tillates utover dette, dersom omstendighetene tilsier det.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

På denne tiden av beitesesongen er det begrensede virkemidler som er tilgjengelig for å redusere tapene på beitedyr til bjørn. Det mest aktuelle tiltaket, sanking, for å skille beitedyr fra bjørn, er lite aktuelt i juli. Sauenæringa i Hattfjelldal har mottatt tilskuddsmidler til utvidet tilsyn kombinert med bruk av vokterhunder og kadaverhunder.

Geografisk differensiert forvaltning

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning (se § 9). Det forutsetter at forvaltningsplanen for regionen har kartfestet områder som er prioritert for de aktuelle rovviltartene, og områder som er prioriterte for beitedyr. Formålet er å skille mest mulig mellom beitedyr og rovdyr. Videre må rovviltprioriterte områder ha en tilstrekkelig størrelse, utforming og kvalitet til at de kan ivareta bestandsmålet for den enkelte art i regionen.

Den geografisk differensierte forvaltningen av bjørn i region 7 er ikke tilfredsstillende. Forvaltningsområdene for bjørn dekker ikke områder som normalt vil bli brukt av bjørn, og vil derfor ikke kunne huse det antall bjørner som skal til for å oppnå bestandsmålet for regionen. Når vilkårene for å utøve en forsvarlig differensiert forvaltning ikke er til stede, må forvaltningen legge til rette for en bestandsvekst mot bestandsmålet i områder der bjørn faktisk finnes. Dersom kriteriene for iverksetting av skadefelling av bjørn i region 7 blir de samme som for beiteprioriterte områder i regioner med en velfungerende forvaltningsplan, vil det kunne resultere i fellingstillatelser på stort sett alle forekomster av bjørn i Nordland. Utviklingen av bjørnebestanden i Nordland har vært negativ siden 2014, da det ble registrert 11 ulike bjørner.

I vårt vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn av 31. mai 2022 har vi lagt inn ulike føringer for bruken av kvotene, blant annet

- *Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert. For region 7 gjelder dette generelt som følge av at regionen ikke har egnet forvaltningsområde for bjørn. Vi viser til Miljødirektoratets uttalelse til forvaltningsplanen om forvaltningsområde for brunbjørn og områdenes egnethet samt regionens bestandsmål.*

Bruk av hund

Statsforvalteren har kun gitt generelle råd om lovlig bruk av hund under fellingsforsøket. Bruk av løs, på drevet halsende hund er ikke lovlig i forbindelse med felling av bjørn.

Konklusjon

Direktoratet viser til bestandssituasjonen for bjørn i regionen og den manglende muligheten for å utøve en geografisk differensiert forvaltning av bjørn. Det tilsier at Statsforvalteren må avgrense bruken av skadefellingskvoten på 1 bjørn til situasjoner som ligger klart innenfor kjernen av § 9 i forskriften.

I dette tilfellet vurderer direktoratet at skadeomfanget og skadepotensialet, slik det framsto 22. juli, som vesentlig og tilstrekkelig for å iverksette skadefelling.

Miljødirektoratet endrer ikke Statsforvalterens vedtak. Statsforvalterens vedtak om iverksetting av skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 22. juli 2022 står ved lag.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	BODØ
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
HATTFJELLDAL KOMMUNE	O.T. Olsens vei 3A	8692	HATTFJELLDAL
HATTFJELLDAL SAU OG GEIT	v/Olav Elsvatn Elsvassveien 1099B	8695	HATTFJELLDAL
Roviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ

AKTIVT ROVDYRVERN
c/o Jim Schelander Sandvollveien 48A
1425 SKI

Trondheim, 10.11.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/4835

Saksbehandler:
Anders Braa

Vedtak i klagesak om skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 2. september 2022

Vi viser til klage fra Aktivt rovdyrvern på Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak om skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 2. september 2022. Klagesaken ble sendt 29. september fra Statsforvalteren.

Vedtak

Miljødirektoratet endrer Statsforvalterens vedtak. Statsforvalterens vedtak om iverksetting av skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 2. september 2022 oppheves.

Vedtaket er fattet etter rovwiltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Hattfjelldal Sau og Geit søkte 1. september 2022 om tillatelse til å skadefelle en bjørn. Bakgrunnen var tap av sau på utmarksbeite.

Klagen

Klager viser til at bjørn er sterkt truet i Norge, og bestanden ligger langt under det nasjonale bestandsmålet på 13 årlige ynglinger. Felling vil bidra til utryddelse av en sterkt truet art. Fellingen er ikke rettet mot et bestemt individ.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Klagen viser til at nedsanking fra utmarksbeite er i gang og at skadepotensialet er svært begrenset framover.

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Vi viser til Statsforvalterens behandling av klagen i oversendelse datert 29. september 2022.

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til Statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Bjørn er fredet. Det er likevel mulig å felle bjørn blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene å iverksette felling er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte. Det første vilkåret ble vurdert når Miljødirektoratet fastsatte kvote for betinget skadefelling av bjørn blant annet i region 7 31. mai i år. Kvoten ble satt til 1 bjørn, og vår vurdering var at den ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Vedtaket ble klagebehandlet av Klima- og miljødepartementet 8. juli 2022, uten at kvoten for region 7 ble endret.

Områdets betydning som beitemark / Betydning som rovviltprioritert område

Rovdata estimerte at det mest sannsynlig var 8,1 ungekull av bjørn i Norge i 2021. Ingen kull var estimert i region 7, Nordland, hvor det er fastsatt et bestandsmål på 1 årlig ungekull. I alt 2 bjørner ble identifisert i region 7 i 2021, begge hannbjørner. Siden bestandsmålet ikke er oppnådd er det Miljødirektoratet som har myndighet til å fastsette kvoter for felling av bjørn i regionen.

Området er innenfor beiteprioritert område i forhold til bjørn.

Ifølge Statsforvalteren slippes det over 10 000 sau og lam i Hattfjelldal kommune. I Skardmodalen slippes det om lag 700 sau og lam fordelt på tre sauebruk.

Skader og skadepotensial

Det er beitesesongen 2021 påvist 11 sau og lam drept eller skadet av bjørn i Hattfjelldal kommune. 18 sauer og lam er påvist tapt til bjørn i kommunen i 2022 fram til 22. juli. Det er ikke påvist bjørneskade på tamrein i 2022 i kommunen. 184 sau og lam ble erstattet som tapt til bjørn i Hattfjelldal kommune i 2021.

Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet sett er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av rovviltforskriften § 9, som er Statsforvalteren sitt hjemmelsgrunnlag for å vedta skadefelling. Men bestemmelsen åpner også for at skadefelling kan tillates utover dette, dersom omstendighetene tilsier det.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

På denne tiden av beitesesongen er det tilgjengelig virkemidler som er effektive for å redusere tapene på beitedyr til bjørn. I begynnelsen av september nærmer det seg tidspunkt for normal sankedato, og Statsforvalteren vil kunne gi tilskudd til å iverksette tidlig sanking. På bakgrunn av den tapssituasjon som har vært i dette beiteområdet siden juli, anser vi at næringen har hatt god tid til å planlegge for en tidlig og effektiv sanking.

Sauenæringa i Hattfjelldal har mottatt tilskuddsmidler til utvidet tilsyn kombinert med bruk av vokterhunder og kadaverhunder.

Geografisk differensiert forvaltning

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning (se § 9). Det forutsetter at forvaltningsplanen for regionen har kartfestet områder som er prioritert for de aktuelle rovviltartene, og områder som er prioriterte for beitedyr. Formålet er å skille mest mulig mellom beitedyr og rovdyr. Videre må rovviltprioriterte områder ha en tilstrekkelig størrelse, utforming og kvalitet til at de kan ivareta bestandsmålet for den enkelte art i regionen.

Den geografisk differensierte forvaltningen av bjørn i region 7 er ikke tilfredsstillende. Forvaltningsområdene for bjørn dekker ikke områder som normalt vil bli brukt av bjørn, og vil derfor ikke kunne huse det antall bjørner som skal til for å oppnå bestandsmålet for regionen. Når vilkårene for å utøve en forsvarlig differensiert forvaltning ikke er til stede, må forvaltningen legge til rette for en bestandsvekst mot bestandsmålet i områder der bjørn faktisk finnes. Dersom kriteriene for iverksetting av skadefelling av bjørn i region 7 blir de samme som for beiteprioriterte områder i regioner med en velfungerende forvaltningsplan, vil det kunne resultere i fellingstillatelser på stort sett alle forekomster av bjørn i Nordland. Utviklingen av bjørnebestanden i Nordland har vært negativ siden 2014, da det ble registrert 11 ulike bjørner.

I vårt vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn av 31. mai 2022 har vi lagt inn ulike føringer for bruken av kvotene, blant annet

- *Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert. For region 7 gjelder dette generelt som følge av at regionen ikke har egnet forvaltningsområde for bjørn. Vi viser til Miljødirektoratets uttalelse til forvaltningsplanen om forvaltningsområde for brunbjørn og områdenes egnethet samt regionens bestandsmål.*

Konklusjon

Direktoratet viser til bestandssituasjonen for bjørn i regionen og den manglende muligheten for å utøve en geografisk differensiert forvaltning av bjørn. Det tilsier at Statsforvalteren må avgrense bruken av skadefellingskvoten på 1 bjørn til situasjoner som ligger klart innenfor kjernen av § 9 i forskriften.

18 påviste tap av sau og lam er et relativt stort tap, men direktoratet vurderer at det ikke er et stort potensiale for ytterligere tap i og med at beitesesongen går mot slutten. Vi viser videre til at tapene som oppstår mot slutten av beitesesongen kan avverges med å iverksette tidlig sankning som forebyggende tiltak. Statsforvalteren kan etter søknad gi tilskudd til forebyggende tiltak.

Miljødirektoratet endrer Statsforvalterens vedtak. Statsforvalterens vedtak om iverksetting av skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 2. september 2022 oppheves.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	BODØ
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
HATTFJELLDAL KOMMUNE	O.T. Olsens vei 3A	8692	HATTFJELLDAL
HATTFJELLDAL SAU OG GEIT	v/Olav Elsvatn Elsvassveien 1099B	8695	HATTFJELLDAL
Roviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ

HATTFJELLDAL SAU OG GEIT
v/Olav Elsvatn Elsvassveien 1099B
8695 HATTFJELLDAL

Trondheim, 10.11.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/4835

Saksbehandler:
Anders Braa

Vedtak i klagesak om skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 19. oktober 2022

Vi viser til klage fra Hattfjelldal Sau og Geit på Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak om avslag på søknad om skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 19. oktober 2022. Klagesaken ble sendt 21. oktober 2022 fra Statsforvalteren.

Vedtak

Miljødirektoratet endrer ikke Statsforvalterens vedtak. Statsforvalterens avslag på søknad om skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 19. oktober 2022 opprettholdes.

Vedtaket er fattet etter rovviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Hattfjelldal Sau og Geit søkte 18. oktober 2022 om tillatelse til å skadefelle en bjørn. Bakgrunnen var tap av sau på utmarksbeite og for å forebygge skade neste beitesesong.

Klagen

Klager krever at bjørnen blir tatt ut omgående.

Klager viser til at skadepotensialet er stort med 15 000 sau og lam på beite. I tillegg er det reindrift i området. Hele Hattfjelldal kommune er utenfor prioriterte bjørneområder i henhold til forvaltningsplanen for rovvilt i region 7. Klager mener at avslaget ikke følger opp forpliktelsene etter rovviltforliket av 2011.

Flere besetninger må fores ute på innmark lenge utover høsten fordi driftsbygningene er fulle av lam som må sluttfores før slakting. Det er grunn til å anta at når sauene tas hjem vil bjørnen følge etter på innmark.

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Vi viser til Statsforvalterens behandling av klagen i oversendelse datert 21. oktober 2022.

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Bjørn er fredet. Det er likevel mulig å felle bjørn blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene å iverksette felling er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte. Det første vilkåret ble vurdert når Miljødirektoratet fastsatte kvote for betinget skadefelling av bjørn blant annet i region 7 31. mai i år. Kvoten ble satt til 1 bjørn, og vår vurdering var at den ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Vedtaket ble klagebehandlet av Klima- og miljødepartementet 8. juli 2022, uten at kvoten for region 7 ble endret.

Områdets betydning som beitemark / Betydning som rovviltprioritert område

Rovdata estimerte at det mest sannsynlig var 8 ungekull av bjørn i Norge i 2021. Det er under det nasjonale målet om 13 årlige ungekull for Norge. Ingen kull var estimert i region 7, Nordland, hvor det er fastsatt et bestandsmål på 1 årlig ungekull. I alt 2 bjørner ble identifisert i region 7 i 2021, begge hannbjørner. Siden bestandsmålet ikke er oppnådd er det Miljødirektoratet som har myndighet til å fastsette kvoter for felling av bjørn i regionen.

Området er innenfor beiteprioritert område i forhold til bjørn.

Ifølge Statsforvalteren slippes det over 10 000 sau og lam i Hattfjelldal kommune. I Skardmodalen slippes det om lag 700 sau og lam fordelt på tre sauebruk.

Skader og skadepotensial

Det er beitesesongen 2021 påvist 11 sau og lam drept eller skadet av bjørn i Hattfjelldal kommune. 20 sauer og lam er påvist tapt til bjørn i kommunen i 2022 fram til 22. juli. Det er ikke påvist bjørneskade på tamrein i 2022 i kommunen. 184 sau og lam ble erstattet som tapt til bjørn i Hattfjelldal kommune i 2021.

Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet sett er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av rovviltforskriften § 9, som er Statsforvalteren sitt hjemmelsgrunnlag for å vedta skadefelling. Men bestemmelsen åpner også for at skadefelling kan tillates utover dette, dersom omstendighetene tilsier det.

Klager viser til potensiale for skade neste beitesesong. Det er lang tid fram til neste beitesesong, og innen den tid kan bjørnen ha forflyttet seg til helt andre områder.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

På denne tiden av beitesesongen er det tilgjengelig virkemidler som er effektive for å redusere tapene på beitedyr til bjørn. Normalt vil sauen være sanket fra utmarksbeite i oktober. På

bakgrunn av den tapssituasjon som har vært i dette beiteområdet siden juli, anser vi at næringen har hatt god tid til å planlegge for en tidlig og effektiv sankning. I tilfelle sau må benytte innmarksbeite i oktober og bjørneskader oppstår på innmarksbeite, vil Statsforvalteren kunne bistå med råd og tilskuddsmidler til iverksetting av forebyggende tiltak.

Sauenæringa i Hattfjelldal har mottatt tilskuddsmidler til utvidet tilsyn kombinert med bruk av vokterhunder og kadaverhunder.

Geografisk differensiert forvaltning

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning (se § 9). Det forutsetter at forvaltningsplanen for regionen har kartfestet områder som er prioritert for de aktuelle roviltartene, og områder som er prioriterte for beitedyr. Formålet er å skille mest mulig mellom beitedyr og rovdyr. Videre må roviltprioriterte områder ha en tilstrekkelig størrelse, utforming og kvalitet til at de kan ivareta bestandsmålet for den enkelte art i regionen.

Den geografisk differensierte forvaltningen av bjørn i region 7 er ikke tilfredsstillende. Forvaltningsområdene for bjørn dekker ikke områder som normalt vil bli brukt av bjørn, og vil derfor ikke kunne huse det antall bjørner som skal til for å oppnå bestandsmålet for regionen. Når vilkårene for å utøve en forsvarlig differensiert forvaltning ikke er til stede, må forvaltningen legge til rette for en bestandsvekst mot bestandsmålet i områder der bjørn faktisk finnes. Dersom kriteriene for iverksetting av skadefelling av bjørn i region 7 blir de samme som for beiteprioriterte områder i regioner med en velfungerende forvaltningsplan, vil det kunne resultere i fellingstillatelser på stort sett alle forekomster av bjørn i Nordland. Utviklingen av bjørnebestanden i Nordland har vært negativ siden 2014, da det ble registrert 11 ulike bjørner.

I vårt vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn av 31. mai 2022 har vi lagt inn ulike føringer for bruken av kvotene, blant annet

- *Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert. For region 7 gjelder dette generelt som følge av at regionen ikke har egnet forvaltningsområde for bjørn. Vi viser til Miljødirektoratets uttalelse til forvaltningsplanen om forvaltningsområde for brunbjørn og områdenes egnethet samt regionens bestandsmål.*

Konklusjon

Direktoratet viser til bestandssituasjonen for bjørn i regionen og den manglende muligheten for å utøve en geografisk differensiert forvaltning av bjørn. Det tilsier at Statsforvalteren må avgrense bruken av skadefellingskvoten på 1 bjørn til situasjoner som ligger klart innenfor kjernen av § 9 i forskriften.

20 påviste tap av sau og lam er et relativt stort tap, men direktoratet vurderer at det ikke er et stort potensiale for ytterligere tap i år i og med at beitesesongen i all hovedsak er avsluttet.

Miljødirektoratet endrer ikke Statsforvalterens vedtak. Statsforvalterens vedtak om å avslå søknad om iverksetting av skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune 19. oktober 2022 stadfestes.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	BODØ
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
LANDBRUKS- OG	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
MATDEPARTEMENTET			
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
HATTFJELLDAL KOMMUNE	O.T. Olsens vei 3A	8692	HATTFJELLDAL
Roviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ

NOAH - FOR DYRS RETTIGHETER
Dronningens gate 13
0152 OSLO

Trondheim, 11.11.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/5904

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Avgjørelse av klage - klage på vedtak om fellingstillatelse på gaupe i Steigen kommune

Vi viser til klagen fra NOAH på Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak 15. august 2022. Klagesaken ble oversendt til oss 20. september 2022. Klagen er fremsatt innenfor tidsfristen.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak.

Vedtaket er fattet etter roviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Statsforvalteren mottok søknad om skadefelling av gaupe fra Steigen kommune 15. august 2022. Bakgrunnen for søknaden var fire påviste tap av sau til gaupe i perioden 5. – 14. august i to ulike besetninger.

Søknaden ble innvilget samme dag og det ble gitt tillatelse til skadefelling av én gaupe innenfor gitte vilkår i perioden 15. august til og med 21. august 2022.

Det ble ikke felt gaupe på denne tillatelsen.

Klagen

Klagen fra NOAH har følgende hovedpunkter:

- Skadefellingen vil true bestandens overlevelse
- Vilkåret om skade er ikke oppfylt
- Vilkåret om at "formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte" ikke er oppfylt

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Gaupe som art er fåtallig, og har status som sterkt truet på den norske rødlista. Det kreves presise forvaltningsmessige tiltak for både å sikre overlevelse og å opprettholde bestanden på bestandsmålet slik det er fastsatt av Stortinget. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltningen av gaupe og de andre store roviltartene. Det er likevel mulig å felle gaupe, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelse er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Miljødirektoratet viser til at målet med skadefelling primært er å håndtere akutte skadesituasjoner eller der hvor skadepotensialet er overhengende.

Skadefelling skal kun iverksettes dersom uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. naturmangfoldloven § 18. Vi viser i den forbindelse til våre vurderinger i forbindelse med vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i regionene 4, 5, 7 og 8 i brev av 31. mai 2022, der det ble fastsatt en kvote på fire gauper for region 7.

Vedtaket om betinget kvote har gitt Statsforvalteren i Nordland myndighet til å vurdere skadefelling i konkrete situasjoner. Ved vurdering om det skal gis tillatelse til skadefelling skal Statsforvalteren vektlegge føringene i regional forvaltningsplan, samt drøfte de opplistede skjønnskriteriene i rovviltforskriftens § 9 i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Skadeomfang og potensiale for skade

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises som tatt av rovvilt. Dersom det er sannsynlig at skadesituasjonen vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene potensielt kan oppstå.

På vedtaksdato var det påvist fire tap av sau til gaupe tilhørende to besetninger i Steigen kommune. Det er totalt fire besetninger som beiter nokså nært i områdene hvor tapene har funnet sted. De påviste skadene har oppstått i løpet av ti dager og innenfor et relativt lite område.

Tre besetningene som har sau i området hvor tapene har funnet sted startet å sanke ned dyrene til innmark da de første påviste tapene oppsto. Statsforvalteren hadde informasjon om at deler av det oppståtte tapet har skjedd på innmark og nært innmark, på inngjerda utmark.

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan for region 7 avsatt som byrdefordelingsområdet for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Det betyr at beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe.

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurdering om at skadeomfanget er begrenset, men at de forelå et betydelig potensial for fremtidige skader i den aktuelle situasjonen, dersom gaupa fortsetter å oppholde seg der. Dette i lys av tidligere erfaringer med gaupe som tar sau i områder med mye sau på utmarksbeite.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Besetningene startet å sanke ned sauene til innmark når skadene oppstod, og det ble i tillegg gått regelmessig tilsyn i området grunnet gaupetapet

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurderinger knyttet til mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade, og at det i den aktuelle situasjonen ikke var andre tilfredsstillende forebyggende løsninger enn å iverksette skadefelling.

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurderinger.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet og vi tiltrer i det vesentlige statsforvalteren sine vurderinger av saken. Vi finner ikke grunn til å endre Statsforvalteren sitt vedtak om felling av gaupe i deler av region 7, datert 15. august 2022.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	Bodø
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO

Landbruksdirektoratet
Mattilsynet
Steigen kommune
Roviltnemnda i region 7

Postboks 1450 Vika
Postboks 383
Leinesfjord
Moloveien 10

0116 OSLO
2381 Brumunddal
8283 LEINESFJORD
8002 BODØ

Vedlegg

«MottakerNavn»

«Adresse»

«PostNr» «PostSted»

«Kontakt»

Trondheim, 13.12.2022

Deres ref.:
«REF»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/11336

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Åpner ikke for kvotejakt på gaupe i 2023 - region, 4, 5, 7 og 8

Direktoratet vil med dette informere rowiltnemndene at Miljødirektoratet ikke åpner for jakt på gaupe i regionene 4, 5, 7 og 8 i 2023.

Bakgrunn

Kvotejakt er en ordinær jakt på et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i naturmangfoldloven § 16, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet. Ved fastsettelse av kvote for jakt på gaupe skal det særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på jakt- og fangsttradisjon i området, og på den skade viltet gjør. Jakt- og fangsttiden for gaupe varer fra 1. februar–31. mars.

Gjennom forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rowilt (rowiltforskriften) § 7 er de regionale rowiltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe etter forskriftens § 11 når bestanden ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionene. Nemndenes myndighet skal for gaupe baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rowilt.

I NINA rapport 2155 går det fram at det er registrert henholdsvis 66,5, 67 og 58,5 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2020, 2021 og 2022. Gaupebestanden er under det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Det fremgår videre at region 2, 3 og 6 har myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe i 2023. Region 1 har ikke mål om yngling. Resterende regioner med mål om yngling av gaupe har ikke myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe i 2023.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt dersom situasjonen tilsier det, jf. naturmangfoldloven § 18 og rowiltforskriften § 13, selv om bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Vi viser til vedlegget "Faglig grunnlag for å vurdere kvote for jakt av gaupe i Norge 2023" som presenterer bestandssituasjon for gaupe, avgang av gauper samt skadesituasjon og erstatning for tap av sau og tamrein til gaupe.

Roviltnemdenes anbefalinger

Miljødirektoratet har mottatt anbefalinger om kvote for jakt på gaupe.

Roviltnemnda i region 4 og 5

Av hensyn til bestandssituasjonen anmoder roviltnemndene i region 4 og 5 direktoratet om ikke å åpne for kvote for jakt på gaupe.

Roviltnemnda i region 7

Kvote på fem gauper, hvorav inntil to voksne hunngauper, fordelt som følger:
Helgeland: 2 gauper, Salten: 2 gauper og Ofoten sør for Rombaken: 1 gaupe

Roviltnemnda i region 8

Gaupekvote i Finnmark:

Kvote på 4 gauper i B-området i Finnmark.

Gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland:

Kvote på 5 gauper, hvorav inntil tre voksne hunngauper, i B-området i Troms og samarbeidsområdet med Nordland. Jakta stoppes om tre voksne hunngauper blir felt.

Miljødirektoratets vurderinger

Gaupe som art er fåtallig, og har status som sterkt truet på den norske rødlista. Det kreves presise forvaltningsmessige tiltak for både å sikre overlevelse og å opprettholde bestanden på bestandsmålet slik det er fastsatt av Stortinget. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltningen av gaupe og de andre store roviltartene. Det er likevel mulig å felle gaupe, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse.

I direktoratets vurdering om kvotejakt på gaupe har vi lagt vekt på siste års bestandsregistrering og hvorvidt regionen har nådd bestandsmålet, samt utviklingen i bestanden tidligere år, skadeomfang og skadepotensial og arealdifferensieringen i regionen. Direktoratet har også vurdert prognosene for utvikling av gaupebestanden i Norge og i regionene.

Vi viser til at gaupebestanden i 2022 er under det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger.

Regionene 4 og 5

Den gjennomsnittlige bestanden av gaupe for de tre siste årene i disse regionene har ligget under de regionale bestandsmålene i en rekke år. Det må legges opp til en forvaltning som bidrar til bestandsvekst og oppnåelse av bestandsmålet i regionene.

Direktoratet følger rowiltnemndene sine anmodninger om ikke å åpne for kvotejakt på gaupe i disse regionene.

Region 7 og 8

Bestandsovervåkinga i region 7 og 8 viser store årlige svingninger i antall registrerte familiegrupper. I perioden 2013 til 2017 har bestandene ligget under de regionale målene som i begge regioner er på 10 årlige familiegrupper. I 2020 steg bestanden i både region 7 og 8 til 11 familiegrupper, for så å synke igjen de neste årene. For region 7 har det de siste tre årene vært henholdsvis 11, 10 og 6 familiegrupper av gaupe, som gir et gjennomsnitt på 9 familiegrupper. Tilsvarende tall for region 8 har vært 11, 6 og 6 familiegrupper, som gir et gjennomsnitt på 7,7 familiegrupper.

De regionale prognosene tilsier at region 7 med en sannsynlighet på 65 % vil ligge under det regionale bestandsmålet før jakta i 2023. Prognosen er 9,0 familiegrupper for 2023. For region 8 tilsier prognosene at region 8 med en sannsynlighet på 75 % vil ligge under det regionale bestandsmålet før jakta i 2023. Prognosen er 8,1 familiegrupper for 2023.

Direktoratet konstaterer at bestanden i regionene er lav, og regionene har ikke nådd det gjennomsnittlige fastsatte bestandsmålet på flere år. Det må derfor legges opp til en forvaltning slik at man oppnår stabil bestandsvekst og oppnåelse av bestandsmålet, og i tillegg ha et handlingsrom for å tildele kvoter til skadefelling i 2023 i regionene. Etter direktoratets vurdering er kvotejakt på gaupe i 2023 ikke forenelig med en økt bestandsvekst.

Direktoratet viser til viltloven § 9 om jaktbare viltarter og NML § 16 om høsting av vilt og at høsting kan bare tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd. Direktoratet viser til at kvotejakt på gaupe når bestanden over flere år har ligget under bestandsmålet ikke er i tråd med naturmangfoldlovens bestemmelse.

Ved avgjørelse om høsting viser direktoratet til at det også skal legges vekt på skade som arten gjør. I region 7 ble det i reindriftsåret 2021/2022 påvist 51 rein tapt til gaupe, og dette er noe lavere enn året før (n=61). For region 8 er påvist tap av rein til gaupe i 2021/ 2022 høyere enn årene før. Sammenlignet med forrige reindriftsår, er det økning i påvist tap på 116 rein. Så langt i dette reindriftsåret (01. desember) er det 67 rein dokumentert/antatt tatt av gaupe i region 8. Ved samme tidspunkt i fjor ble det 102 rein dokumentert/antatt tatt av gaupe.

Direktoratet viser til direktoratets brev 31. mai 2022 hvor Statsforvalterene i region 7 og 8 hver fikk tildelt en kvote på 4 gauper ved betinget skadefellingstillatelse, som kan iverksettes etter gitte vilkår. Per dags dato gjenstår det 3 dyr på kvoten i region 7 og 4 dyr på kvoten i region 8. Direktoratet viser til at det er av større betydning å rette felling til skadesituasjoner som kan oppstå forårsaket av gaupe, enn som et tiltak for å regulere gaupebestanden.

Videre viser vi til brev av 22. mars 2022 der vi gjør en vurdering av bestandsovervåkingen i region 8. Her understreker vi at bestandsovervåkinga av gaupe i Norge på en bra og troverdig måte viser størrelsen på bestanden av gaupe i Norge og i ulike regioner, og at årlige variasjoner i bestandsstørrelse er naturlig og kan skyldes flere forhold. Av den grunn er forvaltningsmålet

basert på et gjennomsnitt av familiegrupper registrert de tre siste årene. Igjen vil vi påpeke at det ikke nødvendigvis er en direkte sammenheng mellom skader og antall registrerte familiegrupper i skadeområdet. Også enkeltindivider av gaupe kan forårsake skade på tamrein og husdyr.

Sammendrag

Med bakgrunn i ovennevnte finner Miljødirektoratet at det ikke er tilrådelig for kvotejakt på gaupe i regionen 4, 5, 7 og 8 i 2023. Vi har ikke fulgt anmodningene fra rovviltnemdene i region 7 og 8. Det er i disse regionene behov for stabil bestandsvekst slik at man når det gjennomsnittlige fastsatte bestandsmålet og rovviltnemdene kan overta myndigheten. Videre vurderer vi å opprettholde et handlingsrom for å tildele kvote for betinget skadefelling til bruk ved konkrete skadesituasjoner i de respektive regionene i 2023.

Dette brevet sendes til rovviltnemdene som en orientering.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Siv Grethe Aarnes
seniorrådgiver

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN	Postboks 325	1502	MOSS
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK	Statens hus	9815	Vadsø
STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	Bodø
STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal

Vedlegg

- 1 Grunnlag for å vurdere kvote for jakt av gaupe i Norge 2023

Vedlegg 1: Grunnlag for å vurdere kvote for jakt av gaupe i Norge 2023

1. Bakgrunn

Alle partiene på Stortinget inngikk i 2011 et rovviltforlik¹ som gir føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt de nasjonale bestandsmålene for gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Det har også vedtatt å opprette åtte forvaltningsregioner for rovvilt.² De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte gaupeområder og prioriterte beiteområder.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 65 familiegrupper av gaupe med delmål fordelt på syv av de åtte rovviltregionene³. Gjennom forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe etter forskriftens § 11 når bestanden ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionene. Nemndenes myndighet skal for gaupe baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene som er fastsatt i naturmangfoldloven § 16, tredje ledd. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd, og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på høstingstradisjon i vedkommende område, og på den skade viltet gjør. Jakt- og fangsttiden for gaupe varer fra 1. februar–31. mars.

For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer. Det er kvotejakt (eller lisensfelling) som skal være den normale beskatningsformen også i fremtiden for å redusere skade som gaupe påfører bufe- og tamreinnæring, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004).

Videre er det slik at Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter eget tiltak eller søknad jf. forskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året og i perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det kun Miljødirektoratet som har slik myndighet til å vedta

¹ [Rovviltforliket](#) (Stortinget.no)

² Innst. S. nr. 174 (2003-2004)

³ [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](#) (Regjeringen.no)

skadefelling. Det er et vilkår at slik felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6.

Vi legger følgende til grunn når vi vurderer kvote for kvote for jakt av gaupe i Norge: føringene i de regionale forvaltningsplanene og den differensierte forvaltningen av gaupe; bestandssituasjon og avgang av gaupe de siste årene samt skadehistorikken og skadepotensialet i de ulike områdene.

2. Om overvåkingen av gaupe i Skandinavia

Offentlige vedtak som kan få følger for naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om artenes bestandssituasjon, hva som påvirker bestanden og effekten av påvirkningene. Vi er derfor avhengige av gode bestandstall for å følge opp rovviltpolitikken.

Rovdata har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet i Norge, som er en del av den felles skandinaviske overvåkingen. Miljødirektoratet og Naturvårdsverket har utarbeidet felles retningslinjer og metodikk for overvåkingen av rovvilt. Rovdata har ansvaret for å formidle, drifte og utvikle nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt og er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

Som en del av arbeidet med ett, felles overvåkningsprogram for rovvilt i Skandinavia, leverer Rovdata bestandsstatusrapporter for Norge og samlet for Norge og Sverige. Rapporteringsfristen for overvåking av gaupe i Norge er 1. juni hvert år.

Bestanden av gaupe i Norge blir primært overvåket ved å registrere antall familiegrupper av gaupe i perioden 1. oktober til 28. (29.) februar. Årlig gjøres en beregning av antall familiegrupper før jakt ut fra alle dokumenterte og antatt sikre observasjoner av familiegrupper (spor, synsobservasjoner, bilder fra viltkamera og døde unger).

I tillegg er det utviklet en prognosemodell for utviklingen av gaupebestanden i Norge som tar utgangspunkt i tellingene av familiegrupper og kjent uttak av gauper, for å estimere antall familiegrupper før jakt til neste år⁴. Hensikten med en slik prognosemodell er å gi et formalisert og robust prognoseverktøy som skal hjelpe beslutningstakere å forutsi bestandsstørrelsen av gaupe ett år fram i tid. Denne modellen er nå også tilgjengelig for beslutningstakere på nett som et verktøy for å se hva et jaktuttak av hunndyr gir av prognose to år frem i tid.

⁴ Nilsen, E.B., Brøseth, H., Odden, J., Andrén, H. & Linnell, J.D.C. 2011. Prognosemodell for bestanden av gaupe i Norge. NINA Rapport 774. Norsk institutt for naturforskning.

3. Bestandssituasjonen for gaupe i 2022

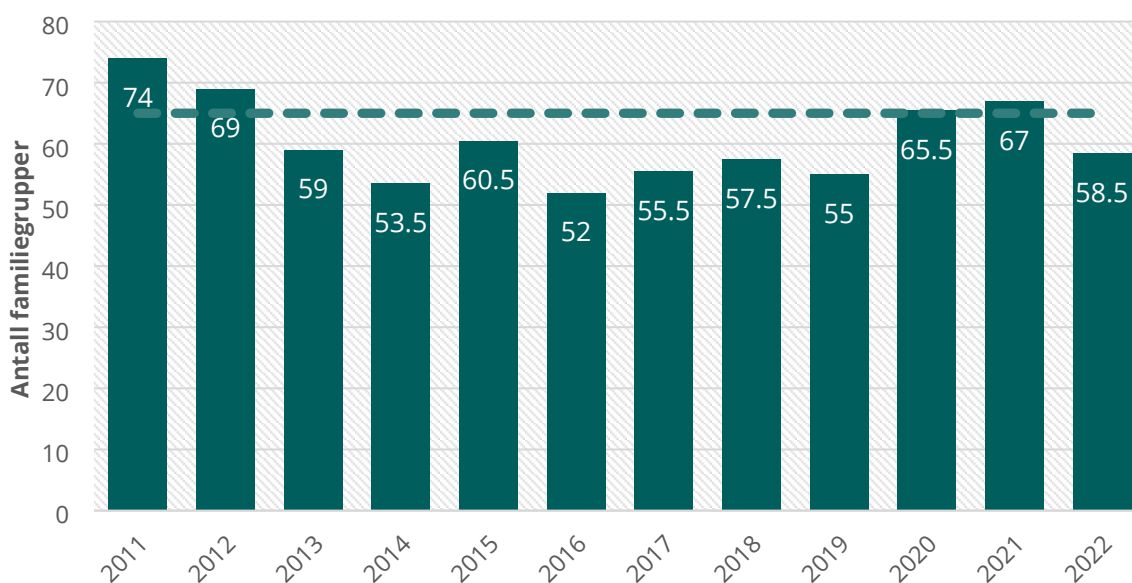
Skandinavia

Overvåkingen av gaupe er i Norge og Sverige basert på felles metodikk og overvåkingsresultatet rapportert fra Rovdata i 2022⁵ viser en bestand på 305 familiegrupper registrert i Norge og Sverige 2021/2022. Dette tilsvarer en bestand på ca. 1784 gauper, hvorav ca. 343 gauper i Norge og 1441 i Sverige. For Norge er dette en nedgang sammenlignet med året før (n= 395).

Miljødirektoratet vurderer at migrasjon av gaupe fungerer tilfredsstillende og ikke har negativ effekt på bestandenes overlevelse.

Norge

I NINA rapport 2155⁶ går det fram at det er registrert henholdsvis 66,5, 67 og 58,5 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2020, 2021 og 2022 (figur 1). Gaupebestanden er under det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Figur 1: Antall familiegrupper av gaupe per år i Norge før jakt i perioden 2011-2022. Stiplede linje angir det nasjonale bestandsmålet på 65 familiegrupper. Kilde: NINA rapport 2155.

Tabell 1 viser at antall familiegrupper har økt i regionene 3 og 5 sammenlignet med 2021, mens antallet har gått ned i regionene 2, 6, 7, og 8. Regionene 2, 3, 5 og 6 ligger på eller over regionale

⁵ Odden, J. & Frank, J. 2022. Inventering av lodjur 2022. Bestandsovervåking av gaupe i 2022. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia. Bestandsstatus för stora rovdyr i Skandinavien. Nr 2-2022. 37 s

⁶ Brøseth, H., Odden, J. & Nilsen, E. B. 2022. Number of family groups, population estimate and population development of lynx in Norway for 2022. - NINA Report 2155. Norwegian Institute for Nature Research

bestandsmålet før jakt i 2022, og regionene 4, 7 og 8 ligger under de regionale bestandsmålene. Det er første gang siden 2011 at region 5 har registrert antall familiegrupper over bestandsmålet. Store årlige variasjonen i bestandsstørrelse kan skyldes flere forhold, andel voksne hunndyr i bestanden, andelen voksne hunngauper som får unger mellom år, og innvandring av gauper fra naboregioner og Sverige.

Når man beregner gjennomsnittlig antall familiegrupper siste tre år ligger regionene 1, 2, 3 og 6 på eller over det regionale bestandsmålet (tabell 1).

Tabell 1: Antall familiegrupper av gaupe påvist før jakt i ulike forvaltningsregioner fra 2019 til 2022, samt gjennomsnittet for de tre årene. For detaljer se tabell 3 i NINA rapport 2155.

Forvaltningsregion	Nasjonalt bestandsmål	2020	2021	2022	Gjennomsnitt 3 år
1 Vest Norge	-	0	0	0	0
2 Sør-Norge	12	16	15,5	12	14,5
3 Oppland	5	5	6	7	6
4 Oslo/Akershus/Østfold	6	0,5	3	3	2,2
5 Hedmark	10	8	8,5	10,5	9
6 Midt-Norge	12	15	18	14	15,7
7 Nordland	10	11	10	6	9
8 Troms og Finnmark*	10 (4)	11(3)	6(2)	6(0)	7,7(2)
Sum	65	66,5	67	58,5	64

* Tallene i parentes angir familiegrupper i Finnmark.

Antall registrerte familiegrupper i 2022 tilsvarer en bestand på omkring 343 dyr (95 % CI = 248–403) i Norge. Dette er bestandsstørrelsen før kvotejakta i 2022 og før reproduksjonssesongen. Bestandsestimatet før jakt i 2021 var på 393 dyr.

Basert på antall familiegrupper påvist før jakt i 2022 og kjent uttak av voksne hunndyr (≥ 1 år), gir prognosemodellen et estimat på 63 (75 % CI = 55–78) familiegrupper før jakt på landsbasis i 2023. Prognosemodellen viser at det er 60 % sannsynlighet for at gaupebestanden skal havne under det nasjonale bestandsmålet på 65 familiegrupper før jakt i 2023.

Gitt en bestandsstørrelse i 2023 på 63 familiegrupper viser beregninger med prognosemodellen at et uttak i jakta i 2023 på mer enn 30 voksne hunngauper med stor sannsynlighet vil føre til at bestanden havner under det nasjonale bestandsmålet i 2024 (figur 9, NINA rapport 2155).

Regioner der Miljødirektoratet har forvaltningsmyndighet

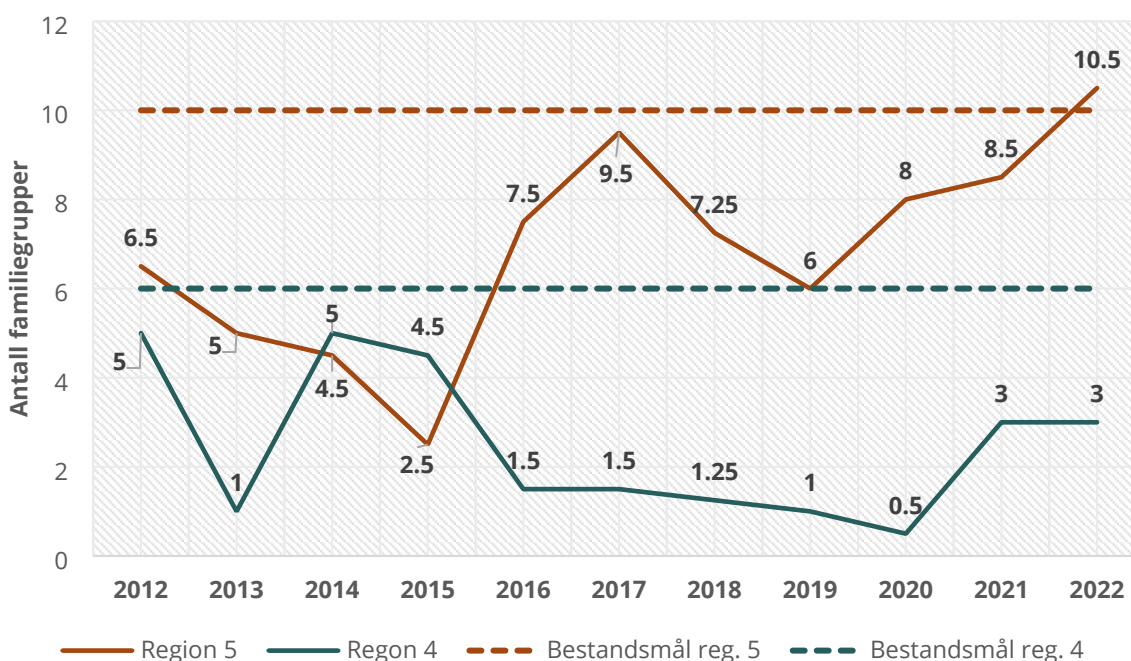
Region 4

Bestanden av gaupe i region 4 har i flere år ligget langt under bestandsmålet. I 2021 ble det registrert tre familiegrupper som var en økning med to og en halv familiegruppe sammenlignet med året før. I 2022 er antallet tilsvarende som i 2021 (figur 2). Prognosen for 2023 er det kan forventes ca. 2,6 familiegrupper i regionen denne vinteren.

Region 5

I region 5 var det en betydelig nedgang i bestanden i perioden fra 2011 til 2015. I 2015 var bestanden på sitt laveste med 2,5 familiegrupper. Bestanden økte så frem mot 2017 da det ble dokumentert 9,5 familiegrupper. Etter dette har det igjen vært en nedgang frem til 2019, med 6 dokumenterte familiegrupper. De siste årene viser bestanden økning. I 2021 ble det dokumentert 8,5 familiegrupper og i 2022 er det dokumentert 10,5 familiegrupper (figur 2).

Gjennomsnittet for de tre siste årene (2019-2022) er på ni familiegrupper. Bestanden ligger dermed fortsatt under bestandsmålet for region 5 på 10 familiegrupper. De regionale prognosene tilsier at region 5 med en sannsynlighet på 72 % vil ligge over det regionale bestandsmålet før jakta i 2023. Prognosen er 11,7 familiegrupper denne vinteren.

Figur 2: Antall familiegrupper av gaupe påvist før jakt fra 2010 til 2022 for region 4 og 5. Stiplede linje angir det nasjonale bestandsmålet for regionene.

Region 7

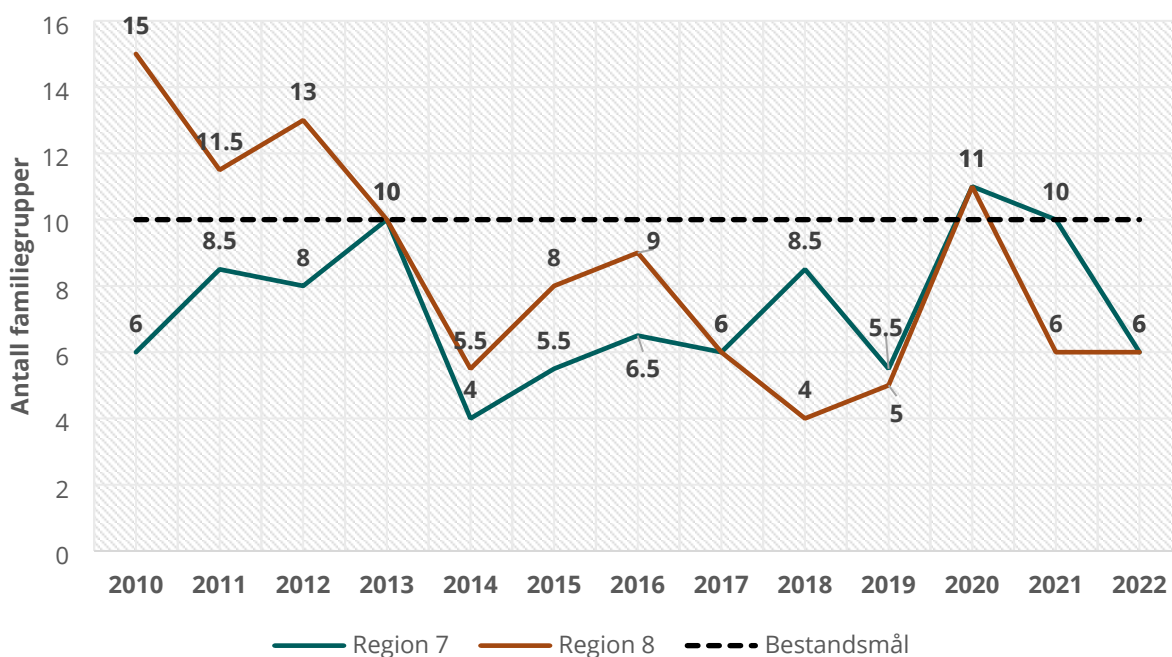
Bestandsovervåkinga i region 7- Nordland viser store svingninger i antall registrerte familiegrupper (figur 3). Siden 2013 hvor regionen oppnådde bestandsmålet på 10 familiegrupper, har antallet ligget mellom fire og seks familiegrupper frem til 2018. I 2020 steg antallet til elleve for så å synke igjen til seks i 2022.

De regionale prognosene tilsier at region 7 med en sannsynlighet på 65 % vil ligge under det regionale bestandsmålet før jakta i 2023. Prognosen er 9,0 familiegrupper for 2023

Region 8

Bestandsovervåkinga i region 8 - Troms og Finnmark viser også en betydelig variasjon i antall dokumenterte familiegrupper de siste ti årene (figur 3). I 2019 ble det registrert fem familiegrupper og i de to siste årene er det registrert seks familiegrupper. Inneværende år ble ingen familiegrupper i Finnmark. Det ble ikke registrert familiegrupper av gaupe i samarbeidsområdet med Nordland.

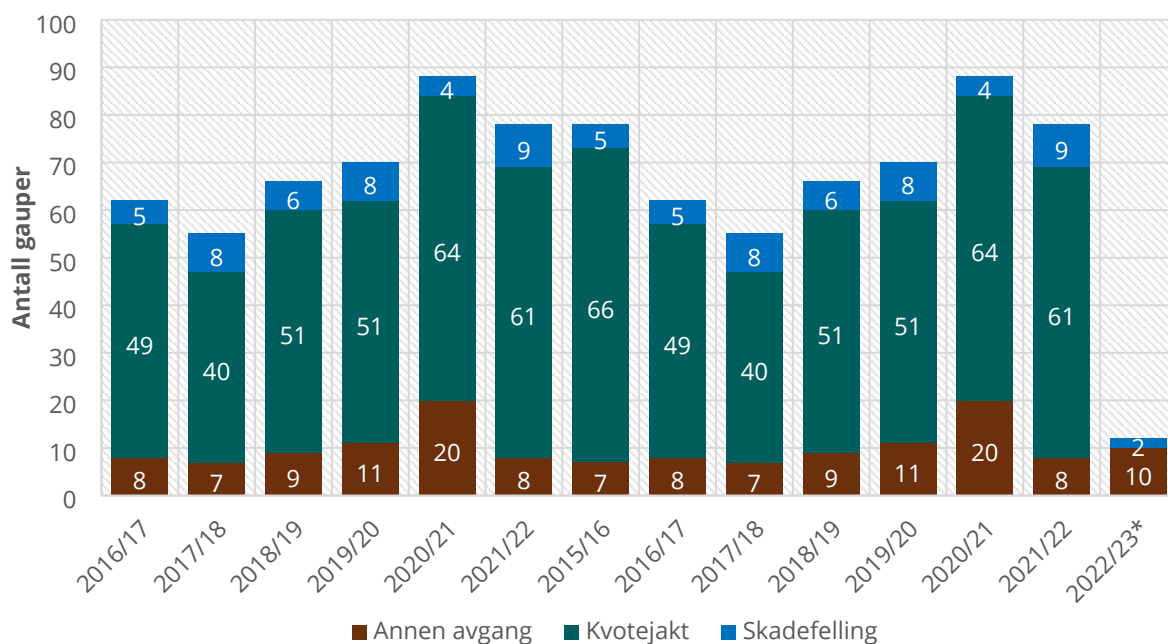
De regionale prognosene tilsier at region 8 med en sannsynlighet på 75 % vil ligge under det regionale bestandsmålet før jakta i 2023. Prognosen er 8,1 familiegrupper for 2023.

Figur 3: Antall familiegrupper av gaupe påvist før jakt fra 2010 til 2022 for region 7 og 8. Stiplede linje angir det nasjonale bestandsmålet for regionene.

4. Døde gauper i Norge

Avgang av gauper de siste årene har hovedsakelig skjedd gjennom ordinær kvotejakt. De fem siste årene har jaktuttaket i Norge ligget på mellom 40 og 64 gauper pr. jaktår (figur 4). Av skadefellingstillatelser og effektivering av disse er det tatt ut mellom fem og ni gauper pr. jaktår de siste fem årene. Avgang av gauper for regionene 4, 5, 7 og 8 de siste årene er vist i tabell 2.

Figur 4: Antall gauper felt på kvotejakt, skadefelling eller registrert døde som annen avgang i jaktårene 2015/2016 til 2022/2023 (per 05.12.2022*). Et jaktår går fra og med 1. april og til og 31. mars året etter. Dataene er hentet fra Rovbase.no.

Tabell 2: Antall gauper felt på kvotejakt, skadefelling eller registrert døde som annen avgang for regionene 5, 4, 7 og 8 i jaktårene 2018/2019 til 2022/2023 (per 05.12.2022*). Et jaktår går fra og med 1. april og til og 31. mars året etter. Dataene er hentet fra Rovbase.no.

Forvaltningsregion	Jaktår	Antall gaupe felt på kvotejakt	Antall gaupe felt ved skadefelling	Antall gaupe døde som annen avgang
4 Oslo, Akershus og Østfold	2022/2023*	-	0	0
	2021/2022	0	0	2
	2020/2021	0	0	0
	2019/2020	0	0	0
	2018/2019	0	0	0
5 Hedmark	2022/2023*	-	1	2
	2021/2022	0	0	1
	2020/2021	0	0	2
	2019/2020	0	0	5
	2018/2019	0	0	2
7 Nordland	2022/2023*	-	0	1
	2021/2022	3	1	0

	2020/2021	5	2	3
	2019/2020	0	1	1
	2018/2019	0	6	1
8 Troms og Finnmark	2022/2023*	-	0	1
	2021/2022	0	5	0
	2020/2021	5	2	1
	2019/2020	0	4	2
	2018/2019	0	0	0

5. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

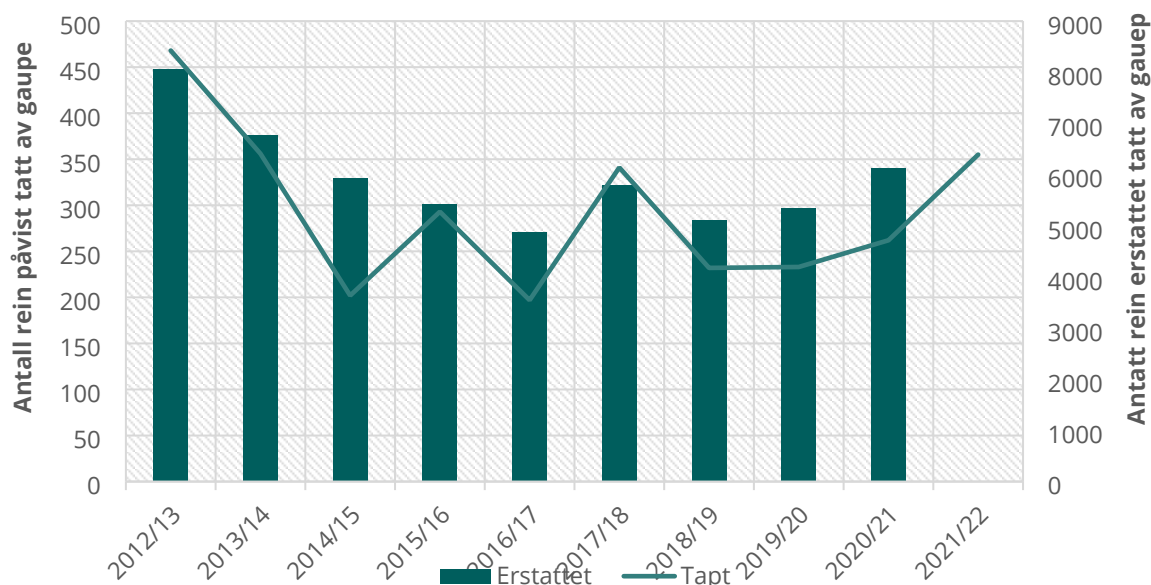
Alle kadaver av sau og tamrein som meldes inn til Statens naturoppsyn blir undersøkt og lagret i Rovbase og utgjør grunnlaget for å utbetale erstatning for tap av husdyr til rovvilt.

Tamrein

I løpet av reindriftsåret 2021/2022 ble det påvist 355 rein tatt av gaupe, og i 2020/2021 ble det påvist 262 rein tatt av gaupe (figur 5). Inneværende reindriftsår (01.12 2022) er det så langt dokumentert tapt 94 rein til gaupe på landsbasis. Ved samme tidspunkt i fjor var det påvist 127 rein tapt til gaupe.

Antall erstattet rein reindriftsåret 2020/2021 som tapt til gaupe er noe høyere sammenlignet med reindriftsåret 2019/2020. Selv om antallet varierer noe fra år til år, viser en oppsummering av erstatningsoppgjøret at tap av rein til gaupe har vært forholdsvis stabilt de senere årene (figur 5).

Tabell 3 viser antall rein tapt til gaupe og antall rein erstattet som tapt til gaupe for de ulike regionene 4, 5, 7 og 8.

Figur 5: Antall rein påvist tapt til gaupe (primær akse) og antall rein erstattet tapt til gaupe (sekundær akse) i reindriftsårene 2012/13 til 2021/22. Dataene er hentet fra Rovbase.no

Tabell 3: Antall rein påvist tapt til gaupe og erstattet som tapt til gaupe i forvaltningsregionene 5, 7 og 8 i reindriftsårene 2018/19 til 2022/23 (*01.12.2022). Tallene for antall rein erstattet for region 5 inkluderer reinbeitedistrikt Riast/Hylling i Sør-Trøndelag.

Forvaltningsregion	Reindriftsår	Antall rein påvist tapt til gaupe	Antall rein erstattet tapt til gaupe
5 Hedmark	2022/2023*	0	-
	2021/2022	0	-
	2020/2021	0	151
	2019/2020	1	127
	2018/2019	0	194
7 Nordland	2022/2023*	20	-
	2021/2022	51	-
	2020/2021	61	1381
	2019/2020	36	1203
	2018/2019	78	1010
8 Troms og Finnmark	2022/2023*	69	-
	2021/2022	268	-
	2020/2021	152	3892
	2019/2020	169	3281

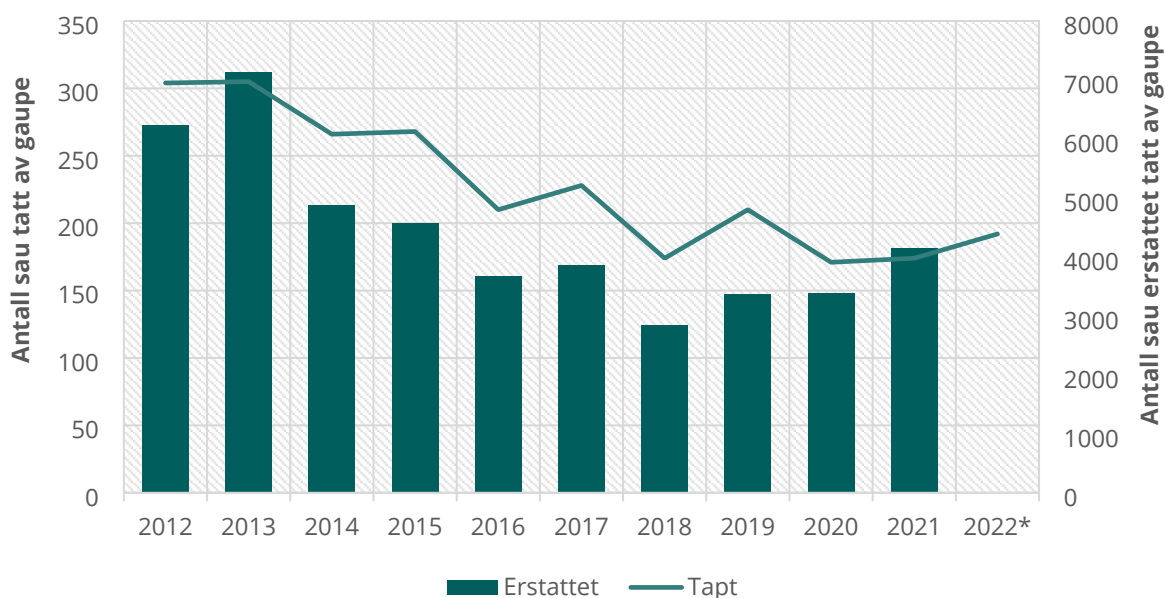
	2018/2019	152	3054
--	-----------	-----	------

- = ikke tilgjengelig per dags dato

Sau

Figur 6 viser antall sau påvist tapt til gaupe og antall sau erstattet tapt til gaupe de siste årene. I løpet av 2021 ble det påvist 174 sau tatt av gaupe, og erstattet rundt 4 144 sau og lam som tapt til gaupe i Norge.

Tabell 4 viser antall sau tapt til gaupe og antall sau erstattet som tapt til gaupe for de ulike regionene 4, 5, 7 og 8.

Figur 6: Antall sau påvist tapt til gaupe (primær akse) og antall rein erstattet tapt til gaupe (sekundær akse) i årene 2012 til 2021. Dataene er hentet fra Rovbase.no.

Tabell 4: Antall sau påvist tapt til gaupe og erstattet som tapt til gaupe i forvaltningsregionene 4, 5, 7 og 8 i 2018 til 2022 (*01.12.2022). Data er hentet fra rovbases.no.

Forvaltningsregion	År	Antall sau påvist tapt til gaupe	Antall sau erstattet tapt til gaupe
4 Oslo, Akershus og Østfold	2022*	5	-
	2021	11	83
	2020	2	20
	2019	0	37

	2018	16	69
5 Hedmark	2022*	14	-
	2021	7	136
	2020	13	135
	2019	16	266
	2018	7	33
	7 Nordland	2022*	52
2021		50	1076
2020		56	1206
2019		59	1 144
2018		53	951
8 Troms og Finnmark	2022*	21	-
	2021	6	248
	2020	11	269
	2019	13	146
	2018	33	258

- = ikke tilgjengelig per dags dato

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

16/1911-40

5. januar 2023

Oppstart av konsultasjon om forvaltningsplanen for region 7, Nordland

Klima- og miljødepartementet viser til vårt brev av 8.11.2022 med vedlagt utkast til prosessnotat, angående den kommende konsultasjonen om forvaltningsplanen for rovviltregion 7, Nordland. Etter dialog med Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget er det enighet om at det første møtet i den kommende konsultasjonen settes til 20. januar kl. 12:00 – 13:30. Møtet avholdes i KLDs lokaler, men vi er åpne for at det også legges til rette for digital deltakelse. Vi ber om bekreftelse på at brevet er mottatt. Når det gjelder selve prosessnotatet så legger vi til grunn vårt utkast til notat, men er åpen for innspill til dette fra NRL og Sametinget. Vi ber om at eventuelle innspill sendes inn før 14. januar.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Morten Gluva
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Landbruks- og matdepartementet
Landbruksdirektoratet
Miljødirektoratet

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Morten Gluva
22 24 58 32

Rovviltnemnda i region 7

Adresseliste

Norske Reindriftssamers Landsforbund	Postboks 508	9255	TROMSØ
Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

21/3721-105

15. februar 2023

Instruks om tidsfrist i saksbehandling av kvoter for lisensfelling av jerv - En presisering

Klima- og miljødepartementet viser til endringen av lisensfellingsperioden for jerv fra og med høsten 2022. Lisensfellingsperiodens starttidspunkt ble endret fra 10. september til 20. august, og det er i den forbindelse reist spørsmål om hvilken betydning dette vil ha for tidsfristen til å fatte vedtak om lisensfellingskvote i første instans.

Gjeldende tidsfrist er gitt i brev fra Klima- og miljødepartementet 24. juni 2015, og kravet er at kvote for lisensfelling av jerv fastsettes i første instans 3 måneder før lisensfellingsperioden starter. I vurderingen la departementet betydelig vekt på føringene fra Stortinget om at klager så langt det er mulig skal behandles før saken mister aktualitet.

Opprettholdelse av 3 måneders tidsfrist vil med endret lisensfellingsperiode innebære at kvoter for lisensfelling av jerv må fattes av myndigheten i første instans senest 20. mai (tidligere 10. juni). Departementet ser at en ytterligere fremskyndet tidsfrist kan ha betydning med tanke på svekkelse av foreliggende kunnskapsgrunnlag om bestandssituasjonen for jerv på vedtakstidspunktet. Data fra Rovbase 3.0 viser imidlertid at det vesentligste av jerveynglingene blir påvist (antatt sikker/dokumentert) før 20. mai, samt at en større del av registreringene som gjøres etter 20. mai først skjer ved barmarkskontroller i juni-juli. Svekkelse av kunnskapsgrunnlaget som følge av fremskyndet tidsfrist fra 10. juni til 20. mai synes derfor å være noe begrenset.

Departementet vurderer at hensynet til å behandle klagesaker før de mister sin aktualitet fortsatt skal tillegges vesentlig vekt. En opprettholdelse av 3 måneders tidsfrist synes ikke å medføre vesentlig dårligere kunnskapsgrunnlag om jervebestanden sammenlignet med situasjonen før starttidspunkt for lisensfellingsperioden ble fremskyndet. Dersom

underliggende myndigheter skulle gjøre andre erfaringer i årene framover ber departementet om tilbakemeldinger på dette slik at det eventuelt kan gjøres en ny vurdering av saken.

På denne bakgrunn ber departementet om at vedtak om kvoter for lisensfelling av jerv fattes senest 20. mai av myndigheten i første instans, slik at eventuelle klagesaker kan avgjøres av klageinstansen innen lisensfellingsperiodens start 20. august.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Tommy Andersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Møre og Romsdal
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Oslo og Viken
Statsforvalteren i Rogaland
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Statsforvalteren i Vestland

Adresseliste

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Roviltnemnda i region 1	c/o Statsforvalteren i Vestland, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Roviltnemnda i region 2	c/o Statsforvalteren i Oslo og Viken, Postboks 325	1502	MOSS
Roviltnemnda i region 3	c/o Statsforvalteren i Innlandet, Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Roviltnemnda i region 4	c/o Statsforvalteren i Oslo og Viken, Postboks 325	1502	MOSS
Roviltnemnda i region 5	c/o Statsforvalteren i Innlandet, Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Roviltnemnda i region 6	c/o Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600	7734	STEINKJER
Roviltnemnda i region 7	c/o Statsforvalteren i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ
Roviltnemnda i region 8	c/o Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statens hus	9815	VADSØ

«MottakerNavn»
«Adresse»
«PostNr» «PostSted»
«Kontakt»

Trondheim, 15.02.2023

Deres ref.:
«REF»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/5904

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Kvotene for betinget skadefelling av gaupe 2023

Vedtaket

Miljødirektoratet gir statsforvalterne i rovviltregion 5, 6, 7 og 8 myndighet til å iverksette betinget skadefelling av inntil 10 gauper i perioden fra og med 16. februar 2023 til og med 31. mai 2023. Kvotene gjelder i aktuelle forvaltningsregioner og kan iverksettes i flere områder samtidig.

Tabell 1: Kvote for betinget skadefelling av gaupe f.o.m. 16. februar t.o.m. 31. mai 2023. Tallene i parentes for region 8, angir fastsatt mål for antall familiegrupper i Finnmark.

Forvaltningsregion	Nasjonalt mål (ungekull)	Snitt 2020-2022 (ungekull)	Kvotene for betinget skadefelling
Region 8*	10 (4)	7,7 (2)	3
Region 7	10	9	3
Region 6	12	15,7	3
Region 5	10	9	1

*inkl. samarbeidsområdet i region 7

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldlovens § 18 første ledd bokstav b, se § 7, og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Vi viser også til vedlegget "Kunnskapsgrunnlag for å fortsette kvote for skadefelling av gaupe i Norge våren 2023".

Føringer

- Statsforvalteren skal i hvert enkelt tilfelle vurdere om felling er nødvendig, se vilkårene i rovviltforskriften § 9, se § 1 og § 6.
- Denne kvoten for betinget skadefelling er primært vedtatt for å begrense skade på tamrein. Kvoten kan benyttes dersom det oppstår akutte gaupeskader på sau som ikke kan håndteres ved bruk av andre tiltak.
- Statsforvalterne må koordinere seg når en rovviltregion omfatter flere fylker. Dette er særlig viktig i tilfellene hvor det kun er/gjenstår én skadefellingstillatelse i området.

- Statsforvalteren kan iverksette skadefellingstillatelser i flere områder samtidig.
- Gauper som felles på eventuell kvotejakt, skal ikke belastes denne kvoten for skadefelling. Gaupe felt på skadefelling i perioden for kvotejakt på gaupe (1. februar til 31. mars), skal belastes jaktkvoten i regionen.
- Den som fatter enkeltvedtak om felling, dvs. både tillatelser og avslag, skal umiddelbart registrere vedtaket i Miljøvedtaksregisteret.
- Felling av gaupe i samsvar med dette vedtaket, skal umiddelbart registreres i Rovbase.
- Vi kan til enhver tid omfordele, trekke tilbake eller gi tillegg til kvoten for betingede fellingstillatelser.

Se også vedlegget "Forhold av betydning ved iverksettelse av skadefelling".

Bakgrunnen for saken

Stortingets rovviltforlik fra 2011¹ gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 65 familiegrupper av gaupe med delmål fordelt på syv av de åtte rovviltregionene². Rovviltforskriften gir de regionale rovviltnemndene myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar.

For perioden 16. februar til og med 31. mai, kan Miljødirektoratet fatte vedtak om betinget kvote etter rovviltforskriften § 13.

Bestandssituasjonen for gaupe på landsbasis

- Dokumenterte familiegrupper 2022: 58,5
- Dokumenterte familiegrupper gjennomsnitt de tre siste årene: 64
- Estimert bestand i Norge 2022: 343 dyr (95 % CI = 248–403)

Antall døde gauper på landsbasis

- Antall døde gauper registrert i jaktåret 2021/2022: 78
- Kvotejakt: 61 gauper
- Skadefelling: 9 gauper
- Andre årsaker: 8 gauper
- Antall døde gauper så langt i inneværende jaktår 15. februar 2023: 42

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader på tamrein på landsbasis

- Antall rein påvist tatt av gaupe i løpet av reindriftsåret 2021/2022: 355
- Antall rein påvist tatt av gaupe så langt i inneværende reindriftsåret 15. februar: 179
- Antall rein erstattet som tapt til gaupe i løpet av reindriftsåret 2020/2021: 6129

¹ [Rovviltforliket](https://www.stortinget.no/forliket) (Stortinget.no)

² [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](https://www.regjeringen.no/stmeldnr15) (Regjeringen.no)

Region 5

Bestandssituasjonen

- Dokumenterte familiegrupper 2022: 10,5
- Dokumenterte familiegrupper gjennomsnitt de tre siste årene: 9

Antall døde gauper

- Antall døde gauper registrert i jaktåret 2021/2022: 1
- Annen avgang: 1 gaupe
- Antall døde gauper så langt i inneværende jaktår 15. februar 2023: 3

Skadesituasjonen og erstatninger

- Antall rein påvist tatt av gaupe i løpet av reindriftsåret 2021/2022: 0
- Antall rein påvist tatt av gaupe i så langt i inneværende reindriftsåret 15. februar 2023: 0
- Antall rein erstattet som tapt til gaupe i løpet av reindriftsåret 2020/2021: 151

Region 6

Bestandssituasjonen

- Dokumenterte familiegrupper 2022: 14
- Dokumenterte familiegrupper gjennomsnitt de tre siste årene: 15,7

Antall døde gauper

- Antall døde gauper registrert i jaktåret 2021/2022: 36
- Kvotejakt: 33 gauper
- Skadefelling: 1 gauper
- Annen avgang: 2 gauper
- Antall døde gauper så langt i inneværende jaktår 15. februar 2023: 18

Skadesituasjonen og erstatninger

- Antall rein påvist tatt av gaupe i løpet av reindriftsåret 2021/2022: 49
- Antall rein påvist tatt av gaupe så langt i inneværende reindriftsåret 15. februar 2023: 7
- Antall rein erstattet som tapt til gaupe i løpet av reindriftsåret 2020/2021: 808

Region 7

Bestandssituasjonen

- Dokumenterte familiegrupper 2022: 6
- Dokumenterte familiegrupper gjennomsnitt de tre siste årene: 9

Antall døde gauper

- Antall døde gauper registrert i jaktåret 2021/2022: 4
- Kvotejakt: 3 gauper
- Skadefelling: 1 gauper
- Antall døde gauper så langt i inneværende jaktår 15. februar 2023: 1

Skadesituasjonen og erstatninger

- Antall rein påvist tatt av gaupe i løpet av reindriftsåret 2021/2022: 51
- Antall rein påvist tatt av gaupe så langt i inneværende reindriftsåret 15. februar 2023: 48
- Antall rein erstattet som tapt til gaupe i løpet av reindriftsåret 2020/2021: 1381

Region 8

Bestandssituasjonen

- Dokumenterte familiegrupper 2022: 6 i Troms og 0 i Finnmark
- Dokumenterte familiegrupper gjennomsnitt de tre siste årene: 7,7 i Troms og 2 i Finnmark

Antall døde gauper

- Antall døde gauper registrert i jaktåret 2021/2022: 5
- Skadefelling: 5 gauper
- Antall døde gauper så langt i inneværende jaktår 15. februar 2023: 1

Skadesituasjonen og erstatninger

- Antall rein påvist tatt av gaupe i løpet av reindriftsåret 2021/2022: 268
- Antall rein påvist tatt av gaupe så langt i inneværende reindriftsåret 15. februar: 125
- Antall rein erstattet som tapt til gaupe i løpet av reindriftsåret 2020/2021: 3892

Miljødirektoratets vurderinger

Gaupe er klassifisert som "sterkt truet" i Norsk rødliste (Artsdatabanken 2021). Det er likevel mulig å felle gaupe, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vi legger følgende til grunn når vi vurderer kvotestørrelsen:

- føringene i de regionale forvaltningsplanene og den geografisk differensierte forvaltningen av gaupe med prioriterte gaupeområder og prioriterte beiteområder
- bestandssituasjonen og kunnskap om forekomst av gaupe i regionene
- antall døde gauper de siste årene
- skadehistorikken og skadepotensialet i de ulike områdene

Vi gir kvoter for betinget skadefelling i forvaltningsregionene 5, 6, 7 og 8 for å begrense skade på tamrein. Dette er regioner med tamreindrift, og vi vet av erfaring at det kan oppstå gaupeskader på tamrein. Kvoten kan benyttes dersom det oppstår akutte gaupeskader på sau som ikke kan håndteres ved bruk av andre tiltak.

Vår vurdering er at kvoten ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for gaupe.

Klagerett

Dere og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Siv Grethe Aarnes
seniorrådgiver

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Roviltnemnda i region 5	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Roviltnemnda i region 6	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Roviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ
Roviltnemnda i region 8	Postboks 6105	9291	TROMSØ

Vedlegg

- 1 Kunnskapsgrunnlag for å fastsette kvote for skadefelling av gaupe i Norge våren 2023
1302023
- 2 Forhold av betydning ved iverksettelse av skadefelling

Kunnskapsgrunnlag skadefelling gaupe i Norge

1. Bakgrunn.....	1
2. Om overvåkingen av gaupe i Skandinavia.....	2
2.1 Overvåkningsprogram.....	2
2.2 Prognosemodell.....	3
3. Bestandssituasjonen for gaupe.....	3
3.1 Fennoskandia.....	3
3.2 Norge.....	4
4. Kjent avgang av gauper i Skandinavia.....	8
4.1 Norge.....	8
4.2 Sverige.....	12
5. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader.....	12

1. Bakgrunn

Alle partiene på Stortinget inngikk i 2011 et rovviltforlik¹ som gir føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt de nasjonale bestandsmålene for gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Det har også vedtatt å opprette åtte forvaltningsregioner for rovvilt.² De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte gaupeområder og prioriterte beiteområder.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 65 familiegrupper av gaupe med delmål fordelt på syv av de åtte rovviltregionene³. Gjennom forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte

¹ [Rovviltforliket](#) (Stortinget.no)

² Innst. S. nr. 174 (2003-2004)

³ [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](#) (Regjeringen.no)

vedtak om kvote for betinget skadefelling etter forskriftens § 8 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar.

Videre er det slik at Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter eget tiltak eller søknad jf. forskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året og i perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det kun Miljødirektoratet som har slik myndighet til å vedta skadefelling. Det er et vilkår at slik felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6.

[Naturmangfoldloven](#) og [roviltforskriften](#) utgjør de juridiske rammene for vedtakene våre om skadefelling (Lovdata.no). [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene våre.

2. Om overvåkingen av gaupe i Skandinavia

Offentlige vedtak som kan få følger for naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om artenes bestandssituasjon, hva som påvirker bestanden og effekten av påvirkningene. Vi er derfor avhengige av gode bestandstall for å følge opp rovviltpolitikken.

2.1 Overvåkningsprogram

Rovdata har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet i Norge, som er en del av den felles skandinaviske overvåkingen. Miljødirektoratet og Naturvårdsverket har utarbeidet felles retningslinjer og metodikk for overvåkingen av rovvilt. Rovdata har ansvaret for å formidle, drifte og utvikle nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt og er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

Bestanden av gaupe i Norge blir primært overvåket ved å registrere antall familiegrupper av gaupe i perioden 1. oktober til 28. (29.) februar. Årlig gjøres en beregning av antall familiegrupper før jakt ut fra alle dokumenterte og antatt sikre observasjoner av familiegrupper (spor, synsobservasjoner, bilder fra viltkamera og døde unger).

Som en del av arbeidet med ett felles overvåkningsprogram for rovvilt i Skandinavia, leverer Rovdata bestandsstatusrapporter for Norge og samlet for Norge og Sverige. Rapporteringsfristen for overvåking av gaupe i Norge er 1. juni hvert år.

2.2 Prognosemodell

I tillegg er det utviklet en prognosemodell for utviklingen av gaupebestanden i Norge som tar utgangspunkt i tellingene av familiegrupper og kjent uttak av gauper, for å estimere antall familiegrupper før jakt til neste år⁴. Hensikten med en slik prognosemodell er å gi et formalisert og robust prognoseverktøy som skal hjelpe beslutningstakere å forutsi bestandsstørrelsen av gaupe ett år fram i tid.

Prognosemodellen kan anvendes til å gi estimatet på hvilket uttak, i forhold til antall familiegrupper i bestanden, som vil føre til stabil bestandsutvikling (verken vekst eller nedgang) fra ett år til det neste. For voksne hunndyr estimerer modellen at et uttak bør ligge rundt 0,43 % pr. familiegruppe, og for antall gauper bør uttak ligge på 1,27 per familiegruppe.

Denne modellen er nå også tilgjengelig for beslutningstakere på nett som et verktøy for å se hva et jaktuttak av hunndyr gir av prognose to år frem i tid.

Det er viktig å understreke at usikkerheten i estimatene til modellen blir større for de regionspesifikke prognosene. Her er antall familiegrupper mindre, og i enkelte regioner snakker vi om svært små tall. Dette betyr at den usikkerheten som eksisterer rundt observasjoner av familiegrupper spiller en større rolle jo mindre tall man opererer med, og videre er små bestander mer påvirket av tilfeldige variasjoner i f.eks. fødsels- og dødsrater.

3. Bestandssituasjonen for gaupe

3.1 Fennoskandia

Den norske bestanden av gaupe er en del av større sammenhengende fennoskandisk bestander og med forgreninger også videre inn i Russland. Kunnskapen om den skandinaviske bestanden av gaupe er god, for de finske og særlig de russiske delene av bestandene har vi ikke samme kunnskapsnivå.

Overvåkingen av gaupe er i Norge og Sverige basert på felles metodikk.

Overvåkingsresultatet rapportert fra Rovdata i 2022⁵ viser en bestand på 305 familiegrupper registrert i Skandinavia 2021/2022, og viser at den skandinaviske bestanden er noe større enn i fjor. Sammenlignet med 2020/2021 er det i 2021/2022 registrert 33,5 flere familiegrupper i Sverige og 8,5 færre i Norge.

⁴ [Nilsen, E.B., Brøseth, H., Odden, J., André, H. & Linnell, J.D.C. 2011. Prognosemodell for bestanden av gaupe i Norge. NINA Rapport 774. Norsk institutt for naturforskning.](#)

⁵ [Odden, J. & Frank, J. 2022. Inventering av lodjur 2022. Bestandsovervåking av gaupe i 2022. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia. Bestandsstatus for stora rovdyr i Skandinavien. Nr 2-2022. 37 s](#)

Dette tilsvarer en bestand på ca. 1784 gauper, hvorav ca. 343 gauper i Norge og 1441 i Sverige.

Gaupebestanden i Finland innen jakt sesong 2022/2023 er estimert å være anslagsvis 2 150 til 2405 gauper og er tilnærmet likt antallet for året før⁶. Resultatene er basert på observasjoner av familiegrupper.

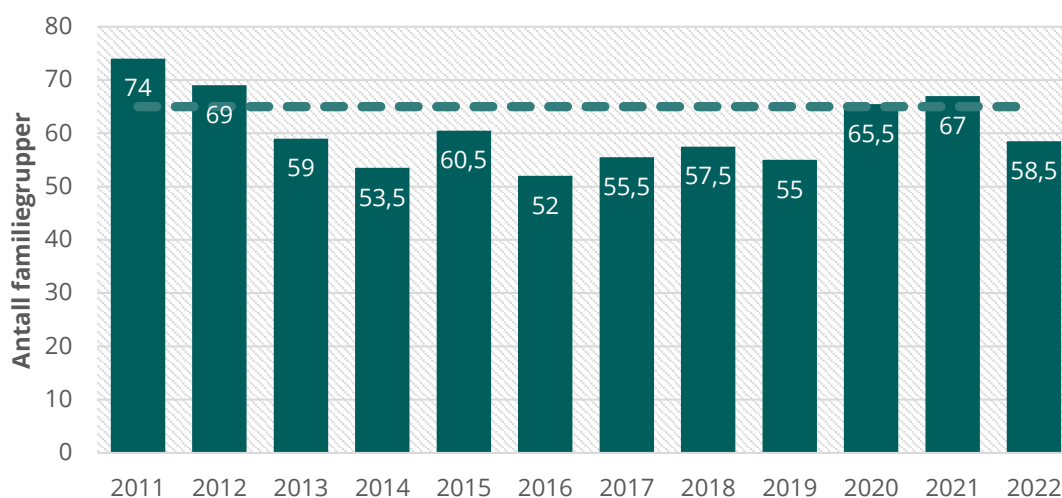
Miljødirektoratet vurderer at migrasjon av gaupe fungerer tilfredsstillende og ikke har negativ effekt på bestandenes overlevelse.

3.2 Norge

Antall familiegrupper

I NINA rapport 2155⁷ går det fram at det er registrert henholdsvis 66,5, 67 og 58,5 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2020, 2021 og 2022 (figur 1).

Gaupebestanden er under det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Figur 1: Antall familiegrupper av gaupe per år i Norge før jakt i perioden 2011-2022. Stiplede linje angir det nasjonale bestandsmålet på 65 familiegrupper. Kilde: NINA rapport 2155.

Tabell 1 og figur 1 viser at antall familiegrupper har økt i regionene 3 og 5 sammenlignet med 2021, mens antallet har gått ned i regionene 2, 6, 7, og 8. Regionene 2, 3, 5 og 6 ligger på eller over regionale bestandsmålet før jakt i 2022, og regionene 4, 7 og 8 ligger under de

⁶ [Valtonen, M., Herrero, A., Heikkinen, S. & Holmala, K. 2022. Ilveskanta Suomessa 2022. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 62/2022. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 25 s.](#)

⁷ [Brøseth, H., Odden, J. & Nilsen, E. B. 2022. Number of family groups, population estimate and population development of lynx in Norway for 2022. - NINA Report 2155. Norwegian Institute for Nature Research](#)

regionale bestandsmålene. Det er første gang siden 2011 at region 5 har registrert antall familiegrupper over bestandsmålet.

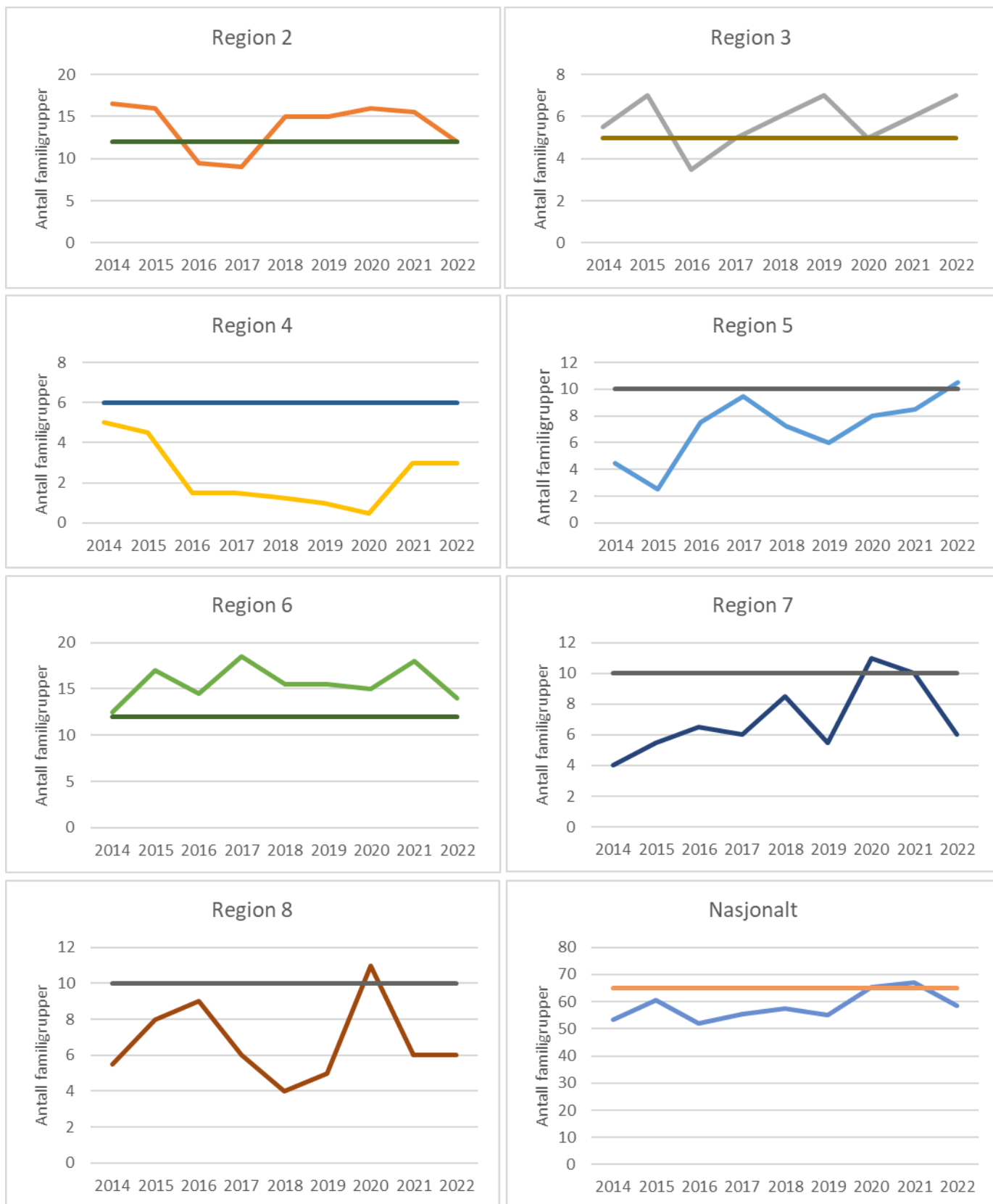
Store årlige variasjonen i bestandsstørrelse kan skyldes flere forhold, andel voksne hunddyr i bestanden, andelen voksne hunngauper som får unger mellom år, og innvandring av gauper fra naboregioner og Sverige.

Når man beregner gjennomsnittlig antall familiegrupper siste tre år ligger regionene 1, 2, 3 og 6 på eller over det regionale bestandsmålet (tabell 1).

Tabell 1: Antall familiegrupper av gaupe påvist før jakt i ulike forvaltningsregioner fra 2020 til 2022, samt gjennomsnittet for de tre årene. For detaljer se tabell 3 i NINA rapport 2155.

Forvaltningsregion	Nasjonalt bestandsmål	2020	2021	2022	Gjennomsnitt 3 år
1 Vest Norge	-	0	0	0	0
2 Sør-Norge	12	16	15,5	12	14,5
3 Oppland	5	5	6	7	6
4 Oslo/Akershus/Østfold	6	0,5	3	3	2,2
5 Hedmark	10	8	8,5	10,5	9
6 Midt-Norge	12	15	18	14	15,7
7 Nordland	10	11	10	6	9
8 Troms og Finnmark*	10 (4)	11(3)	6(2)	6(0)	7,7(2)
Sum	65	66,5	67	58,5	64

* Tallene i parentes angir familiegrupper i Finnmark.

Figur 3: Årlig antall registrerte familiegupper av gaupe nasjonalt og i de ulike forvaltningsregionene fra 2014 til 2022. Rett linje viser bestandsmålet. Kilde: Rovdata

Bestandsestimat

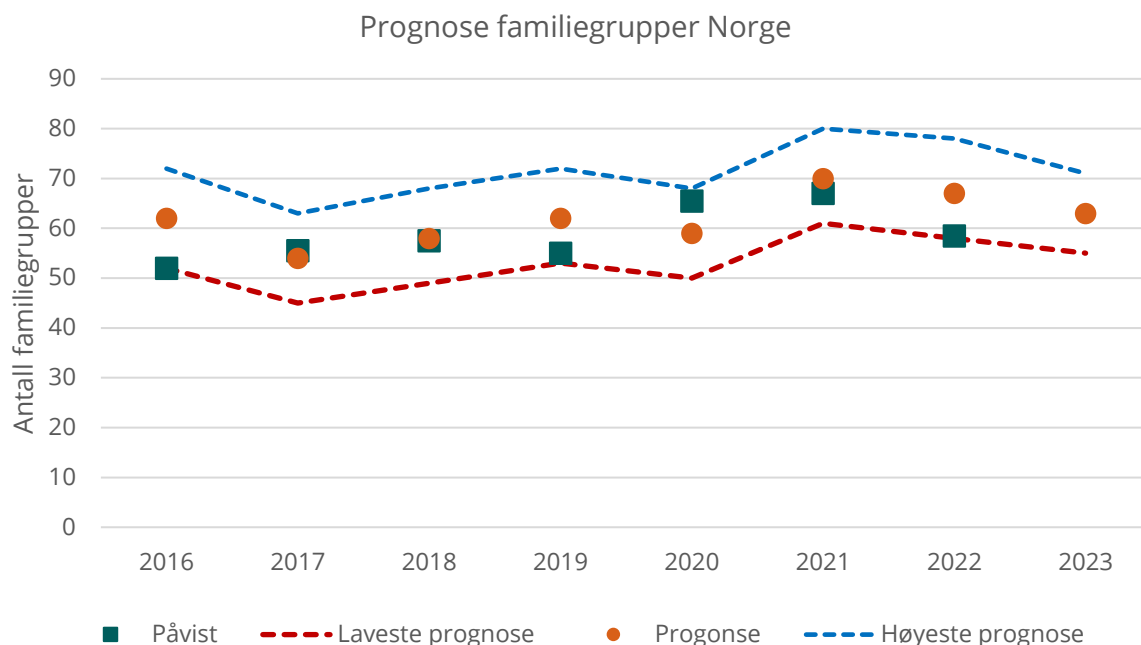
Antall registrerte familiegrupper i 2022 tilsvarer en bestand på omkring 343 dyr (95 % CI = 248–403) i Norge. Dette er bestandstørrelsen før kvotejakta i 2022 og før reproduksjonssesongen. Bestandsestimatet før jakt i 2021 var på 393 dyr.

Gaupas forventede utvikling

Nasjonalt

Basert på antall familiegrupper påvist før jakt i 2022 og kjent uttak av voksne hunddyr (≥ 1 år), gir prognosemodellen et estimat på 63 (75 % CI = 55–78) familiegrupper før jakt på landsbasis i 2023 (figur 3). Prognosemodellen viser at det er 60 % sannsynlighet for at gaupebestanden skal havne under det nasjonale bestandsmålet på 65 familiegrupper før jakt i 2023.

Prognosen er heftet med usikkerhet, Figur 3 viser at kan det være noe usikkerhet knyttet til om middelerdien i intervallet fra prognosemodellen treffer faktisk registrerte ynglinger. Tallene fra 2016 til 2022 viser at faktisk registrerte ynglinger er innenfor laveste og høyeste prognose. Prognosemodellen er mer presis på store områder, noe mindre presis på mindre områder som dagens rovviltregioner.

Figur 4: Antall registrerte familiegrupper av gaupe i Norge de syv siste årene og prognoser (med 75 % usikkerhetsintervaller) for yngling de åtte siste årene. Kilde: Rovbase

Gitt en bestandsstørrelse i 2023 på 63 familiegrupper viser beregninger med prognosemodellen at et uttak i jakta i 2023 på mer enn 30 voksne hunngauper med stor sannsynlighet vil føre til at bestanden havner under det nasjonale bestandsmålet i 2024 (61 familiegrupper) (figur 9, NINA rapport 2155).

Regionalt

De regionale prognosene tyder på at rovviltregion 4, 7 og 8 har stor sannsynlighet for å ligge under bestandsmålet også før jakta i 2023 (tabell 2).

Tabell 2; Prognose over antall familiegrupper i 2023 (FG2023, med 75 % usikkerhetsintervaller) for de ulike rovviltregionene med bestandsmål, samt sannsynligheten for at antall familiegrupper i 2023 vil være mindre enn de regionale bestandsmålene. Prognosene er gitt på bakgrunn av informasjonen som er tilgjengelig i etterkant av kvotejakta i 2022. Tabell hentet fra NINA rapport 2155.

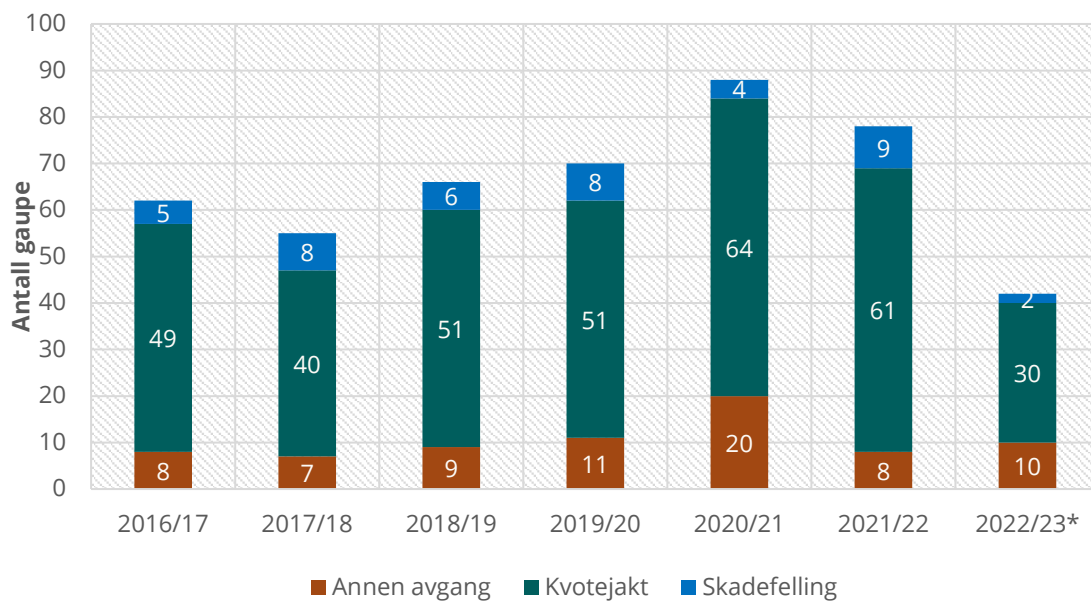
Forvaltningsregion	Antall familiegrupper av gaupe påvist i 2022	Prognose for antall familiegrupper i 2023 (FG2023) [75 % CI	Sannsynlighet for at FG2023 < bestandsmålet
2 Sør-Norge	12	12,1 [9,0–15,8]	48 %
3 Oppland	7	7,3 [5,2–9,8]	10 %
4 Oslo/Akershus/Østfold	3	2,6 [1,1–4,8]	95 %
5 Hedmark	10,5	11,7 [8,6–15,1]	28 %
6 Midt-Norge	14	11,3 [7,6–15,6]	58 %
7 Nordland	6	9,0 [6,0–12,1]	65 %
8 Troms og Finnmark*	6	8,1 [5,1–11,4]	75 %

4. Kjent avgang av gauper i Skandinavia

4.1 Norge

Avgang av gaupe i Norge de siste årene har hovedsakelig skjedd gjennom ordinær kvotejakt. Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene som er fastslått i naturmangfoldloven § 16, se viltloven § 9. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd, og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på blant annet den skade arten gjør.

De fem siste årene har jaktuttaket i Norge ligget på mellom 40 og 64 gauper pr. jaktår (figur 4). Av skadefellingstillatelser og effektivering av disse er det tatt ut mellom fem og ni gauper pr. jaktår de siste fem årene.

Figur 5: Antall gauper felt på kvotejakt, skadefelling eller registrert døde som annen avgang i jaktårene 2015/2016 til 2022/2023 (per 13.02.2023*). Et jaktår går fra og med 1. april og til og 31. mars året etter. Dataene er hentet fra Rovbase.no.

Figur 5 viser kart over felte gauper i hele Norge jaktåret 2021/2022. Tabell 4 viser uttaket av gaupe i forvaltningsregionene der direktoratet har myndighet (region 5, 6, 7 og 8).

Figur 5: Felte gauper i jaktåret 2021/2022. Kilde: Rovbase.no

Tabell 4: Antall gauper felt på kvotejakt, skadefelling eller registrert døde som annen avgang for regionene 5, 6, 7 og 8 i jaktårene 2018/2019 til 2022/2023 (per 13.02.2023*). Et jaktår går fra og med 1. april og til og 31. mars året etter. Dataene er hentet fra Rovbase.no.

Forvaltningsregion	Jaktår	Antall gaupe felt på kvotejakt	Antall gaupe felt ved skadefelling	Antall gaupe døde som annen avgang
5 Hedmark	2022/2023*	-	1	2
	2021/2022	0	0	1
	2020/2021	0	0	2
	2019/2020	0	0	5
	2018/2019	0	0	2
6 Midt-Norge	2022/2023*	13	-	5
	2021/2022	33	1	2
	2020/2021	22	0	7
	2019/2020	25	1	2
	2018/2019	22	0	3
7 Nordland	2022/2023*	-	0	1
	2021/2022	3	1	0
	2020/2021	5	2	3
	2019/2020	0	1	1
	2018/2019	0	6	1
8 Troms og Finnmark	2022/2023*	-	0	1
	2021/2022	0	5	0
	2020/2021	5	2	1
	2019/2020	0	4	2
	2018/2019	0	0	0

Kvoter for jakt av gaupe 2023

Roviltnemndene i region 4, 5, 7 og 8 hadde ikke myndighet til å fatte vedtak om kvotejakt på gaupe inneværende jaktår. Vi åpnet ikke for jakt i disse regionene. Totalt kan det felles 51 gauper i Norge under jakta i 2023, der maksimalt 15 av dem kan være hunndyr (tabell 5).

Tabell 5: Jaktkvote gaupe 2023 i regionene 1, 2, 3 og 6.

Forvaltningsregion	Totalt jaktkvote (hunndyrkvote)
1	0
2	17 (6)
3	10 (4)
6	24 (5)
Totalt	51 (15)

4.2 Sverige

Det ble i perioden fra 1. april 2021 til 31. mars 2022 registrert 186 døde gauper i Sverige. Fra 1. april til 13. februar 2023 er det registrert 45 døde gauper i Sverige.

Vi har ikke data for fellinger av gaupe i Finland og Russland.

5. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

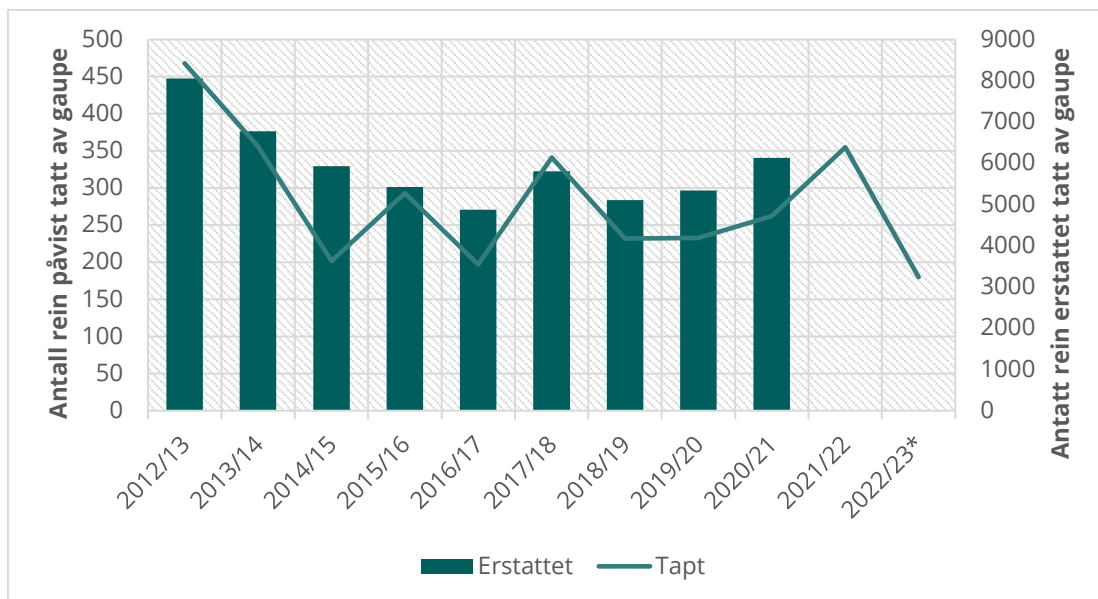
Alle kadaver av sau og tamrein som meldes inn til Statens naturoppsyn blir undersøkt og lagret i Rovbase og utgjør grunnlaget for å utbetale erstatning for tap av husdyr til rovvilt.

Tamrein

I løpet av reindriftsåret 2021/2022 ble det påvist 355 rein tatt av gaupe, og i 2020/2021 ble det påvist 262 rein tatt av gaupe (figur 5). Inneværende reindriftsår (13.02.2023) er det så langt dokumentert tapt 180 rein til gaupe på landsbasis. Ved samme tidspunkt i fjor var det det påvist 282 rein tapt til gaupe.

Antall erstattet rein reindriftsåret 2020/2021 som tapt til gaupe er noe høyere sammenlignet med reindriftsåret 2019/2020. Selv om antallet varierer noe fra år til år, viser en oppsummering av erstatningsoppgjøret at tap av rein til gaupe har vært forholdsvis stabilt de senere årene (figur 5).

Tabell 3 viser antall rein tapt til gaupe og antall rein erstattet som tapt til gaupe for de ulike regionene 5, 6, 7 og 8.

Figur 6: Antall rein påvist tapt til gaupe (primær akse) og antall rein erstattet tapt til gaupe (sekundær akse) i reindriftsårene 2012/13 til 2022/23 (* 13. februar 2023). Dataene er hentet fra Rovbase.no

Tabell 3: Antall rein påvist tapt til gaupe og erstattet som tapt til gaupe i forvaltningsregionene 5, 7 og 8 i reindriftsårene 2018/19 til 2022/23 (*13. februar .2023). Tallene for antall rein erstattet for region 5 inkluderer reinbeitedistrikt Riast/Hylling i Sør-Trøndelag.

Forvaltningsregion	Reindriftsår	Antall rein påvist tapt til gaupe	Antall rein erstattet tapt til gaupe
5 Hedmark	2022/2023*	0	-
	2021/2022	0	-
	2020/2021	0	151
	2019/2020	1	127
	2018/2019	0	194
6 Trøndelag	2022/2023*	7	-
	2021/2022	39	-
	2020/2021	49	808
	2019/2020	27	722
	2018/2019	39	848
7 Nordland	2022/2023*	48	-
	2021/2022	51	-
	2020/2021	61	1381
	2019/2020	36	1203
	2018/2019	78	1010
8 Troms og Finnmark	2022/2023*	125	-
	2021/2022	268	-

	2020/2021	152	3892
	2019/2020	169	3281
	2018/2019	152	3054

- = ikke tilgjengelig per dags dato

Forhold av betydning ved iverksettelse av skadefelling

Nedenfor følger en beskrivelse av ulike forhold som har betydning ved iverksettelse av fellingstillatelser. Disse forholdene har betydning for alle skadefellingstillatelser gitt av statsforvalteren, også utover de som er regulert i dette vedtaket.

Utøvelse av jakt, felling og fangst:

Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst finnes på www.lovdata.no.

Vi viser også her til "[Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag](#)".

Vi minner om at Bern-konvensjonens vedlegg IV har et forbud mot bruk av "Sikter for nattjakt, bestående av innretninger for elektronisk forstørrelse eller overføring".

Vurdering av tidsrom for iverksettelse av skadefelling:

Felling etter skadefellingsregimet kan bare skje dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning.

Direktoratet vurderer det slik at potensialet for skade på sau er begrenset når vi kommer til september/oktober måned, da normal sankedato for sau er 10. september selv om det vil være regionale forskjeller. Skulle tap til rovdyr skje i denne perioden, vil det være andre tilfredsstillende løsninger for å hindre tap. For tap til tamrein må det gjøres andre vurderinger.

Når det gjelder bjørnens predasjon på tamrein viser resultater fra tidligere studier (NINA fagrapport 21, 2012) samt pågående studier (Bjørn og Tamreinprosjektet i Idre) til at bjørnens predasjon på kalv opphører etter første uken i juni, og potensialet for skade er derfor svært begrenset etter dette tidspunktet.

Kommunale/interkommunale fellingslag – godtgjøring for fellingsforsøk, arbeidsgiveransvar, forsikring mv.:

Godtgjøring for fellingsforsøk reguleres av rovviltforskriften § 9a, samt kommentarene til rovviltforskriften § 9a.

Det følger av forskriften at der forsøk på skadefelling utføres av kommunalt/interkommunalt oppnevnt fellingslag, kan kommunen utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Deltakere som mottar godtgjøring

etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Registrering som lisensjeger skjer på Jegerregisteret <https://w2.brreg.no/lisensjeger>.

Satsene for godtgjøring er fastsatt av Klima- og miljødepartementet og satser og øvrige vilkår omtales i kommentarene til rovviltforskriften § 9a. Av kommentarene til forskriften framgår også hvilke forhold som faller utenfor ordningen. Utbetaling skjer på grunnlag av disse vilkårene, samt rapport fra fellingsleder om fellingsforsøket og den tid som er benyttet. Den totale utbetalingen fra kommunen må ikke overskride den økonomiske rammen som fremgår av statsforvalterens vedtak om felling. Statsforvalteren yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring utbetalt etter vilkårene nevnt over.

Klima- og miljødepartementet har hatt kontakt med Direktoratet for arbeidstilsynet om arbeidsgiveransvaret i forbindelse med kommunalt/interkommunalt oppnevnte fellingslag. Direktoratet for arbeidstilsynet peker på at en person skal regnes som arbeidstaker i henhold til arbeidsmiljøloven hvis tilknytningen til arbeidsgiver reelt sett har karakter av et ansettelsesforhold, og at det skal foretas en helhetsvurdering av samtlige omstendigheter i ansettelsesforholdet. Ut fra de kriterier som Direktoratet for arbeidstilsynet har oppstilt, har Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet konkludert med at det er et arbeidsgiver-/arbeidstakerforhold mellom kommunen og medlemmer i lokale fellingslag i slike tilfeller.

Med arbeidsgiveransvaret følger en rekke rettigheter og plikter. Lover, forskrifter og avtaleverk inneholder en rekke bestemmelser om arbeidsgiverens rettigheter og plikter innenfor blant annet lønns- og personalområdet, samt skatteområdet.

Viktige forhold som følger av arbeidsgiveransvaret:

- plikt til å innberette lønnsutgiftene til ligningsmyndighetene og foreta forskuddstrekk
- arbeidsgiver skal utbetale feriepengene til den tilsatte
- arbeidsgiver plikter å svare arbeidsgiveravgift til folketrygden

Utgifter til forsikring faller utenfor godtgjøringsordningen. Dette faller inn under kommunens arbeidsgiveransvar, og bør således omfattes av eksisterende kommunale ordninger.

I henhold til kommentarene til rovviltforskriften § 9a kan kommunen betale ut godtgjøring inntil døgnatsen pr. deltaker etter rapport (timelister) fra fellingsleder. I tillegg til fastsatt døgnats skal kommunen også beregne feriepengene og arbeidsgiveravgift, og dette vil bli

dekket av kommunens tilskudd fra statsforvalteren. Statsforvalteren må ta hensyn til dette i fastsettelse av den økonomiske rammen knyttet til den enkelte tillatelse. Utbetalingen til kommunen må ikke overskride de rammer som fremgår av statsforvalterens vedtak om felling.

Vi ber statsforvalterene om å informere aktuelle kommuner om disse forholdene.

Bistand fra Statens naturoppsyn:

Fellingstillatelse etter naturmangfoldloven § 18 første ledd b) blir normalt gitt til en berørt part eller en kommune som søker om dette, og forsøk på felling gjennomføres normalt av et lokalt fellingslag oppnevnt av kommunen.

Statens naturoppsyn (SNO) kan ved behov bistå ved fellinger i regi av andre. Slik bistand må eventuelt tas opp med SNO direkte. SNO har fra og med 2019 fått en styrking for å i større grad kunne bistå i forbindelse med skadefellingsforsøk. Vi vil be kommunen/skadefellingsleder om å ha en dialog med SNO angående muligheter for å få bistand ved fellingsforsøk. SNO vil primært prioritere bistand ved oppstart i områder uten fellingserfaring og i områder med særlig skadeproblematikk. SNO dekker sine egne kostnader der de engasjerer seg i fellingstiltak.

Saksbehandlingstid og beredskapsordninger

I tråd med rowiltforliket i 2011, (Representantforslag 163 S (2010-2011)), er det ønskelig å sikre en rask og effektiv håndtering av spørsmål knyttet til løpende forvaltning av rovvilt, herunder svar på søknader om fellingstillatelse på rovdyr, aktuelle forebyggende tiltak osv. Dette har særlig relevans i beitesesongen for sau, men er relevant hele året i områder med tamrein. For alle typer søknader og klager gjelder det at forvaltningen så langt det er mulig gjennomfører en så rask behandling at saken ikke mister aktualitet.

Krav til rapportering

Før statsforvalteren fatter vedtak om iverksetting av felling av gaupe eller brunbjørn, jf. rovviltforskriften § 9, må statsforvalteren forvise seg om at iverksettelsen skjer innenfor den samlede kvote som er satt for arten.

Alle enkeltvedtak angående felling, dvs. både tillatelser og avslag, skal av statsforvalteren umiddelbart registreres i Miljøvedtaksregisteret av den som fatter vedtaket. I tillegg skal fellinger av rovvilt i medhold av dette vedtaket uten opphold registreres i Rovbase.

For å få mer informasjon om hva som skiller fellingsforsøk der fellingslagene lykkes, fra fellingsforsøkene der de ikke lykkes, er det fra og med 2019 etablert en egen

rapporteringsløsning. Ved iverksetting av tillatelser etter dette vedtaket skal det stilles krav om at det blir lagt inn rapport for det enkelte fellingsforsøk i denne løsningen. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljøvedtak.no.

Vi viser til vedlegg "Hvordan rapportere på skadefellingstillatelse via Miljøvedtaksregisteret".

Roviltnemnda i region 7
Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 23.02.2023

Dykkar ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/3218

Sakshandsamar:
Anders Braa

Planleggingsramme for regionale roviltnemnder 2023 - førebyggjande og konfliktdempjande tiltak (FKT) og drift

Miljødirektoratet sender med dette ut planleggingsramme for dei regionale roviltnemndene for 2023. Midlane vert tildelte for å dekke arbeidet til roviltnemndene med førebyggjande tiltak mot roviltskadar og konfliktdempjande tiltak, samt utgifter til drift av nemndene og sekretariata. Vi ber om tilbakemelding frå sekretariata om fordeling av midlane innan 12. april 2023.

Midlane for 2023 er løyvd på kapittel 1420, post 21 og 73, jf. Prop. 1 S (2022 - 2023).

Tilskot til rovvilttiltak - Kap 1420.73¹

Posten er retta mot resultatområdet Naturmangfald. Posten dekker utgifter til førebyggjande og konfliktdempjande tiltak i rovviltforvaltninga, inkludert godtgjering til lokale fellingslag. Løyvinga på posten kan òg nyttast til tiltak for å auke kunnskapsgrunnlaget som kjem den todelte målsetjinga til gode. Foreslått løyving er 64,8 mill. kroner, ein reduksjon på 14,8 mill. kroner samanlikna med 2022.

Posten er redusert med 8,8 mill. kroner fordi regjeringa har vedteke å legge ned ordninga for tilskot til omstilling for dyreeigarar med utmarksbasert sauehald som over lengre tidsrom har hatt omfattande roviltskadar og ønskjer ei omstilling til anna næringsverksemd knytt til landbrukseigedommen. Ordninga har i tidlegare år hatt ei ramme på 10 mill. kroner, og resterande 1,2 mill. kroner blir lagt inn i dei tiltaka som elles er finansierte frå posten.

Vidare er det for meir riktig postplassering frå posten flytta 6 mill. kroner til kap. 1410, post 21, til finansiering av kunnskapsdata om rovvilt som eit viktig basiselement for rovviltforskninga i Skandinavia.

Mål

Målet med tilskotsordninga er å førebygge roviltskadar i husdyrhald og tamreindrift gjennom å medverke til å finansiere førebyggjande tiltak. Vidare skal midlane nyttast til godtgjering ved forsøk på skadefelling av rovvilt, og medverke til å dempe konflikter og auke verdiskapinga knytt til førekomstar av rovdyr i lokalsamfunn. Det blir lagt vekt på å føre vidare arbeidet med tiltak innan

¹ Frå Prop. 1 S (2022-2023)

førebygging og konfliktdemping med utgangspunkt i Stortingets behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004), og rovviltforliket på Stortinget våren 2011 (jf. Representantforslag 8:163 S (2010-2011)).

Kriterium for måloppnåing

Kriterium for måloppnåing er at tilskotsordninga stimulerer til mindre tap og konflikthar knytte til førekomstar av rovvilt i dei ulike rovviltregionane ved å setje i verk effektive førebyggande og konfliktdempande tiltak.

Tildelingskriterium

Tilskot til førebyggande og konfliktdempande tiltak blir fordelte etter gjeldande forskrifter. I tråd med føringane i rovviltpolitikken vil ein hovuddel av midlane bli kanalisert gjennom dei åtte regionale rovviltnemndene. Midlane skal nyttast til førebyggande tiltak i husdyrhald og tamreindrift og til konfliktdempande tiltak retta mot kommunar og lokalsamfunn. I kvar region har den regionale rovviltnemnda utarbeidd ein forvaltingsplan som skal sikre at det over tid blir lagt til rette for tilpassingar som gir eit best mogleg skilje mellom beitedyr og faste førekomstar av rovvilt. Dei regionale rovviltnemndene har hovudansvaret for at tildelingane over posten skjer i tråd med eigen forvaltingsplan i den enkelte regionen. Det er utarbeidd nasjonale standardar for nokre av dei ulike førebyggande tiltaka. Desse standardane skal følgjast ved iverksetjing av tiltak.

Den todelte målsettinga og målet om ei tydelegare soneforvaltning har ført til at vi har område som er beiteprioriterte, og område som er rovdyprioriterte. Tilskotsmidlane skal nyttast til å støtte opp om den todelte målsettinga, og ein må vurdere søknadane ut frå om tiltaka gjev auka eller redusert konflikt mellom rovdyp og beitedyr. I dette ligg det at ein bør vere varsam med å støtte tiltak gjennom ordninga som stimulerer til auka tal beitedyr i rovviltprioriterte område.

Oppfølging og kontroll

Det blir utført ein generell formalia- og sannsynskontroll av rapportar frå tilskotsmottakarar om gjennomføring av tiltak og ressursforbruk. For å sikre effektiv bruk av midlane er det lagt vekt på kontroll med at førebyggande tiltak som er støtta med offentlege midlar, følgjer nasjonale standardar der slike er utarbeidde.

Rapport 2021

I 2021 vart det behandla i alt 540 søknadar om konkrete førebyggande tiltak, og det vart behandla 226 søknadar om tiltak for å dempe konflikthar kring rovvilt. Det kom inn 96 søknadar om akutte tiltak, og det vart avslutta omstilling for tre bruk som hadde opplevd vesentleg rovviltskade i besetningane over fleire år. Tilskot til førebygging har truleg effekt for skade og tap av sau. Reduksjonen i tap kan og henge saman med den geografiske differensieringa av rovviltførekomstar. For tamrein er det vanskeleg å finne eigna førebyggande tiltak.

Sakshandsaming

Fordeling av tiltaksmidlane mellom regionane bygger på innmeldte behov frå statsforvaltarane, rapportering på bruk av midlar tidlegare år, fordeling av dei nasjonale bestandsmåla på den einskilde regionen, og ein skjønsvurdering basert på rapportar og skadehistorikk i den einskilde regionen.

Den einskilde rovviltnemnd skal med utgangspunkt i planleggingsramma fordele midlar til ulike tiltakstypar, og fordele mellom fylke der regionen omfattar fleire fylke. Midlane kan ikkje nyttast til andre føremål enn det som fell inn under framstillinga av budsjettkapittelet og -posten. Den einskilde statsforvaltar vil ta imot søknadar, vere rekneskapsførande eining, og fordele midlar innanfor den ramma nemnda set av for kvart tiltak og fylke.

Nemnda bør setta av ein reserve for akutte tiltak i dei einstilte fylka, og må sjølv avgjere korleis denne skal disponerast. Miljødirektoratet har, etter ønske frå statsforvaltarane, likevel vald å behalde nokre akuttmidlar sentralt for spesielle høve. Vi ber statsforvaltarane om å melde slike behov skriftleg med ref 2023/3218.

Miljødirektoratet vil minne om at nemndene i planlegginga si må ta høgde for kostnader knytt til ordning med godtgjering ved fellingsforsøk utført av kommunale/interkommunale fellingslag. Refusjonskrav frå kommunane må dekkast av nemndene innanfor dei tildelte rammene av kap. 1420 post 73. Miljødirektoratet har ikkje halde tilbake midlar til dette føremålet.

Statsforvaltarane som tek imot midlar frå Miljødirektoratet kan ikkje overføre midlar seg imellom utan at ei slik overføring er skriftleg akseptert av Miljødirektoratet. Den einstilte statsforvaltar handsamar og tildeler midlar til brukarar innan eige fylke. Sekretariatet til rovviltnemnda skal ikkje handsame sakar på vegne av alle statsforvaltarar i regionen. På same måte må statsforvaltarar som er del av meir enn ein rovviltregion nytte midlane i den rovviltregionen der midlane er tildelt.

For alle søknadar skal handsaminga dokumenterast i søknadssenteret til direktoratet. Denne løysinga skal nyttast for heile landet ved søknad om og rapportering av brukte midlar, og løysinga er obligatorisk for alle søkarar. Dette vil også gje nemndene og statsforvaltarane betre høve til å sikre lik handsaming og gjensidig nytte av røynslar frå gjennomførte tiltak, samt innsyn i alle prosjekt.

Vi gjer merksam på at det ikkje er høve til å betale tilskot utan utlysing. På tilskotspostar skal det berre betalast tilskot, og eventuell tilbakeføring av tilskotsmidlar kan dermed ikkje nyttast til tenestekjøp eller lønn/reise/drift. Forvaltning av Miljødirektoratet sine tilskotsmidlar er innanfor dei faste oppgåvene for statsforvaltarembeta og skal dekkjast over kap. 525. Det er difor ikkje høve til å berekne overhead/administrative utgifter av tilskotsmidlar. Eventuelle restmidlar på kap. 1420 post 73 skal rapporterast til Miljødirektoratet for eventuell tilbaketrekking. Det er ikkje høve til å nytte restmidlar til andre føremål eller til anna enn tilskot.

Samla løyving til føremålet er på 64,751 mill. kroner i 2023. I tillegg er midlar overført frå 2022. Av ramma vert det gjeve ei fordeling på 67,25 mill. kroner til rovviltnemndene.

Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdepende tiltak finst tilgjengeleg på Lovdata; [Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdepende tiltak - Lovdata](#)

Tenestekjøp rovvilttiltak - Kap. 1420.21

Midlar til tenestekjøp og forskingsaktivitet i regi av direktoratet og rovviltnemndene vert tildelte over kap. 1420 post 21. Dette kan til dømes vere oppgåver knytt til forskning og utgreiing som hjelper til med utvikling og iverksetting av effektive førebyggande tiltak, eller evaluering av effektar av igangsette tiltak. Fordeling av midlane mellom regionane bygger på innmeldte behov frå statsforvaltarane, og rapportering på bruk av midlar tidlegare år.

I samsvar med rovviltforliket i 2011, (Representantforslag 163 S (2010-2011)), er det ønskeleg å sikre ei rask og effektiv handsaming av spørsmål knytt til den daglege forvaltninga av rovvilt, medrekna svar på søknader om fellingsløyve på rovdyr, aktuelle førebyggande tiltak osv. Rovviltnemndene bør legge til rette for å sikre vaktordningar hos statsforvaltaren som tar omsyn til dette.

Vi gjer merksam på at kap. 1420 post 21 er ein driftspost og at det på denne posten berre skal belastast utgifter til tenestekjøp, lønn, reiser og anna drift. Midlane kan dermed ikkje nyttast til utbetaling av tilskot. Rovviltnemndene vert tildelte ei ramme på 6,9 mill. kroner til slike utgifter i 2023.

Tab.1. Tildelt ramme for 2023 - Kap 1420.73 (prosjekt 08116) og 1420.21 (prosjekt 22104).

Region	Tilskot Kap. 1420.73 <i>Prosjekt 08116</i>	Tenestekjøp Kap 1420.21 <i>Prosjekt 22104</i>
1	850 000	350 000
2	3 000 000	450 000
3	5 000 000	1 000 000
4	4 900 000	600 000
5	15 500 000	1 000 000
6	13 500 000	1 500 000
7	10 500 000	500 000
8	14 000 000	1 500 000
SUM	67 250 000	6 900 000

Vi ber sekretariata informere oss om fordelinga av midlane innan eigen region innan 12. april 2023. Tilbakemeldinga skal sendast til postmottak@miljodir.no og merkast ref 2023/3218.

Midlane til tilskot og tenestekjøp vil bli tildelt den einskilde statsforvaltar i supplerande tildelingsbrev frå Miljødirektoratet i slutten av april.

Drift av nemnder og sekretariat - Kap 1420.21

Midlar til å dekke møtegodtgjersle og reiser til nemnda, drift av sekretariatet og auka kapasitet i enkelte fylker, vil bli tildelte over kap. 1420 post 21. Totalt er det sett av 9,35 mill. kroner til dette i 2023.

Miljødirektoratet har tildelt 3,25 mill. kroner til vidareføring av auka kapasitet ved enkelte sekretariat/statsforvaltarar i endeleg tildelingsbrev 2023 frå KMD ("Styrking av saksbehandlerkapasitet rovvilt", prosjekt 22103). Dette er knytt til særlege utfordringar i einskilde fylke. Det er sett av lønnsmidlar til Statsforvaltaren i Innlandet (1 250 000,-), Statsforvaltaren i Oslo og Viken (500 000,-), Statsforvaltaren i Trøndelag (500 000,-) og Statsforvaltaren i Troms og Finnmark (1 000 000,-). Disse midlane er tildelt til faste oppgåver i fleire år, og vil truleg bli rammeoverført til Kap 525 frå 2024.

Fordeling av midlane mellom regionane bygger vidare på innmeldte behov frå statsforvaltarane, og rapportering på bruk av midlar tidlegare år. Behova er ulike, blant anna på grunn av planlagt møtetfrekvens i nemndene og reiseavstandar.

Tab.2. Tildelt ramme for 2023 - Kap 1420.21 (prosjekt 00001 og 22103).

Region	Drift av nemnder Kap 1420.21 <i>Prosjekt 00001</i>	Drift av sekretariat Kap 1420.21 <i>Prosjekt 22103</i>	Sum
1	475 000		475 000
2		550 000	550 000
3	300 000	350 000	650 000
4		600 000	600 000
5	400 000	350 000	750 000
6	1 000 000		1 000 000
7		875 000	875 000
8	1 200 000		1 200 000
SUM	3 375 000	2 725 000	6 100 000

Disse midlane er allereie tildelt ansvarleg statsforvaltar (sekretariatet) i endeleg tildelingsbrev 2023 frå KMD. Ikkje alle sekretariat har skilt mellom drift av nemnder og drift av sekretariat i sin innmelding av behov, men sum av tildelt ramme tar høgde for det, og midlane kan sjåast i samanheng. Midlane til drift av sekretariatet må og sjåast i samanheng med "styrking av saksbehandlerkapasitet rovvilt".

Disse midlane er nå tildelt direkte til ansvarleg statsforvaltar, og midlar som skal brukas av andre statsforvaltarar i regionen, bør tildelast av tenestekjøp rovvilttiltak (prosjekt 22104), se tab. 1, som tildelast formelt i supplerende tildelingsbrev.

I rapportering på bruk av midlane ber vi om at statsforvaltar skiljer mellom midlar til drift av nemnder og drift av sekretariat. Dette gjelder og ved innmelding av behov for 2024.

Anna informasjon frå Miljødirektoratet

Revisjon av forskrift

Ei intern arbeidsgruppe i Miljødirektoratet jobbar med revisjon av dagens forskrift om tilskot til førebyggjande tiltak mot rovviltskade og konfliktdempjande tiltak (FKT). Vi har arrangert innspels møte med statsforvaltaren hausten 2022, og med organisasjonane i Kontaktutvalet for rovvilt i januar 2023. Forslag til forskrift skal etter planen sendes på høyring ca. 1. mai. Planen er at revidert forskrift skal gjelde frå og med søknadsåret 2024.

Tilskotsordninga til tiltak i kommunar med ulverevir er avvikla

I 2017 blei det etablert ei eiga tilskotsordning for kommunar med ulverevir i Hedmark, Akershus og Østfold. Formålet med ordninga var å bidra til konfliktdemping i kommunar med ulverevir. Denne ordninga er no avvikla, og siste år med tildeling var i 2021.

Om satsar for tidleg sankning av sau og bruk av heimebeite

Miljødirektoratet har i 2018 fastsett felles nasjonale satsar for tidleg sankning av sau og bruk av heimebeite, jf *Forskrift om tilskudd til forebyggjande tiltak mot rovviltskader og konfliktdempjande tiltak § 10*; [Forskrift om tilskudd til forebyggjande tiltak mot rovviltskader og konfliktdempjande tiltak - Lovdata](#)

Standard rovdyravvisande gjerde

Miljødirektoratet fastsette oppdatert standard for rovdyravvisande gjerde 25. juni 2018. Denne er tidlegare sendt ut til statsforvaltarane, og ligg tilgjengeleg på Lovdata; [Forskrift om rovdyravvisende gjerde - Lovdata](#)

Rapportering

Det er statsforvaltarane sitt ansvar å sjå til at økonomistyring i staten kap. 6 "Forvaltning av tilskotsordningar" blir etterlevd, og at føringar i forskrifta som regulerer bruken av tilskot til førebyggjande og konfliktdempande tiltak og føringar gjevne i supplerande tildelingsbrev blir følgt.

Det er viktig at søknadane blir lagt rett inn i ESS. Søknadar med fleire tiltak må deles inn i tiltakstypar og rapportere bruk av tilskot for kvar tiltakstype.

Statsforvaltarane skal rapportere bruken av tilskot til førebyggjande og konfliktdempande tiltak innan 21. januar 2024 på eige tilpassa skjema til Miljødirektoratet. Vi reviderte skjema for rapportering i 2020, slik at også bruken av 1420.21 blir rapportert. På det viset blir det og tydeleg skilnad på bruken av postane 21 og 73. Statsforvaltarar som har del i meir enn ein rovviltregion må rapportere bruken av postane 21 og 73 for kvar region i separate faner i rapporteringsskjemaet.

Helsing
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjend

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

STATSFORVALTAREN I ROGALAND	Postboks 59 Sentrum	4001	STAVANGER
STATSFORVALTAREN I MØRE OG ROMSDAL	Postboks 2520	6404	MOLDE
STATSFORVALTEREN I AGDER	Postboks 504	4804	ARENDAL
STATSFORVALTAREN I VESTLAND	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMAR	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN	Postboks 325	1502	MOSS
STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	Postboks 2600	7734	STEINKJER
STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	BODØ
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK	Postboks 700	9815	VADSØ

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET
LANDBRUKSDIREKTORATET
MATTILSYNET

Postboks 8013 DEP
Postboks 8007 Dep
Postboks 56
Felles postmottak
Postboks 383

0030 OSLO
0030 OSLO
7701 STEINKJER
2381 BRUMUNDDAL

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Trondheim, 28.02.2023

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/5904

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Miljødirektoratet oversender klage på kvote for betinget skadefelling av gaupe 2023

Miljødirektoratet vedtok 15. februar 2023 kvote for betinget skadefelling av gaupe. Kvoten ble satt til ti dyr gjeldende for forvaltningsregionene 5, 6, 7 og 8 i perioden 16. februar til 31. mai 2023. Aktivt rovdryvern (ARV) har klaget på vedtaket. Direktoratet kan ikke se at det i klagen fremkommer nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak, og oversender klagesaken til Klima- og miljødepartementet (KLD) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 65 familiegrupper av gaupe med delmål fordelt på syv av de åtte rovviltregionene. Rovviltforskriften gir de regionale rovviltnemndene myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar.

For perioden 16. februar til og med 31. mai, kan Miljødirektoratet fatte vedtak om betinget kvote etter rovviltforskriften § 13. Miljødirektoratet fastsatte en kvote for betinget skadefelling på til sammen ti gauper som er ulikt fordelt mellom regionene 5, 6, 7 og 8, jf. tabell 1 i vårt vedtaksbrev 15. februar 2023.

Vår vurdering er at kvoten ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for gaupe.

Om klagen

ARV viser til at det "provoserer opplyst hva som ligger til grunn for Miljødirektoratets vurdering av at skadefellingskvoten ikke vil være til skade for bestandens overlevelse, ei heller komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet, all den tid gaupe nå ligger langt under bestandsmålet".

Klager viser til flere paragrafer i naturmangfoldloven og etterlyser dokumentasjon på følgende:

- Hvordan ivaretas artenes genetiske mangfold på lang sikt og artenes forekomst i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder?
- Hvilket kunnskapsgrunnlag bygges det på, som legitimerer betinget kvote på en allerede hardt beskattet, sterkt truet art, som sågar ligger under bestandsmålet nasjonalt?
- Tilstrekkelige kunnskap som forvaltningen bygger på som gjør at ivaretar føre-var-prinsippet ivaretas.
- Hvordan kan dere være så sikre på at 'uttakene' dere velsigner ikke truer bestandens overlevelse?

Søker viser videre til § 15 i naturmangfoldloven og skriver " Hvordan kan dere forsvare de lidelsene gaupe blir påført under jakt? Er ikke dette i strid med overnevnte lover og forskrifter?"

Det vises til klagen i sin helhet.

Vår vurdering av klagen

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt dersom situasjonen tilsier det, jf. naturmangfoldloven § 18 og rovviltforskriften § 13, selv om bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Bestandens overlevelse og bestandsmål

Ved vurdering av kvoter for skadefelling skal det gjøres en samlet vurdering av bestandstatus og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Det skal også vurderes om uttaket av kvoten vil være skadelig for bestandens overlevelse. Det har Miljødirektoratet gjort i sitt vedtak.

Når det gjelder kunnskapsgrunnlaget for våre vurderinger viser vi til vedlegget i vårt vedtak "Kunnskapsgrunnlag for å fortsette kvote for skadefelling av gaupe i Norge våren 2023" som beskriver bestandssituasjonen, bestandsestimatet og bestandsutviklingen for gaupe, nasjonalt og i de ulike forvaltningsregionene. Grunnlaget viser en oversikt over døde gauper og skader forårsaket av gaupe. Det inneholder også kildehenvisninger til kunnskapen som vi har lagt til grunn. Vi anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i nml. § 8 er oppfylt.

Føre-var-prinsippet

Føre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Direktoratet vurderer at det ikke er tilfelle i denne saken.

Avverging av skade

Bruk av betingede skadefellingskvoter er ikke et bestandsregulerende virkemiddel, men skal brukes i en akutt situasjon mot spesifikke individer som utgjør et stort skadepotensial. Vi gir kvoter for betinget skadefelling i forvaltningsregionene 5, 6, 7 og 8 for å begrense skade på tamrein. Dette er regioner med tamreindrift, og vi vet av erfaring at det kan oppstå gaupeskader på tamrein.

Skadefellinger vil videre bli tatt i betraktning ved vurdering av eventuelle vedtak om kvotejakt på gaupe i sesongen 2023. Felte dyr på skadefellingsvedtak vil videre trekkes fra både skadefellingskvoten og kvoten for gaupejakt i perioden mellom vedtak om gaupejakt og 15. februar året etter.

Miljødirektoratet åpnet for ikke for kvotejakt på gaupe i regionene 4, 5, 7, og 8 i 2023, brev datert 13. desember. I disse regionene vurderte vi at det er "behov for stabil bestandsvekst slik at man oppnår det gjennomsnittlige fastsatte bestandsmålet og rovviltnebdene kan overta myndigheten. Videre vurderer vi å opprettholde et handlingsrom for å tildele kvote for betinget skadefelling til bruk ved konkrete skadesituasjoner i de respektive regionene i 2023".

Statsforvalteren er gitt myndighet til å kunne iverksette skadefelling av gaupe, etter å ha gjort konkrete vurderinger av søknader om skadefelling, eller av eget tiltak. Vurderingene til statsforvalteren skal foretas i tråd med rovviltforskriften § 9. Det å konkret vurdere eventuelle andre forebyggende tiltak, som i noen tilfeller kan være like eller mer egnet enn felling, har vi følgelig lagt til statsforvalteren å vurdere, fra sak til sak.

Konklusjon

Miljødirektoratet har vurdert vedtaket av 15. februar 2023 på nytt, men kan ikke se at det er kommet inn nye opplysninger som har avgjørende betydning for vår vurdering av saken. Vi finner ikke grunnlag for å endre på vedtaket og sender med dette saken til Klima- og miljødepartementet for klagebehandling.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

AKTIVT ROVDYRVERN	c/o Jim Schelander Sandvollveien 48A	1425	SKI
STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK	Statens hus	9815	Vadsø
STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	Postboks 2600	7734	Steinkjer
Rovviltnemnda i region 5	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Rovviltnemnda i region 6	Postboks 2600	7734	STEINKJER

Roviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ
Roviltnemnda i region 8	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal

Vedlegg

- 1 Kvote for betinget skadefelling gaupe 2023
- 2 Kunnskapsgrunnlag for å fastsette kvote for skadefelling av gaupe i Norge våren 2023
1302023
- 3 Klage fra Aktivt Rovdyrvern på betinget skadefellingskvote på gaupe i region 5, 6, 7 og 8 -
Førsteinstans

«MottakerNavn»
«Adresse»
«PostNr» «PostSted»
«Kontakt»

Trondheim, 15.02.2023

Deres ref.:
«REF»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/5904

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Kvotene for betinget skadefelling av gaupe 2023

Vedtaket

Miljødirektoratet gir statsforvalterne i rovviltregion 5, 6, 7 og 8 myndighet til å iverksette betinget skadefelling av inntil 10 gauper i perioden fra og med 16. februar 2023 til og med 31. mai 2023. Kvotene gjelder i aktuelle forvaltningsregioner og kan iverksettes i flere områder samtidig.

Tabell 1: Kvote for betinget skadefelling av gaupe f.o.m. 16. februar t.o.m. 31. mai 2023. Tallene i parentes for region 8, angir fastsatt mål for antall familiegrupper i Finnmark.

Forvaltningsregion	Nasjonalt mål (ungekull)	Snitt 2020-2022 (ungekull)	Kvotene for betinget skadefelling
Region 8*	10 (4)	7,7 (2)	3
Region 7	10	9	3
Region 6	12	15,7	3
Region 5	10	9	1

*inkl. samarbeidsområdet i region 7

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldlovens § 18 første ledd bokstav b, se § 7, og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Vi viser også til vedlegget "Kunnskapsgrunnlag for å fortsette kvote for skadefelling av gaupe i Norge våren 2023".

Føringer

- Statsforvalteren skal i hvert enkelt tilfelle vurdere om felling er nødvendig, se vilkårene i rovviltforskriften § 9, se § 1 og § 6.
- Denne kvoten for betinget skadefelling er primært vedtatt for å begrense skade på tamrein. Kvoten kan benyttes dersom det oppstår akutte gaupeskader på sau som ikke kan håndteres ved bruk av andre tiltak.
- Statsforvalterne må koordinere seg når en rovviltregion omfatter flere fylker. Dette er særlig viktig i tilfellene hvor det kun er/gjenstår én skadefellingstillatelse i området.

- Statsforvalteren kan iverksette skadefellingstillatelser i flere områder samtidig.
- Gauper som felles på eventuell kvotejakt, skal ikke belastes denne kvoten for skadefelling. Gaupe felt på skadefelling i perioden for kvotejakt på gaupe (1. februar til 31. mars), skal belastes jaktkvoten i regionen.
- Den som fatter enkeltvedtak om felling, dvs. både tillatelser og avslag, skal umiddelbart registrere vedtaket i Miljøvedtaksregisteret.
- Felling av gaupe i samsvar med dette vedtaket, skal umiddelbart registreres i Rovbase.
- Vi kan til enhver tid omfordele, trekke tilbake eller gi tillegg til kvoten for betingede fellingstillatelser.

Se også vedlegget "Forhold av betydning ved iverksettelse av skadefelling".

Bakgrunnen for saken

Stortingets rovviltforlik fra 2011¹ gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 65 familiegrupper av gaupe med delmål fordelt på syv av de åtte rovviltregionene². Rovviltforskriften gir de regionale rovviltnemndene myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar.

For perioden 16. februar til og med 31. mai, kan Miljødirektoratet fatte vedtak om betinget kvote etter rovviltforskriften § 13.

Bestandssituasjonen for gaupe på landsbasis

- Dokumenterte familiegrupper 2022: 58,5
- Dokumenterte familiegrupper gjennomsnitt de tre siste årene: 64
- Estimert bestand i Norge 2022: 343 dyr (95 % CI = 248-403)

Antall døde gauper på landsbasis

- Antall døde gauper registrert i jaktåret 2021/2022: 78
- Kvotejakt: 61 gauper
- Skadefelling: 9 gauper
- Andre årsaker: 8 gauper
- Antall døde gauper så langt i inneværende jaktår 15. februar 2023: 42

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader på tamrein på landsbasis

- Antall rein påvist tatt av gaupe i løpet av reindriftsåret 2021/2022: 355
- Antall rein påvist tatt av gaupe så langt i inneværende reindriftsåret 15. februar: 179
- Antall rein erstattet som tapt til gaupe i løpet av reindriftsåret 2020/2021: 6129

¹ [Rovviltforliket](https://www.stortinget.no/forliket) (Stortinget.no)

² [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](https://www.regjeringen.no/st.meld.nr.15) (Regjeringen.no)

Region 5

Bestandssituasjonen

- Dokumenterte familiegrupper 2022: 10,5
- Dokumenterte familiegrupper gjennomsnitt de tre siste årene: 9

Antall døde gauper

- Antall døde gauper registrert i jaktåret 2021/2022: 1
- Annen avgang: 1 gaupe
- Antall døde gauper så langt i inneværende jaktår 15. februar 2023: 3

Skadesituasjonen og erstatninger

- Antall rein påvist tatt av gaupe i løpet av reindriftsåret 2021/2022: 0
- Antall rein påvist tatt av gaupe i så langt i inneværende reindriftsåret 15. februar 2023: 0
- Antall rein erstattet som tapt til gaupe i løpet av reindriftsåret 2020/2021: 151

Region 6

Bestandssituasjonen

- Dokumenterte familiegrupper 2022: 14
- Dokumenterte familiegrupper gjennomsnitt de tre siste årene: 15,7

Antall døde gauper

- Antall døde gauper registrert i jaktåret 2021/2022: 36
- Kvotejakt: 33 gauper
- Skadefelling: 1 gauper
- Annen avgang: 2 gauper
- Antall døde gauper så langt i inneværende jaktår 15. februar 2023: 18

Skadesituasjonen og erstatninger

- Antall rein påvist tatt av gaupe i løpet av reindriftsåret 2021/2022: 49
- Antall rein påvist tatt av gaupe så langt i inneværende reindriftsåret 15. februar 2023: 7
- Antall rein erstattet som tapt til gaupe i løpet av reindriftsåret 2020/2021: 808

Region 7

Bestandssituasjonen

- Dokumenterte familiegrupper 2022: 6
- Dokumenterte familiegrupper gjennomsnitt de tre siste årene: 9

Antall døde gauper

- Antall døde gauper registrert i jaktåret 2021/2022: 4
- Kvotejakt: 3 gauper
- Skadefelling: 1 gauper
- Antall døde gauper så langt i inneværende jaktår 15. februar 2023: 1

Skadesituasjonen og erstatninger

- Antall rein påvist tatt av gaupe i løpet av reindriftsåret 2021/2022: 51
- Antall rein påvist tatt av gaupe så langt i inneværende reindriftsåret 15. februar 2023: 48
- Antall rein erstattet som tapt til gaupe i løpet av reindriftsåret 2020/2021: 1381

Region 8

Bestandssituasjonen

- Dokumenterte familiegrupper 2022: 6 i Troms og 0 i Finnmark
- Dokumenterte familiegrupper gjennomsnitt de tre siste årene: 7,7 i Troms og 2 i Finnmark

Antall døde gauper

- Antall døde gauper registrert i jaktåret 2021/2022: 5
- Skadefelling: 5 gauper
- Antall døde gauper så langt i inneværende jaktår 15. februar 2023: 1

Skadesituasjonen og erstatninger

- Antall rein påvist tatt av gaupe i løpet av reindriftsåret 2021/2022: 268
- Antall rein påvist tatt av gaupe så langt i inneværende reindriftsåret 15. februar: 125
- Antall rein erstattet som tapt til gaupe i løpet av reindriftsåret 2020/2021: 3892

Miljødirektoratets vurderinger

Gaupe er klassifisert som "sterkt truet" i Norsk rødliste (Artsdatabanken 2021). Det er likevel mulig å felle gaupe, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vi legger følgende til grunn når vi vurderer kvotestørrelsen:

- føringene i de regionale forvaltningsplanene og den geografisk differensierte forvaltningen av gaupe med prioriterte gaupeområder og prioriterte beiteområder
- bestandssituasjonen og kunnskap om forekomst av gaupe i regionene
- antall døde gauper de siste årene
- skadehistorikken og skadepotensialet i de ulike områdene

Vi gir kvoter for betinget skadefelling i forvaltningsregionene 5, 6, 7 og 8 for å begrense skade på tamrein. Dette er regioner med tamreindrift, og vi vet av erfaring at det kan oppstå gaupeskader på tamrein. Kvoten kan benyttes dersom det oppstår akutte gaupeskader på sau som ikke kan håndteres ved bruk av andre tiltak.

Vår vurdering er at kvoten ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for gaupe.

Klagerett

Dere og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Siv Grethe Aarnes
seniorrådgiver

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Roviltnemnda i region 5	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Roviltnemnda i region 6	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Roviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ
Roviltnemnda i region 8	Postboks 6105	9291	TROMSØ

Vedlegg

- 1 Kunnskapsgrunnlag for å fastsette kvote for skadefelling av gaupe i Norge våren 2023
1302023
- 2 Forhold av betydning ved iverksettelse av skadefelling

Kunnskapsgrunnlag skadefelling gaupe i Norge

1. Bakgrunn.....	1
2. Om overvåkingen av gaupe i Skandinavia	2
2.1 Overvåkningsprogram	2
2.2 Prognosemodell.....	3
3. Bestandssituasjonen for gaupe	3
3.1 Fennoskandia.....	3
3.2 Norge	4
4. Kjent avgang av gauper i Skandinavia	9
4.1 Norge	9
4.2 Sverige	13
5. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader.....	13

1. Bakgrunn

Alle partiene på Stortinget inngikk i 2011 et rovviltforlik¹ som gir føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt de nasjonale bestandsmålene for gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Det har også vedtatt å opprette åtte forvaltningsregioner for rovvilt.² De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte gaupeområder og prioriterte beiteområder.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 65 familiegrupper av gaupe med delmål fordelt på syv av de åtte rovviltregionene³. Gjennom forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte

¹ [Rovviltforliket](#) (Stortinget.no)

² Innst. S. nr. 174 (2003-2004)

³ [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](#) (Regjeringen.no)

vedtak om kvote for betinget skadefelling etter forskriftens § 8 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar.

Videre er det slik at Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter eget tiltak eller søknad jf. forskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året og i perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det kun Miljødirektoratet som har slik myndighet til å vedta skadefelling. Det er et vilkår at slik felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6.

[Naturmangfoldloven](#) og [roviltforskriften](#) utgjør de juridiske rammene for vedtakene våre om skadefelling (Lovdata.no). [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene våre.

2. Om overvåkingen av gaupe i Skandinavia

Offentlige vedtak som kan få følger for naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om artenes bestandssituasjon, hva som påvirker bestanden og effekten av påvirkningene. Vi er derfor avhengige av gode bestandstall for å følge opp rovviltpolitikken.

2.1 Overvåkningsprogram

Rovdata har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet i Norge, som er en del av den felles skandinaviske overvåkingen. Miljødirektoratet og Naturvårdsverket har utarbeidet felles retningslinjer og metodikk for overvåkingen av rovvilt. Rovdata har ansvaret for å formidle, drifte og utvikle nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt og er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

Bestanden av gaupe i Norge blir primært overvåket ved å registrere antall familiegrupper av gaupe i perioden 1. oktober til 28. (29.) februar. Årlig gjøres en beregning av antall familiegrupper før jakt ut fra alle dokumenterte og antatt sikre observasjoner av familiegrupper (spor, synsobservasjoner, bilder fra viltkamera og døde unger).

Som en del av arbeidet med ett felles overvåkningsprogram for rovvilt i Skandinavia, leverer Rovdata bestandsstatusrapporter for Norge og samlet for Norge og Sverige. Rapporteringsfristen for overvåking av gaupe i Norge er 1. juni hvert år.

2.2 Prognosemodell

I tillegg er det utviklet en prognosemodell for utviklingen av gaupebestanden i Norge som tar utgangspunkt i tellingene av familiegrupper og kjent uttak av gauper, for å estimere antall familiegrupper før jakt til neste år⁴. Hensikten med en slik prognosemodell er å gi et formalisert og robust prognoseverktøy som skal hjelpe beslutningstakere å forutsi bestandsstørrelsen av gaupe ett år fram i tid.

Prognosemodellen kan anvendes til å gi estimatet på hvilket uttak, i forhold til antall familiegrupper i bestanden, som vil føre til stabil bestandsutvikling (verken vekst eller nedgang) fra ett år til det neste. For voksne hunndyr estimerer modellen at et uttak bør ligge rundt 0,43 % pr. familiegruppe, og for antall gauper bør uttak ligge på 1,27 per familiegruppe.

Denne modellen er nå også tilgjengelig for beslutningstakere på nett som et verktøy for å se hva et jaktuttak av hunndyr gir av prognose to år frem i tid.

Det er viktig å understreke at usikkerheten i estimatene til modellen blir større for de regionspesifikke prognosene. Her er antall familiegrupper mindre, og i enkelte regioner snakker vi om svært små tall. Dette betyr at den usikkerheten som eksisterer rundt observasjoner av familiegrupper spiller en større rolle jo mindre tall man opererer med, og videre er små bestander mer påvirket av tilfeldige variasjoner i f.eks. fødsels- og dødsrater.

3. Bestandssituasjonen for gaupe

3.1 Fennoskandia

Den norske bestanden av gaupe er en del av større sammenhengende fennoskandisk bestander og med forgreninger også videre inn i Russland. Kunnskapen om den skandinaviske bestanden av gaupe er god, for de finske og særlig de russiske delene av bestandene har vi ikke samme kunnskapsnivå.

Overvåkingen av gaupe er i Norge og Sverige basert på felles metodikk.

Overvåkingsresultatet rapportert fra Rovdata i 2022⁵ viser en bestand på 305 familiegrupper registrert i Skandinavia 2021/2022, og viser at den skandinaviske bestanden er noe større enn i fjor. Sammenlignet med 2020/2021 er det i 2021/2022 registrert 33,5 flere familiegrupper i Sverige og 8,5 færre i Norge.

⁴ [Nilsen, E.B., Brøseth, H., Odden, J., André, H. & Linnell, J.D.C. 2011. Prognosemodell for bestanden av gaupe i Norge. NINA Rapport 774. Norsk institutt for naturforskning.](#)

⁵ [Odden, J. & Frank, J. 2022. Inventering av lodjur 2022. Bestandsovervåking av gaupe i 2022. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia. Bestandsstatus for stora rovdyr i Skandinavien. Nr 2-2022. 37 s](#)

Dette tilsvarer en bestand på ca. 1784 gauper, hvorav ca. 343 gauper i Norge og 1441 i Sverige.

Gaupebestanden i Finland innen jakt sesong 2022/2023 er estimert å være anslagsvis 2 150 til 2405 gauper og er tilnærmet likt antallet for året før⁶. Resultatene er basert på observasjoner av familiegrupper.

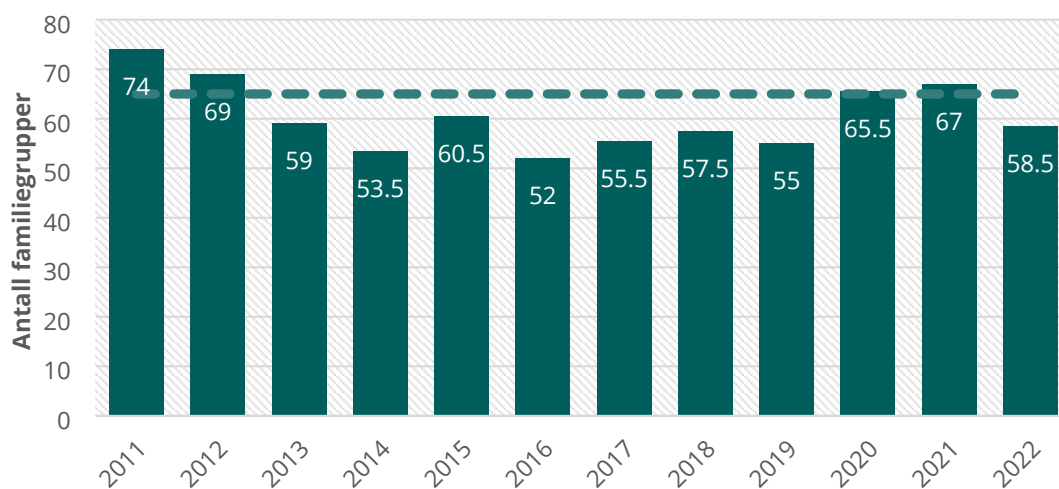
Miljødirektoratet vurderer at migrasjon av gaupe fungerer tilfredsstillende og ikke har negativ effekt på bestandenes overlevelse.

3.2 Norge

Antall familiegrupper

I NINA rapport 2155⁷ går det fram at det er registrert henholdsvis 66,5, 67 og 58,5 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2020, 2021 og 2022 (figur 1).

Gaupebestanden er under det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Figur 1: Antall familiegrupper av gaupe per år i Norge før jakt i perioden 2011-2022. Stiplede linje angir det nasjonale bestandsmålet på 65 familiegrupper. Kilde: NINA rapport 2155.

Tabell 1 og figur 1 viser at antall familiegrupper har økt i regionene 3 og 5 sammenlignet med 2021, mens antallet har gått ned i regionene 2, 6, 7, og 8. Regionene 2, 3, 5 og 6 ligger på eller over regionale bestandsmålet før jakt i 2022, og regionene 4, 7 og 8 ligger under de

⁶ [Valtonen, M., Herrero, A., Heikkinen, S. & Holmala, K. 2022. Ilveskanta Suomessa 2022. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 62/2022. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 25 s.](#)

⁷ [Brøseth, H., Odden, J. & Nilsen, E. B. 2022. Number of family groups, population estimate and population development of lynx in Norway for 2022. - NINA Report 2155. Norwegian Institute for Nature Research](#)

regionale bestandsmålene. Det er første gang siden 2011 at region 5 har registrert antall familiegrupper over bestandsmålet.

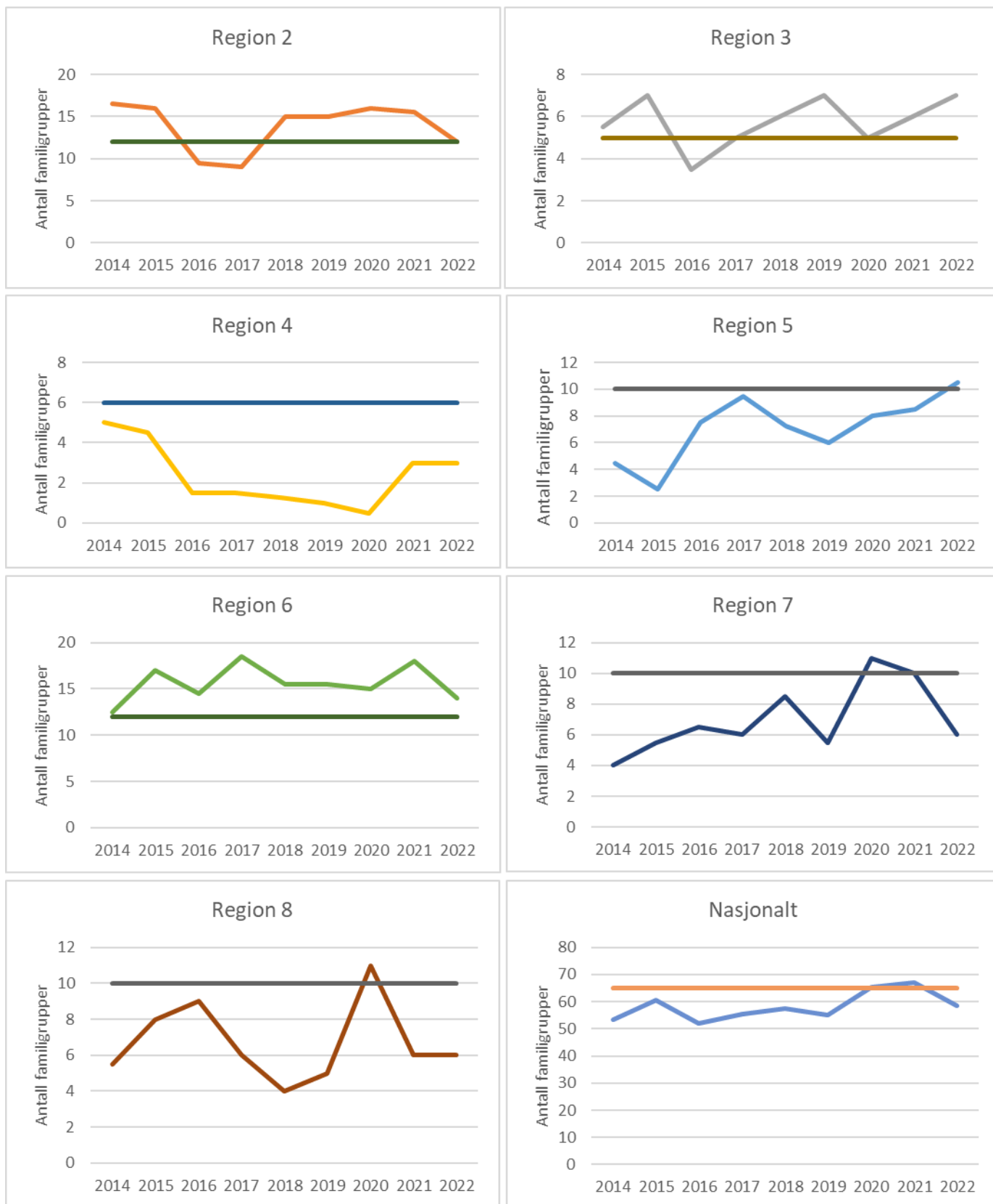
Store årlige variasjonen i bestandsstørrelse kan skyldes flere forhold, andel voksne hunddyr i bestanden, andelen voksne hunngauper som får unger mellom år, og innvandring av gauper fra naboregioner og Sverige.

Når man beregner gjennomsnittlig antall familiegrupper siste tre år ligger regionene 1, 2, 3 og 6 på eller over det regionale bestandsmålet (tabell 1).

Tabell 1: Antall familiegrupper av gaupe påvist før jakt i ulike forvaltningsregioner fra 2020 til 2022, samt gjennomsnittet for de tre årene. For detaljer se tabell 3 i NINA rapport 2155.

Forvaltningsregion	Nasjonalt bestandsmål	2020	2021	2022	Gjennomsnitt 3 år
1 Vest Norge	-	0	0	0	0
2 Sør-Norge	12	16	15,5	12	14,5
3 Oppland	5	5	6	7	6
4 Oslo/Akershus/Østfold	6	0,5	3	3	2,2
5 Hedmark	10	8	8,5	10,5	9
6 Midt-Norge	12	15	18	14	15,7
7 Nordland	10	11	10	6	9
8 Troms og Finnmark*	10 (4)	11(3)	6(2)	6(0)	7,7(2)
Sum	65	66,5	67	58,5	64

* Tallene i parentes angir familiegrupper i Finnmark.

Figur 3: Årlig antall registrerte familigrupper av gaupe nasjonalt og i de ulike forvaltningsregionene fra 2014 til 2022. Rett linje viser bestandsmålet. Kilde: Rovdata

Bestandsestimat

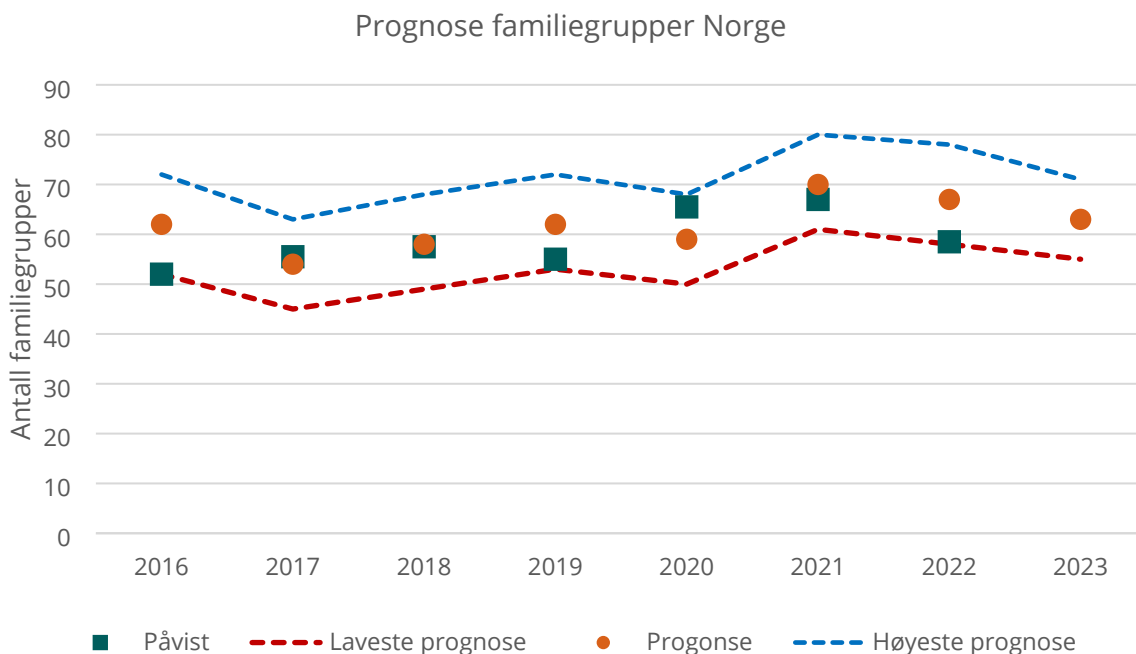
Antall registrerte familiegrupper i 2022 tilsvarer en bestand på omkring 343 dyr (95 % CI = 248–403) i Norge. Dette er bestandstørrelsen før kvotejakta i 2022 og før reproduksjonssesongen. Bestandsestimatet før jakt i 2021 var på 393 dyr.

Gaupas forventede utvikling

Nasjonalt

Basert på antall familiegrupper påvist før jakt i 2022 og kjent uttak av voksne hunndyr (≥ 1 år), gir prognosemodellen et estimat på 63 (75 % CI = 55–78) familiegrupper før jakt på landsbasis i 2023 (figur 3). Prognosemodellen viser at det er 60 % sannsynlighet for at gaupebestanden skal havne under det nasjonale bestandsmålet på 65 familiegrupper før jakt i 2023.

Prognosen er heftet med usikkerhet, Figur 3 viser at kan det være noe usikkerhet knyttet til om middelerdien i intervallet fra prognosemodellen treffer faktisk registrerte ynglinger. Tallene fra 2016 til 2022 viser at faktisk registrerte ynglinger er innenfor laveste og høyeste prognose. Prognosemodellen er mer presis på store områder, noe mindre presis på mindre områder som dagens rovviltregioner.

Figur 4: Antall registrerte familiegrupper av gaupe i Norge de syv siste årene og prognoser (med 75 % usikkerhetsintervaller) for yngling de åtte siste årene. Kilde: Rovbase

Gitt en bestandsstørrelse i 2023 på 63 familiegrupper viser beregninger med prognosemodellen at et uttak i jakta i 2023 på mer enn 30 voksne hunngauper med stor sannsynlighet vil føre til at bestanden havner under det nasjonale bestandsmålet i 2024 (61 familiegrupper) (figur 9, NINA rapport 2155).

Regionalt

De regionale prognosene tyder på at rovviltregion 4, 7 og 8 har stor sannsynlighet for å ligge under bestandsmålet også før jakta i 2023 (tabell 2).

Tabell 2; Prognose over antall familiegrupper i 2023 (FG2023, med 75 % usikkerhetsintervaller) for de ulike rovviltregionene med bestandsmål, samt sannsynligheten for at antall familiegrupper i 2023 vil være mindre enn de regionale bestandsmålene. Prognosene er gitt på bakgrunn av informasjonen som er tilgjengelig i etterkant av kvotejakta i 2022. Tabell hentet fra NINA rapport 2155.

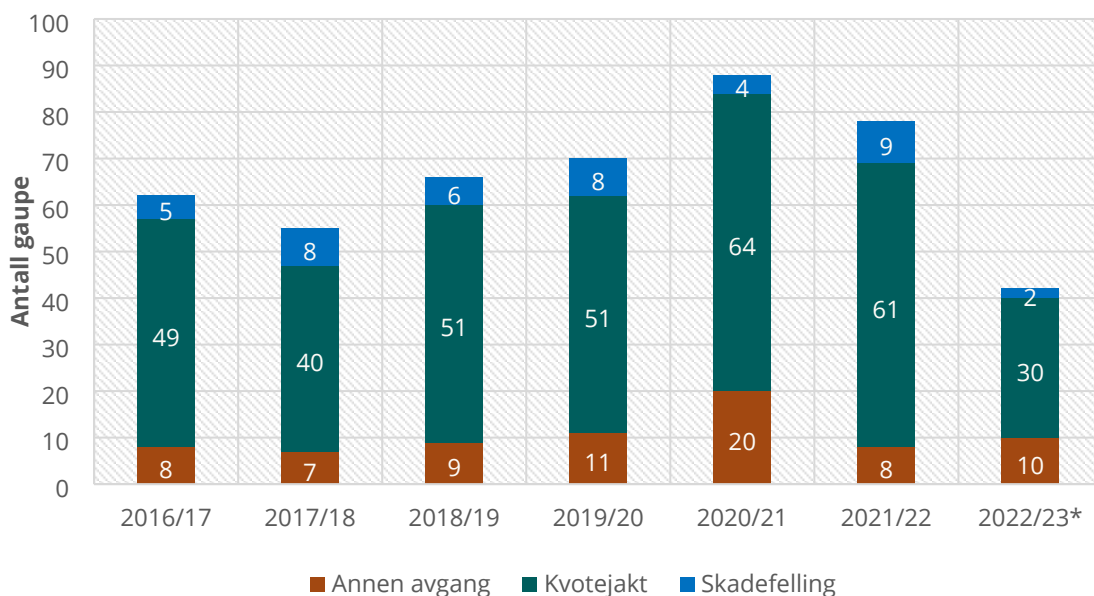
Forvaltningsregion	Antall familiegrupper av gaupe påvist i 2022	Prognose for antall familiegrupper i 2023 (FG2023) [75 % CI	Sannsynlighet for at FG2023 < bestandsmålet
2 Sør-Norge	12	12,1 [9,0–15,8]	48 %
3 Oppland	7	7,3 [5,2–9,8]	10 %
4 Oslo/Akershus/Østfold	3	2,6 [1,1–4,8]	95 %
5 Hedmark	10,5	11,7 [8,6–15,1]	28 %
6 Midt-Norge	14	11,3 [7,6–15,6]	58 %
7 Nordland	6	9,0 [6,0–12,1]	65 %
8 Troms og Finnmark*	6	8,1 [5,1–11,4]	75 %

4. Kjent avgang av gauper i Skandinavia

4.1 Norge

Avgang av gaupe i Norge de siste årene har hovedsakelig skjedd gjennom ordinær kvotejakt. Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene som er fastslått i naturmangfoldloven § 16, se viltloven § 9. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd, og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på blant annet den skade arten gjør.

De fem siste årene har jaktuttaket i Norge ligget på mellom 40 og 64 gauper pr. jaktår (figur 4). Av skadefellingstillatelser og effektivering av disse er det tatt ut mellom fem og ni gauper pr. jaktår de siste fem årene.

Figur 5: Antall gauper felt på kvotejakt, skadefelling eller registrert døde som annen avgang i jaktårene 2015/2016 til 2022/2023 (per 13.02.2023*). Et jaktår går fra og med 1. april og til og 31. mars året etter. Dataene er hentet fra Rovbase.no.

Figur 5 viser kart over felte gauper i hele Norge jaktåret 2021/2022. Tabell 4 viser uttaket av gaupe i forvaltningsregionene der direktoratet har myndighet (region 5, 6, 7 og 8).

Figur 5: Felte gauper i jaktåret 2021/2022. Kilde: Rovbase.no

Tabell 4: Antall gauper felt på kvotejakt, skadefelling eller registrert døde som annen avgang for regionene 5, 6, 7 og 8 i jaktårene 2018/2019 til 2022/2023 (per 13.02.2023*). Et jaktår går fra og med 1. april og til og 31. mars året etter. Dataene er hentet fra Rovbase.no.

Forvaltningsregion	Jaktår	Antall gaupe felt på kvotejakt	Antall gaupe felt ved skadefelling	Antall gaupe døde som annen avgang
5 Hedmark	2022/2023*	-	1	2
	2021/2022	0	0	1
	2020/2021	0	0	2
	2019/2020	0	0	5
	2018/2019	0	0	2
6 Midt-Norge	2022/2023*	13	-	5
	2021/2022	33	1	2
	2020/2021	22	0	7
	2019/2020	25	1	2
	2018/2019	22	0	3
7 Nordland	2022/2023*	-	0	1
	2021/2022	3	1	0
	2020/2021	5	2	3
	2019/2020	0	1	1
	2018/2019	0	6	1
8 Troms og Finnmark	2022/2023*	-	0	1
	2021/2022	0	5	0
	2020/2021	5	2	1
	2019/2020	0	4	2
	2018/2019	0	0	0

Kvoter for jakt av gaupe 2023

Roviltnemndene i region 4, 5, 7 og 8 hadde ikke myndighet til å fatte vedtak om kvotejakt på gaupe inneværende jaktår. Vi åpnet ikke for jakt i disse regionene. Totalt kan det felles 51 gauper i Norge under jakta i 2023, der maksimalt 15 av dem kan være hunndyr (tabell 5).

Tabell 5: Jaktkvote gaupe 2023 i regionene 1, 2, 3 og 6.

Forvaltningsregion	Totalt jaktkvote (hunndyrkvote)
1	0
2	17 (6)
3	10 (4)
6	24 (5)
Totalt	51 (15)

4.2 Sverige

Det ble i perioden fra 1. april 2021 til 31. mars 2022 registrert 186 døde gauper i Sverige. Fra 1. april til 13. februar 2023 er det registrert 45 døde gauper i Sverige.

Vi har ikke data for fellinger av gaupe i Finland og Russland.

5. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

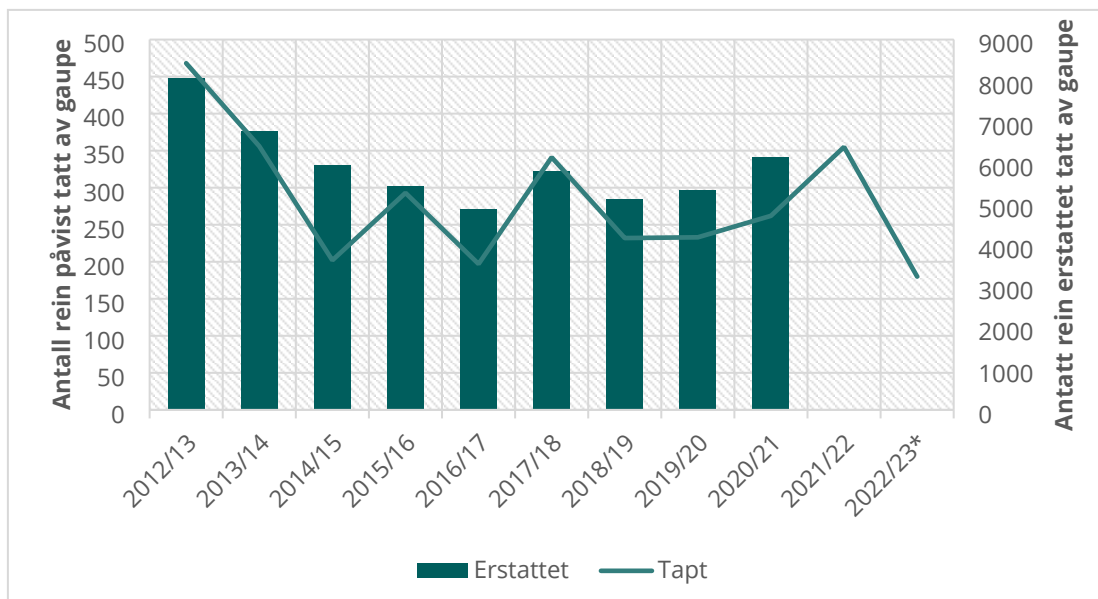
Alle kadaver av sau og tamrein som meldes inn til Statens naturoppsyn blir undersøkt og lagret i Rovbase og utgjør grunnlaget for å utbetale erstatning for tap av husdyr til rovvilt.

Tamrein

I løpet av reindriftsåret 2021/2022 ble det påvist 355 rein tatt av gaupe, og i 2020/2021 ble det påvist 262 rein tatt av gaupe (figur 5). Inneværende reindriftsår (13.02.2023) er det så langt dokumentert tapt 180 rein til gaupe på landsbasis. Ved samme tidspunkt i fjor var det det påvist 282 rein tapt til gaupe.

Antall erstattet rein reindriftsåret 2020/2021 som tapt til gaupe er noe høyere sammenlignet med reindriftsåret 2019/2020. Selv om antallet varierer noe fra år til år, viser en oppsummering av erstatningsoppgjøret at tap av rein til gaupe har vært forholdsvis stabilt de senere årene (figur 5).

Tabell 3 viser antall rein tapt til gaupe og antall rein erstattet som tapt til gaupe for de ulike regionene 5, 6, 7 og 8.

Figur 6: Antall rein påvist tapt til gaupe (primær akse) og antall rein erstattet tapt til gaupe (sekundær akse) i reindriftsårene 2012/13 til 2022/23 (* 13. februar 2023). Dataene er hentet fra Rovbase.no

Tabell 3: Antall rein påvist tapt til gaupe og erstattet som tapt til gaupe i forvaltningsregionene 5, 7 og 8 i reindriftsårene 2018/19 til 2022/23 (*13. februar .2023). Tallene for antall rein erstattet for region 5 inkluderer reinbeitedistrikt Riast/Hylling i Sør-Trøndelag.

Forvaltningsregion	Reindriftsåre	Antall rein påvist tapt til gaupe	Antall rein erstattet tapt til gaupe
5 Hedmark	2022/2023*	0	-
	2021/2022	0	-
	2020/2021	0	151
	2019/2020	1	127
	2018/2019	0	194
6 Trøndelag	2022/2023*	7	-
	2021/2022	39	-
	2020/2021	49	808
	2019/2020	27	722
	2018/2019	39	848
7 Nordland	2022/2023*	48	-
	2021/2022	51	-
	2020/2021	61	1381
	2019/2020	36	1203
	2018/2019	78	1010
8 Troms og Finnmark	2022/2023*	125	-
	2021/2022	268	-

	2020/2021	152	3892
	2019/2020	169	3281
	2018/2019	152	3054

- = ikke tilgjengelig per dags dato

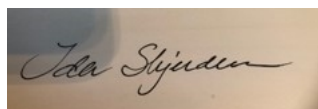
From: Ida Skjerden[ida.skjerden@hotmail.com]

Sent: 16.02.2023 16:51:04

To: Postmottak Miljødirektoratet[post@miljodir.no]

Cc: Vivian Nerli [viviangw@proton.me]; Jim Schelander (jimsc_s@hotmail.com)[jimsc_s@hotmail.com]; Jan Pahle Koritzinsky (snekkern-koritzinsky@hotmail.no)[snekkern-koritzinsky@hotmail.no]; Hege O'Wiidt (owiidt@icloud.com)[owiidt@icloud.com]

Subject: Klage på vedtak betinget kvotejakt på gaupe 2023

A rectangular image showing a handwritten signature in cursive script, which reads "Ida Skjerden". The signature is written in dark ink on a light-colored, slightly textured paper background.

Ida Skjerden

ARV

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

13/1461-187

2. mars 2023

Medlemmer av rovviltnemnder som har permisjon fra fylkestinget

Klima- og miljødepartementet har sett nærmere på praksisen der medlemmer av rovviltnemnder som har permisjon fra fylkestinget fortsetter/ønsker å fortsette som medlem av rovviltnemndene.

Det følger av forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 5 andre ledd at medlemmene i rovviltnemndene enten er oppnevnt av Sametinget eller av Klima- og miljødepartementet etter forslag fra fylkestingene. I rovviltforskriften § 5 tredje ledd står det blant annet at «*Kandidatene skal ha fast plass i fylkestinget. Dersom fylkeskommunen har fylkesutvalg, skal kandidatene også ha fast plass i fylkesutvalget.*»

Dersom et medlem i en rovviltnemnd oppnevnt av Klima- og miljødepartementet får permisjon fra fylkestinget, følger det av en naturlig forståelse av rovviltforskriften at vedkommende i samme periode ikke kan fungere som medlem i rovviltnemnda. Grunnen er at vedkommende er oppnevnt som nemndsmedlem i kraft av å være fylkestingspolitiker.

I tillegg til faste medlemmer, oppnevnes det til hver rovviltnemnd varamedlemmer. Dersom et medlem til rovviltnemnda får permisjon fra fylkestinget og dermed ikke kan fungere som medlem i rovviltnemnda, stiller varamedlemmet i nemnda.

Klima- og miljødepartementet ber fylkeskommunene informere departementet i tilfeller der medlemmer i rovviltnemndene har permisjon fra fylkestinget, og opplyse for hvilken periode

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Gro Kvelprud
Moen
22 24 59 46

permisjonen gjelder.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Gro Kvelprud Moen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 1
Rovviltnemnda i region 2
Rovviltnemnda i region 3
Rovviltnemnda i region 4
Rovviltnemnda i region 5
Rovviltnemnda i region 6
Rovviltnemnda i region 7
Rovviltnemnda i region 8
Miljødirektoratet

Adresseliste

Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDALE
Innlandet fylkeskommune	Postboks 4404 Bedriftsenteret	2325	HAMAR
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel Oslo kommune	Rådhuset	0037	OSLO
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Troms og Finnmark fylkeskommune	Postboks 701	9815	VADSØ
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus Postboks 2560	7735	STEINKJER
Vestfold og Telemark fylkeskommune	Postboks 2844	3702	SKIEN
Vestland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Viken fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG

Fra: Heidi Marie Marhaug[heidi.marie.marhaug@gmail.com]
Sendt: 07.03.2023 21:46:50
Til: Postmottak SFNO[sfnopost@statsforvalteren.no]
Tittel: Uttalelse vedrørende rovviltsituasjonen i Steigen kommune

Uttalelse vedrørende rovviltsituasjonen i Steigen kommune.

Steigen sau- og geitalslag ser med bekymring på kommende beitesesong med tanke på fjorårets rovviltsituasjon i Steigen kommune. Steigen sau- og geitalslag har flere medlemmer som ble rammet av store tap i fjor på grunn av opplevd økende mengde gaupe i området. Det ble i fjor gitt skadefellingstillatelse på gaupe, men det ble ikke felt noen dyr i den aktuelle perioden. Det ble heller ikke i årets kvotejakt tildelt fellingstillatelse på gaupe, dette på tross av gjentatte observasjoner av både familiegruppe og enkeltdyr, både på viltkamera og ved økende observasjoner av befolkningen.

Den opplevde økende bestanden av rovvilt gir mange konsekvenser for samfunnet som helhet, men spesielt for de som driver med sau. Økte tap fører til en besetning hos den enkelte sauebonde som blir av dårligere kvalitet for hvert år da man får færre dyr å velge mellom når man skal bytte ut eldre/dårlige dyr. Bønder rapporterer om at dyrene som kommer ned fra utmarksbeite har lavere vekt, og oppleves mer redde enn tidligere år. Av de tiltakene som idag finnes som avbøtende tiltak er blant annet tidlig nedsanking av sau på utmarksbeite. Ved tidlig nedsanking må sauene enten gå på "hå" etter slåtta, eller fores med vinterforet. Lammene får lavere vekt, og man får en økt belastning i forhold til parasitter, og i forhold til økt press på markene som brukes til vinterforet.

I tillegg ønsker vi å dra fram den psykiske belastningen som den enkelte bonde utsettes for. Det oppleves som tøft å skulle sende de dyrene som man har avlet frem og brukt tid på, på utmarksbeite hvor man vet at de blir tatt av rovdyr. Den enkelte bonde går med bekymringer knyttet til dyra som er i fjellet og deres velferd. Det oppleves som veldig ugreit å avle opp lam som man vet blir sendt avgårde til en uviss fremtid i fjellet.

Et alternativ for flere sauebønder er å legge ned driften fordi det blir en såpass stor psykisk belastning, og fordi man ikke ser monn i å skulle avle opp dyr for å "fø på rovdyra". Det igjen vil føre til overgrodd utmarksbeite, og en nedleggelse av flere gårder. Steigen sau- og geitalslag mener at Steigen trenger de få bøndene som er igjen, spesielt når man ser det opp imot den vanskelige verdenssituasjonen med krig og matmangel.

Steigen sau- og geitalslag ønsker at man skal ha en bærekraftig rovviltforvaltning som også tar hensyn til observasjoner som er gjort både på viltkamera, og via lokalbefolkningen. Dette da vi mener antall observasjoner og økende tap av sau på beite må sees i sammenheng med økt rovviltbestand. Det oppleves som misvisende at man ikke tar hensyn til dette når man vurderer hvor stor bestand man har av rovvilt i kommunen. Det at man også får se viltkameraopptak av gaupefamilie som "oppfostres" på sau av gaupemor, må man hensynta når man gir fellingstillatelse. Steigen sau- og geitalslag er ikke i tvil om at det er en økende rovviltbestand i området, og at den må reguleres bedre enn den gjør idag.

Vi ber om at statsforvalteren i Nordland tar under vurdering vår henvendelse i forhold til rovviltsituasjonen i Steigen.

Med vennlig hilsen

For styret
Heidi Marhaug, leder Steigen Sau- og geitalslag